

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 286 (8309) ÇƏRŞƏNBƏ AXŞAMI, 24 dekabr 2019-cu il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

İLHAM ƏLİYEVİN
prezidentlik dövrü
ən yüksək nəticələrlə
əlamətdardır

Adiləşən rekordlar

İnsan arzulamağı sevir...

Çox zaman bu arzular ona əlçatmaz, qismətəlməz kimi görünür...

Boş vaxtlarında, tək qalanda şirin xəyallara dalır, həyata keçməsi mümkün görünən istekləri ilə bağlı müxtəlif planlar qurur, özünü səadət dolu günlərdə necə aparacağını göz qabağına gətirir...

Hər dəfə Allah bizi ölümlə, əlçatmaz isteklərimizə də qovuşdurur!

O zaman xoşbəxtlikdən göyün yeddinci qatına ucalır, yerə-göyə sığırır!

Sonra müəyyən zaman keçir...

Başqa xüyalara və isteklərə düşürük...

Bir zamanlar həsrətini çəkdiklərimizin necə adiləşdiyini hiss etmərik!

Sanki bu, belə də olmalı imiş!

Bəli, həyat və əlahəzrət zaman təkə uzaqda və yüksəkədə görünən arzular

yox, ömrümüzün digər uğurlarını da adiləşdirə bilir!

Bəlkə yaşamağın gözəlliyi də elə bundadır!

◆ ◆ ◆
Həyatda bir "rekord" anlayışı da var!
"Ən yüksək" nəticə anlamındadır.

Elə bir nəticə ki, yalnız taleyin seçdiyi və sevdiyi insanlar ona nail olurlar.
Rekordların əsl yeri idman və bir də "Ginnesin rekordlar kitabı"dır.

Ardı 7-ci səh.

Azərbaycanda demokratiyanın növbəti təntənəsi

Dekabrın 23-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva Bakı şəhərinin 29 sayılı Səbail seçki dairəsinin 6 nömrəli orta məktəbdə yerləşən 6 sayılı seçki məntəqəsində səs veriblər.

Bax: səh. 2

Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək

Prezident İlham Əliyev
yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə
bağlı geniş müsahibə verib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev dekabrın 23-də yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı geniş müsahibə verib. AZƏRTAC müsahibəni təqdim edir.

Bax: səh. 2

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Hörmətli İlham Heydər oğlu!

Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edin. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan sosial-iqtisadi inkişaf yolunda inamla irəliləyir, beynəlxalq aləmdə mövqelərini möhkəmləndirir. Ölkələrimiz arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə Sizin şəxsi töhfənizi çox yüksək qiymətləndiririk.

Bizim aramızda yaranmış etimad və qarşılıqlı anlaşma mənim üçün heç qədən çox qiymətliyədir. Ümidvaram ki, Rusiya və Azərbaycan xalqlarının rifahı naminə birgə səmərəli işimiz davam edəcəkdir.

Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizin möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, firavanlıq və uğurlar diləyirəm. Ailənizə mənim səmimi salamlarımı çatdırmağınızı xahiş edirəm.

Hörmətlə,

Vladimir PUTİN,
Rusiya Federasiyasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!

Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edir və ən xoş arzularımı çatdırıram.

Son illər Çin-Azərbaycan münasibətləri yüksək dinamika ilə inkişaf edir və "Bir kəmə, bir yol" təşəbbüsü çərçivəsində əməkdaşlığımız genişləndirilir.

Cari ilin aprel ayında keçirilən ikinci "Bir kəmə, bir yol" Beynəlxalq Əməkdaşlıq Forumu ərəfəsində Sizinlə keçirdiyim görüş zamanı ikitərəfli əlaqələrimiz və qarşılıqlı marağ doğuran məsələlərlə bağlı vacib razılaşmalar əldə etmişik. Mən Çin-Azərbaycan münasibətlərinin inkişafına xüsusi əhəmiyyət verir, birgə səylərimizlə xalqlarımızın rifahı naminə dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərimizin yeni mərhələyə yüksəlməsini arzu edirəm. Sizin cansağlığı və işlərinizdə müvəffəqiyyətlər diləyirəm.

Hörmətlə,

Si CİNPİN,
Çin Xalq Respublikasının Sədri

Aztəminatlı ailələrə birdəfəlik yardım göstərilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü və Yeni il bayramı münasibətilə 2019-cu il 30 dekabr tarixinə ünvanlı dövlət sosial yardımı alan ailələrin hər birinə 100 (bir yüz) manat məbləğində birdəfəlik yardım ödənilsin.

2. Birdəfəlik yardımın maliyyələşdirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının 2019-cu il dövlət büdcəsində ünvanlı dövlət sosial yardımı üçün nəzərdə tutulmuş vəsaitdən 7,6 milyon (yeddi milyon altı yüz min) manat ayrılınsın.

3. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Sərəncamın 2-ci hissəsindən irəli gələn məsələləri həll etsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi birdəfəlik yardımın ünvanlı dövlət sosial yardım alan ailələrin hesablarına köçürülməsini təmin etsin.

5. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn digər məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 23 dekabr 2019-cu il

Əbədi müstəqillik üçün mədəniyyət

"Mədəniyyətimizin gələcək inkişafı, cəmiyyətdə mövcud olan ovqat, gənc nəslin tərbiyə olunması, bütün bu məsələlər bir-biri ilə bağlıdır. Gənc nəslimiz milli ruhda tərbiyə olunmalıdır. Ancaq bu halda Azərbaycan əbədi müstəqillik yolu ilə gedə bilər. Buna nail olmaq üçün, əlbəttə ki, əsas amil bizim mədəniyyətimizdir, incəsənətimizdir, ədəbiyyatımızdır, ana dilimizdir, milli təfəkkürümüzdür".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu fikirləri 2019-cu il mart ayının 1-də ölkəmizin mədəniyyət və incəsənət xadimlərinin bir qrupu ilə görüşündə səsləndirdi. Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın da iştirak etdiyi bu tarixi görüş Azərbaycan dövlətinin mədəniyyətimizə gerçək münasibətini ortaya qoymaqla yanaşı, bu sahənin inkişafında yeni üfqlərin açılmasına vəsile oldu.

Ardı 8-ci səh.

Milli dəyərlərin böyük təəssübkeşi

Xalqların tarixən formalaşmış düşüncə sistemini, milli-mənəvi dəyərlərini müəyyən hallarda ciddi təhdidlərə, ideya avtoritarizminə məruz qoyan qloballaşma prosesi suveren dövlətlər arasındakı səadətə də dağıdır, bəzən cəmiyyətdaxili sosial münasibətləri fərqli dünyagörüşü çərçivəsinə salaraq məhdudlaşdırır. Mədəniyyət və ənənələrin öncüllüyünü nisbətən arxa plana keçirən bu proses eyni zamanda milli identiklikdən uzaqlaşma gücləndirir, coğrafi və iqtisadi vəziyyətdən, siyasi sistemindən, habelə mentalitetindən asılı olmayaraq cəmiyyətləri zərər qorbaşdırımağa sövq edir.

XXI yüzillikdə dünyada əks proses olaraq milli özünəməxsusluğun, mental-axlaqi xüsusiyyətlərin qorunub saxlanması, kütləvi mədəniyyət stereotiplərindən qaçma meyillərinin güclənməsi də təsadüfi deyildir. Başqa sözlə, müasir dövrdə sivilizasiyalararası toqquşma və ziddiyyətlər hər bir xalqın milli-mənəvi, dini dəyərlərini qorunması zərurətini də aktual məsələlərdən birinə çevirmişdir.

Ardı 9-cu səh.

Azərbaycanda demokratiyanın növbəti təntənəsi

Dekabrın 23-də müasir müstəqil Azərbaycanın tarixində növbəti bələdiyyə seçkiləri keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, birinci xanım Mehriban Əliyeva və qızları Leyla Əliyeva səs vermək üçün Bakı şəhərinin 29 sayılı Səbail seçki dairəsinin 6 nömrəli orta məktəbdə yerləşən 6 sayılı seçki məntəqəsinə gəldilər.

Prezident İlham Əliyev səsvermə otağına daxil olub seçki bülletenini alaraq kabinetə keçdi və sonra bülleteni qutuya saldı. Sonra birinci xanım Mehriban Əliyeva və Leyla Əliyeva səs verdilər.

Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək

Prezident İlham Əliyev yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı geniş müsahibə verir

- Cənab Prezident, hər vaxtınız xeyr olsun. Fərsətdən istifadə edib mən Sizə hər birimizin adından təşəkkür edirəm ki, belə bir şərait yaratmışınız və müsahibə ilə bağlı müraciətimizə müsbət cavab vermişsiniz. Əlbəttə, bu bizim üçün imkandır və biz müxtəlif sahələrlə bağlı suallar hazırlamışıq. Amma mən istərdim ki, 2019-cu il ərzində beynəlxalq münasibətlər sistemində regional və global miqyasda Azərbaycanın atdığı addımlar və əldə etdiyimiz diplomatik nailiyyətlərlə bağlı Sizin fikirlərinizi eşidək. Ümumiyyətlə, 2019-cu il bu baxımdan bizim üçün nə ilə yadda qaldı?

- 2019-cu il sona yaxınlaşır və əlbəttə ki, il ərzində görülmüş işlər, ölkəmizdə və regionda baş vermiş hadisələr çox ciddi təhlil tələb edir. Bir şeyi tam dəqiqliklə deyə bilərəm ki, ölkəmiz üçün bu il uğurlu olmuşdur. İlin əvvəlində qarşımıza qoyduğumuz bütün vəzifələr həyatda öz əksini tapıb. Azərbaycan 2019-cu ildə uğurla inkişaf edib. Bu inkişaf imkan verir ki, biz gələcək illərdə də öz addımlarımızı düzgün ataq və 2020-ci il də ölkəmiz üçün uğurlu olsun.

O ki qaldı xarici siyasətlə bağlı olan məsələlər, hesab edirəm ki, bu sahədə də böyük uğurlar əldə edilib. Bizim ənənəvi tərəfdaşlarla əlaqələrimiz daha da yüksək pilləyə qalxıb, qonşu ölkələrlə bir çox birgə təşəbbüslər irəli sürülüb, bir çox önəmli razılaşmalar əldə edilib. Deyə bilərəm, - mən dəfələrlə bu mövzu ilə bağlı fikirlərimi bildirmişəm, - qonşu ölkələrlə münasibətlər hesab edirəm ki, bütövlükdə hər bir ölkə üçün xüsusi mənə daşıyır, o cümlədən Azərbaycan üçün. Mən çox məmnunam ki, son illər ərzində qonşu ölkələrlə bizim əlaqələrimiz inkişaf edib. Bu əlaqələr qarşılıqlı anlaşma, qarşılıqlı hörmət, qarşılıqlı maraqlar və bir-birinin işinə qarşılıqlı prinsipləri əsasında qurulubdur. Mənim qonşu ölkələrin dövlət və hökumət başçıları ilə çoxsaylı görüşlərim olub və hər bir görüş məhsuldar olub. Ona görə hesab edirəm ki, bu istiqamətdə atılmış addımlar və tərəfdaşlarımızın addımları bu əlaqələri gücləndirib, eyni zamanda, regional əməkdaşlığa da müsbət təsir göstərib. Artıq Azərbaycanın təşəbbüsü ilə qonşu ölkələrlə bizim üçtərəfli əməkdaşlıq formatımız var. Bu format həm mənə, həm də ki, əldə edilmiş nailiyyətlər baxımından çox müsbət formatdır. Eyni zamanda, bizim başqa ölkələrlə ikitərəfli əlaqələrimiz inkişaf edibdir. Deyə bilərəm ki, bu il Azərbaycana 40-dan çox dövlət və

hökumət başçısı səfər edib, həm beynəlxalq tədbirlərdə iştirak etmək üçün, həm də ki, ikitərəfli formatda. Bu baxımdan bu il rekord olmuşdur.

Bu il ölkəmizdə önəmli beynəlxalq tədbirlər keçirilib. Onların arasında Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə Görüşünü qeyd etmək olar. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan bu təşkilatda çox fəal rol oynayır və təşkilata sadrlik Azərbaycanca keçibdir. Biz bu təşkilata bir il ərzində sadrlik edəcəyik. Eyni zamanda, Qoşulmama Hərəkatının Zirvə Görüşü Azərbaycanca keçirilibdir. Azərbaycan BMT-dən sonra ikinci böyük beynəlxalq təsisata 120 ölkənin yekdil qərarı ilə 3 il ərzində sadrlik edəcəkdir. Qeyd etdiyim kimi, bizim sədrliyimiz yekdil qərarla qəbul olunub. Bunun çox böyük mənası var. Çünki Qoşulmama Hərəkatında birləşən ölkələrin arasında bəzi itirafatlar var, qarşıdurma da var, anlaşılmazlıq da var. Bəzi ölkələr bir-biri ilə, sadə dildə desək, yola getmirlər. Belə olan halda, bütün dövlətlər tərəfindən bizə göstərilən dəstək əlbəttə ki, bizim siyasətimizi əks etdirir, onu göstərir ki, Azərbaycana çox böyük hörmət və böyük rəğbət var. Biz üç il ərzində bu təsisata sadrlik edəcəyik və bu sadrlik formatı xarakter daşıyacaq. Biz istəyirik ki, bu təsisatın dünyadakı rolunu artıraraq, Azərbaycan sədrliyi dövründə bir neçə önəmli təşəbbüs çıxış edəcəkdir. Bu təşəbbüslərin əsas mahiyyəti ondan ibarətdir ki, dünyada beynəlxalq əməkdaşlıq yeni pilləyə qalxсын və ölkələr arasında, o cümlədən sivilizasiyalararası məsələlər sağlamlıq təməli üzərində öz həllini tapsın. Bizim bu sahədə çox böyük təcrübəmiz vardır.

Eyni zamanda, hesab edirəm ki, bu il Avropa İttifaqı ilə bizim əlaqələrimiz uğurla inkişaf edib. İl ərzində bir neçə önəmli tədbir keçirilib, o cümlədən Avropa İttifaqı Şurasının prezidenti cənab Tuskun iyul ayında Azərbaycana səfəri xüsusi mənə daşıyır. Avropa İttifaqı ilə bizim əlaqələrimiz bu il müsbət istiqamətdə inkişaf edibdir. Onu da bildirməliyəm ki, keçən il Brüsseldə Avropa İttifaqı ilə Azərbaycan arasında tərəfdaşlıq prioritetləri adlı sənəd parafirlənmişdir. Bu sənəddə ölkəmizin ərazi bütövlüyünə, suverenliyinə, sərhədlərimizin toxunulmazlığına Avropa İttifaqı tərəfindən dəstək ifadə edilmişdir. Eyni zamanda, Qoşulmama Hərəkatının Yekun Bəyannaməsində Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ərazi bütövlüyü prinsipləri əsasında həll olun-

ması ilə bağlı açıq ifadələr öz əksini tapıbdir. Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının da Yekun Bəyannaməsində buna oxşar bənd öz əksini tapıbdir. Beləliklə, Qoşulmama Hərəkatında birləşən 120 ölkə, Avropa İttifaqına üzv olan 28 ölkə, eyni zamanda, türkdillil ölkələr, hansılar ki, Qoşulmama Hərəkatına üzv deyil, beynəlxalq ələmin mütləq əksəriyyəti bizi dəstəkləyir, bizə inanır və Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllini bizim mövqeyimizi dəstəkləyərək ərazi bütövlüyü çərçivəsində görür. Hesab edirəm ki, bu, xarici siyasət istiqamətində yaddaqalan əsas məsələlərdir. Əlbəttə ki, bizim xarici siyasətimiz çox çəvikdir, çox düşünülmüşdür. Hesab edirəm ki, xarici siyasətlə bağlı bütün başqa məsələlər və nəticələr yüksək qiymətə layiqdir.

- Cənab Prezident, Siz Avropa İttifaqı ilə əlaqələr toxundunuz. Yeri gəlmişkən, bilmək istərdik, Avropa İttifaqı ilə yeni sazişlə əlaqədar aparılan danışıqlar hansı mərhələdədir? Ümumiyyətlə bu məsələ ilə bağlı Sizin fikirlərinizi bilmək maraqlıdır.

- Deyə bilərəm ki, bir neçə ildir yeni saziş üzərində iş aparılır. Bizim əvvəlki saziş uzun illər bundan əvvəl imzalanmışdır və yeni sazişə, əlbəttə ki, ehtiyac var. Biz hesab edirik və təklif etmişik ki, bu saziş hər iki tərəfin maraqlarını təmin etməlidir, əks halda, sazişə ehtiyac qalmayacaq. Biz, eyni zamanda, Avropa İttifaqına üzv ölkələrlə ikitərəfli formatda uğurla əməkdaşlıq aparırıq və 28 ölkədən 9-u ilə bizim strateji tərəfdaşlıq haqqında sənədlər ya imzalanıb, ya da qəbul edililib. Yəni, hesab edirəm ki, Avropa İttifaqı ilə imzalanacaq sazişin təməli bax, bu 9 sənəddə təsbit edililib. Hesab edirəm ki, gələcək sazişdə həm strateji əhəmiyyət daşıyan məsələlər, həm də Azərbaycanı maraqlandıran, bizim maraqlarımıza xidmət edən məsələlər öz əksini tapmalıdır. Saziş bərabərhuquqlu tərəflər arasında imzalanmalıdır, saziş bütün bərabərhuquqlu əməkdaşlığa zidd olan məqamlardan azad olmalıdır. Bu təqdirdə, əlbəttə ki, sazişin imzalanması mümkün olacaqdır. Deyə bilərəm ki, sazişin bəndlərinin mütləq əksəriyyəti razılaşdırılıb, məsələlərin təqribən 90 faizi razılaşma əsasında öz həllini tapıb. Hesab edirəm ki, qalan məsələlər xoşniyyətli ab-hava çərçivəsində öz həllini tapmalıdır. Bilirsiniz, sazişlə bağlı bəzi hallarda mətbuatda həqiqətə uyğun olmayan fikirlər səsləndirilir. O cümlədən bir fikir ondan

ibarətdir ki, Avropa İttifaqı bu sazişi bizimlə ona görə imzalamır ki, biz Avropa İttifaqına uyğun olan hansısa meyarlara cavab vermirik. Bu, tamamilə əsassız bir fərziyyədir, belə məsələ gündəlikdə yoxdur. Onu da açıq bildirməliyəm ki, sazişin bugünə qədər imzalanmamasının səbəbləri də böyükdür. Nəyə görə? Bunun da mən izah edəyəm. Çünki hesab edirəm ki, cəmiyyətdə bu məsələ ilə bağlı tam dəqiq məlumat olmalıdır. Sazişin bir neçə məsələsi hələ ki müzakirə mövzusuudur. Biz təklif olunan məsələlərə öz razılığımızı verməmişik və bunun səbəbi var. Onlardan biri ticarət-ələ bağlıdır. Bildiyiniz kimi, Azərbaycan Dünya Ticarət Təşkilatının üzvü deyil, baxmayaraq ki, biz bir neçə ölkə ilə müzakirələr ikitərəfli formatda artıq başa vurmuşuq, ancaq həmin hesab edirəm ki, hələ vaxt gəlib çatmayıb. Bunun da səbəbi ondan ibarətdir ki, bizim ixracımızı əsas hissəsi hələ ki neft-qaz məhsullarıdır və bu məhsulları ixrac etmək üçün Dünya Ticarət Təşkilatına üzv olmaq lazımdır. Digər tərəfdən, bizim əsas vəzifəmiz qeyri-neft sektorunun inkişafıdır, yerli istehsalın artımıdır və belə olan halda biz daxili bazarımızı da qoruyalıyıq. Əgər biz indi Dünya Ticarət Təşkilatına üzv olsaq, bizim istehsalçılar, o cümlədən sənaye sektorunda, kənd təsərrüfatı sektorunda böyük problemlərlə üzləşə bilərik. Ola bilsin ki, Azərbaycana keyfiyyətsiz və bizim bazarımızı zəbt etmək məqsədi daşıyan böyük həcmde idxal məhsulları gələcək və beləliklə, yerli istehsalda böyük ziyan vurulacaq. Onu da bildirməliyəm ki, hazırda Dünya Ticarət Təşkilatı çərçivəsində də bəhrən yaşayır. Bildiyiniz kimi, Amerika Birləşmiş Ştatları bu təşkilatda öz üzvlüyünə yenidən baxır. Demək olar ki, bəzi ölkələr arasında - təşkilata üzv olan ölkələr və mütləq ölkələr arasında ticarət müharibələri baş alıb gedir və genişlənir. Belə olan halda, əlbəttə ki, bu məsələyə bizim ehtiyatlı yanaşmalıyıq, sazişin məntəqlidir və əsaslıdır. Ona görə imzalanacaq sazişdə ticarətə bağlı məsələlər bizi qane etmir və biz qarşı tərəfə öz fikirlərimizi bildirmişik. Ümid edirik ki, onlar buna anlayışla münasibət göstərəcəklər.

Digər vacib məsələ energetika sektoru ilə bağlıdır. Burada da baxmayaraq ki, Avropa İttifaqı ilə enerji sahəsində bizim əməkdaşlığımız uğurludur və birgə layihələr icra edilir, ancaq sazişdə təklif olunan məsələlərin biri də, - mən istəyirəm ictimaiyyət onu da bilsin, -

enerji daşıyıcılarının qiymətləri ilə bağlıdır. Belə bir bənd təklif olunur ki, Azərbaycanda təbii qazın daxili qiyməti ixrac qiyməti ilə bərabərlik təşkil etsin. Reallıqda bu, nə deməkdir, bunu anlamaq o qədər də çətin deyil. Hazırda Azərbaycan istehlakçılarının təxminən 85 faizi təbii qazı çox ucuz qiymətə, yəni, dövlət tərəfindən verilmiş subsidiya əsasında alır, qiymət də min kubmetr üçün 100 manatdır. İxrac qiyməti isə bundan bir neçə dəfə böyükdür. Əgər biz öz təbii qazımızı daxili qiymətlərlə satsaq, iqtisadiyyatımıza çox böyük ziyan dəyəcək. Çünki belə olan halda, azad qiyməti 58 dollar olmalıdır. Bu gün isə dünya bazarlarında, o cümlədən Avropa bazarlarında daxili qiymət, yəni, istehlakçının ödədiyi qiymət təqribən 300, 400, 500 dollara bərabərdir. Bu, təqribən 1000 manata gəlib çıxacaq. Belə olan halda, biz daxili qiymətləri ən azı on dəfə qaldırmalıyıq. Belə olan halda, Azərbaycan vətəndaşları təbii qaz üçün 100 manat yox, 500 manat, ya da 700 manat ödəməli olacaqlar, bu, qətiyyətlə birmənalıdır. Bu saziş bizim maraqlarımıza uyğun olmalıdır. Prinsip etibarilə mən avropalı tərəfdaşlarımıza sual vermişəm ki, "Siz mənə cavab verin, nə üçün biz bu sazişi imzalamalıyıq?" Biz indi bu sazişsiz də yaşayırıq, yaxşı da inkişaf edirik, heç kimdən heç nə gözləmirik, heç bir imtiyaz üçün mürciət etməmişik. Biz sazişi ona görə imzalamıyıq istəyirik ki, bu saziş əlaqələrimizi yeni mərhələyə çıxarsın və maraqlarımızı təmin edilsin. Əks təqdirdə, əlbəttə ki, bu saziş imzalanmayacaq.

- Cənab Prezident, mən "Şərqli tərəfdaşlıq" məsələsi ilə bağlı sual vermək istərdim. Postsovet ölkələrindən bir neçəsi "Şərqli tərəfdaşlıq" programında iştirak edir. Onlardan bəziləri Avropa İttifaqı ilə müvafiq sazişlər imzalayıblar. Bundan öncə Siz qeyd etdiniz ki, Azərbaycanla bu təşkilat arasında tərəfdaşlıq prioritetləri barəsində sənəd parafirlənib. Siz "Şərqli tərəfdaşlıq" programı çərçivəsində

əməkdaşlığın perspektivləri barədə nə deyə bilərsiniz?

- Bilirsiniz, biz "Şərqli tərəfdaşlıq" programına başqa ölkələrlə birlikdə qoşulduq. O vaxt bu programın nədən ibarət olacağı haqqında bizim təsəvvürümüz yox idi. Deyə bilərəm ki, son 10 il ərzində Avropa İttifaqı daxilində bir çox proseslər cərəyan edib. Hazırda təbii ki, Avropa İttifaqının gələcək fəaliyyəti, genişlənmə proqramı ilə bağlı fərqli fikirlər üstünlük təşkil edir. Yeni, 10 il bundan əvvəlki vəziyyətə indiki vəziyyətlə ziddiyyət təşkil edir. Bu, birincisi.

İkincisi, "Şərqli tərəfdaşlıq"na üzv olan ölkələrlə bir amil birləşdirir. O da ondan ibarətdir ki, bu ölkələr postsovet respublikalarıdır. Mən başqa birləşdirici amil görmürəm. Çünki ölkələrin həm xarici siyasəti fərqlidir, daxili vəziyyətdə böyük fərqlər var, təbii ki, iqtisadi inkişaf fərqlidir. Ona görə bu ölkələri bir programda birləşdirmək hesab edirəm ki, o vaxt üçün bəlkə də məqbul variant idi. Ancaq bu gün bu, belə deyil və bu ölkələrin bir neçəsi - daha doğrusu 3 ölkə Avropa İttifaqı ilə assosiasiya sazişi imzalayıb. Bir ölkə genişlənmə əməkdaşlığı müvafiqliyi bağlayıb. Azərbaycan isə assosiasiya sazişini bağlamayıb və hazırda ikitərəfli saziş üzərində iş aparılır. Mən artıq bu barədə öz fikirlərimi bildirmişəm. Ona görə bu programın gələcəyi haqqında bir şey demək çətindir. Bu program biza təqdim olunanda biz bəri başdan öz fikrimizi bildirmişik ki, ikitərəfli formata üstünlük veririk. Azərbaycan Avropa İttifaqından hər hansı bir imtiyaz gözləmir və programda iştirak edən bəzi ölkələrdən fərqli olaraq biz özümüzü təmin edən ölkəyik, biz artıq Beynəlxalq İnkişaf Assosiasiyasının hesabataında sırf donor ölkəyə çevrilmişik. Yeni, biz artıq borc verən ölkəyik. O ki qaldı Qərb texnologiyalarına, biz Qərb texnologiyalarını alırıq, heç kim bizə bunu müftə vermirlər. Ona görə bizim üçün mövcudluğumuz qalır, ancaq, sözün düzü, bu buna o qədər də böyük əhəmiyyət vermirik. Çünki bu programın çox dəqiq məramı və məqsədi bizim üçün aydın deyil. Əgər bu, Avropa inteqrasiyasıdır, artıq hər kəsə bellidir ki, postsovet respublikaları üçün bu məqsəd əlçatmazdır. Əgər hansısa başqa bir ölkələr arasında əməkdaşlıqdan söhbət gədirsə, bu ölkələrin bəziləri ilə bizim sıx əlaqələrimiz var, bəzi ölkələrlə ümumiyyətlə əlaqələrimiz çox aşağı səviyyədedir, Ermənistanla isə müharibə şəraitindədir.

Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək

Prezident İlham Əliyev yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı geniş müsahibə verir

Əvvəlki 2-ci sahə.

Ona görə bu proqramda bu ölkələri birləşdirmək və hansısa bir istiqamətə yönləndirmək cəhdləri hesab edirik ki, bu proqramı təsis edənlər tərəfindən icra olunmadı. Ona görə biz proqramdan çıxırıq, ancaq proqramda da fəal iştirak etmək fikrində deyilik.

Cənab Prezident, istərdik bir məqama da toxunmaq. Ümumiyyətlə, dünənki ilin ən yaddaqalan hadisələrindən biri Bakı Dövlət Universitetinin 100 illiyi münasibətilə keçirilən mərasimdə Sizin çıxışınız idi. Həmin çıxış ölkə ictimaiyyəti tərəfindən çox böyük rəğbətlə qarşılandı. Siz faktiki olaraq, professor, müəllim və tələbə heyəti qarşısında Azərbaycanın bugünkü uğurlarını şərtləndirən əsas amillərə, strateji vəzifələrə toxunduğunuz və bir fikriniz xüsusilə ictimaiyyət tərəfindən geniş müzakirə olundu. Bu, Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyası ilə bağlı məsələ idi. Siz birnəməli şəkildə bildirdiniz ki, Azərbaycan heç yere inteqrasiya etmək fikrində deyil, bizim öz milli-mənəvi dəyərlərimiz, milli prinsiplərimiz var. Ümumiyyətlə, Azərbaycanın Avropaya inteqrasiyası ilə bağlı ortaya qoyduğunuz bu konkret mövqeni şərtləndirən əsas səbəblər, əsas qaynaqlar nədən ibarətdir?

Bilirsiniz, Avrointeqrasiya haqqında artıq bəzi dairələrdə çox danışılır. Ancaq əsas məsələ ondadır ki, Avrointeqrasiya deyəndə nəyi nəzərdə tuturlar. Mən hesab edirəm ki, biz artıq Avrointeqrasiya istiqamətində öz addımlarımızı atmışıq və gələcək addımlara həm ehtiyac yoxdur, həm də o addımlar nəticəsiz olacaqdır. Məsələn biz ATƏT-in üzvüyük. ATƏT Avropada Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Təşkilatıdır. Biz 2001-ci ildən Avropa Şurasına üzv olmuşuq və artıq 20 ilə yaxındır ki, bu təşkilatda fəaliyyət göstəririk. Bu, Avrointeqrasiyanın bir növüdür. Eyni zamanda, Azərbaycan Avronest Parlament Assambleyasında da təmsil olunur. Belə olan halda, hesab edirəm ki, bu istiqamətdə mümkün olan addımlar atılıb və həm gələcək addımların atılmasına ehtiyac yoxdur, həm də bunun nəticəsi olmayacaqdır. Çünki əgər biz Avrointeqrasiya deyəndə Avropa İttifaqına üzvlük haqqında danışırıqsa, bu, tamamilə qeyri-mümkündür. Bunu həm tarix göstərir, həm Avropa məkanında gedən proseslər göstərir, həm də onun Brexit göstərir. İndi əksinə, necə deyirlər, Avropada mərkəzləşmə tendensiyaları göz önündədir. Eyni zamanda, Avropa İttifaqının genişləndirilməsi ilə bağlı Avropanın aparıcı ölkələrinin rəhbərlərinin çıxışlarına fikir vermək kifayətdir görək ki, artıq gələcəkdə niyə heç bir perspektiv yoxdur. Hətta namizəd olan ölkələr - Balkan ölkələri, hesab edirəm ki, onlar da indi bir qədər çətin vəziyyətdədir. Çünki vaxtılıq olaraq verilmişdi ki, siz bu məsələləri həl etməklə Avropa İttifaqına üzv ola bilərsiniz və onlar da bu addımları atıblar. Bəziləri çox ağır addımlar atmalı olurlar. Mən indi o ölkələrin adlarını çəkmək istəmirəm, amma biz hamımız birlikdə söhbət nədən gedir. Bəziləri üçün bu addımlar çox baha başa gəlmişdir, bu, ölkələrdə daxili qarşıdurmaya, böyük etirazlara gətirib çıxardır. O ölkələrin cəmiyyətləri parçalanmışdır. Nəyə görə onlar bu addımı atdılar? Onlara sözlə verildi ki, sizin gələcəyiniz var, siz bunu, bunu, bunu etsəniz biz sizi qəbul edəcəyik. Amma indi Avropanın aparıcı ölkələrinin liderləri deyirlər ki, artıq heç kimi qəbul etməyəcəyik. Hesab edirəm ki, hətta uzunmüddətli perspektivdə Avropa ölkələri üzvləşmə imkan yoxdur.

Digər misal bizim qardaş Türkiyə ilə bağlıdır. Görün nə vaxtdan Türkiyə Avropa İttifaqı ilə assosiasiya sazişi imzalayıb? Bəlkə də onilliklərdən bundan əvvəl. Amma ondan sonrakı addımlar nəticə veribmi? Əlbəttə ki, yox və bu da böyük ədalətsizlikdir. 2000-ci ildən başlayaraq Avropa İttifaqına keçmiş sosialist bloka aid bir çox ölkə daxil oldu. İndi onlar Türkiyədən daha niyə inkişaf etmiş ölkələrdir? Yox. Daha niyə Avropa İttifaqına üzv olmaq üçün hazırlıqlarıdır? Yox. Nə üçün onları qəbul ediblər, Türkiyəni qəbul etməyiblər? Sual aydındır, ritorikdir. Bir amilə görə, o da ondan ibarətdir ki, Türkiyə müsəlman ölkəsidir. Artıq bunu açıq deyirlər. Əvvəllər bu əsas təzisi pərdələmək üçün bezi başqa fikirlər, müxtəlif bəhanələr gətirilirdi ki, bu ölkə hazır deyil və yaxud da hansısa proseslər baş verib. Ancaq indi bunu gizlətməyə və müsəlman ölkəsi olduğu üçün Türkiyəni Avropa İttifaqına qəbul etməyəcəyik. Belə olan halda, Azərbaycanı qəbul edəcəklərmi? Əlbəttə ki, yox. Əgər belədirsə, onda biz öz işimizi bəri başdan etməliyik ki, reallaşdırıla bilməyən vədlər verməyə və lazım olmayan addımları da atmayacağıq. Bu, birincisi.

İkincisi, lap tutaq ki, sabah bizə dedilər, bax, Azərbaycan belə ölkədir ki, biz Azərbaycanı filan tarixdə qəbul edəcəyik. Bu, bizə lazımdır? Avropada gedən proseslərə hər bir vətəndaş nəzər yetirəndə görür ki, hansı hadisələr baş verib, o cümlədən dini zəmində, milli-mənəvi dəyərlər zəmində. Bu proseslər bizə uyğundurmu? Əlbəttə ki, yox və bunu açıq deməliyik. Ona görə bezi hallarda Avropa İttifaqının bəzi ölkələri ilə küçələrə çıxmaq istəyən dırnaqarası müxalifət nümayəndələri bilməlidirlər ki, onlar nə istəyirlər? İstəyirlər ki, Azərbaycanın taleyi Brüsseldəmi həll olunsun? İstəyirlər ki, bizim əsrərləyib qorunduğumuz dəyərlər məhv olsun? Biz bu dəyərləri əsrərləyib qorunmuşuq, hətta müstəqil olmayan dövrdə. Başqa ölkələrin, im-

periyaların tərkib hissəsi olan dövrdə dilimizi də, dinimizi də, dəyərlərimizi də, ənənələrimizi də, həyat tərziimizi də qorunmuşuq. İndi belə olan halda müstəqillik dövründə biz özümü öz tələməyimizə kəməməyə edə bilərik? Qətiyyətlə yox və qətiyyətlə biz buna gedə bilərik. Bizim öz tariximiz, öz mədəniyyətimiz, öz dəyərlərimiz var. Ona görə onlar bizə təklif versə belə, buna qətiyyətlə getmək olmaz.

İndi Avropada miqrantlarla bağlı vəziyyət göz önündədir. Bunu bəziləri demək istəyir, amma mən hesab edirəm ki, bu, deməliyə. Niyə biz bu haqiqəti deməliyik, niyə bunun üstündən keçməliyik? "Stop İslam", "İslam miqrantlara yox" şüarları ilə artıq siyasi qüvvələr hakimiyyətə gəlir. Populist vədlər indi islamofobiya prinsiplər əsasında qurulur. Ona görə daha çox səs toplamaq istəyən siyasi qüvvə mütləq bu mövzunu istismar edir. Belə olan halda, müsəlman ölkəsi Azərbaycan hansı formada orada təmsil oluna bilər? İkinci dərəcəli ölkə kimi? Yaxud da ki, hansısa bir imtiyaz diləyən ölkə kimi? Qətiyyətlə yox! Biz qürurlu ölkəyik, biz öz yolumuzla gedirik, heç kim də bizim ehtiyacımız yoxdur, heç kəmdən də əsli deyilik!

Ona görə Bakı Dövlət Universitetində Avropa inteqrasiyası ilə bağlı dediyim fikirləri bu gün mən daha geniş formada ictimaiyyətlə paylaşırıram, hesab edirəm ki, yeganə düzgün yoldur. Biz indi Avropa qurumlarının bəzilərini üzvüyük, mən bunu qeyd etdim. Avropa İttifaqı ilə əməkdaşlıq zəminində işləyən qurumlar və gələcəkdə də həm ikitərəfli formatda, həm Avropa İttifaqı ilə bu əsaslar üzərində öz işimizi qurmalıyıq.

Cənab Prezident, əsasim növbəti sualın xalqımızın ən acıqlı problemi olan Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı olacaq. Münaqişənin həlli ilə bağlı danışıqlar prosesi nə yerdədir?

Bilirsiniz, deyə bilərik ki, 2019-cu il danışıqlar prosesi üçün itirilmişdi o lubdur. Bunun da, yeganə səbəbi odur ki, Ermənistan rəhbərliyi bu danışıqlarda qeyri-konstruktiv mövqə sergiləyir və beynəlxalq vasitəçilər işğalçı ölkəyə lazımı təsir və təzyiq göstərmirlər. Mehiz buna görə 2019-cu ildə, deyə bilərik ki, danışıqlar trekidə hər hansı bir ciddi irəliləyiş əldə olunmayıb.

Eyni zamanda, Ermənistan rəhbərliyinin ziddiyyətli və bir-birini təkbiz edən bəyanatları da, əlbəttə ki, həm təəcüb, həm də təəssüb doğurur. Biz hamımız yaxşı xatırlayırıq ki, Ermənistanın yeni rəhbərliyi ilkin mərhələdə ortalıq belə bir məsələ atmışdı ki, Azərbaycan Dağlıq Qarabağla danışıqlar aparmalıdır, Dağlıq Qarabağ "müstəqil dövlətdir" və Ermənistan bu dırnaqarası müstəqil dövlətin işlərinə qarşı bilmir. Bunların hamısı səfəng fikirlərdir. Çünki bu gün Dağlıq Qarabağda yerləşən hərbi birləşmənin 90 faizi Ermənistan vətəndaşlarından təşkil edilir. Hər il Ermənistan bütöçəsindən Dağlıq Qarabağ bütöçəsinə böyük vəsait transfert edilir. Ona görə buna müstəqil dövlət demək tam yalandır. Sadəcə olaraq, danışıqları uzatmaq, yaxud da ki, öz məsuliyyəti boyundandan atmaq üçün belə ifadələr işlədilir.

Biz gətiyən və ifadələrlə razi ola bilmərik. Öz fikirlərimizi bildirmişik və eyni zamanda, Minsk qrupunun həmsədr ölkələrinin səfirləri də oxşar bəyanatlar vermişlər. Danışıqlar Ermənistan və Azərbaycan arasında aparılır. Bu il önəmli hadisələrdən biri də odur ki, danışıqlar formatı dəyişməklə olacaq qaldı. Hesab edirəm ki, bu, bizim diplomatik nailiyyətimizdir. Yeni, Ermənistan rəhbərliyinin cəhdləri və təklifləri qəbul edilmədi. Bunu təsdiqləyən həm də o amildir ki, mən Ermənistanın baş naziri ilə görüşürəm. Ermənistan və Azərbaycan Xarici İşlər nazirləri görüşürlər, danışıqlar aparılır. Sonuncu görüş bu ayın əvvəlində olmuşdur.

Digər tərəfdən, Azərbaycan dırnaqarası Dağlıq Qarabağ respublikası ilə danışıqlar aparmalıdır fikri baş tutmayıb. Bu, bizim növbəti bir cəhəng təzisi ortalıqda atıldı, bunu indi hər kəs eşidib. Ermənistanın baş naziri dedi ki, Qarabağ Ermənistan və nöqtə. Yeni, bu, əvvəlki təzisi tam təkbiz edir və bu, növbəti yalandır. Çünki Qarabağ nə müstəqil ölkədir, - bunu heç kim tanıyır, heç bir ölkə tanıyır, - və bəyaz qeyd etdiyim məsələlər - böyük beynəlxalq təşkilatların qəbul etdiyi qərarlar və yekun bəyanatnamələr onu göstərir ki, dünya ictimaiyyəti Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və Qarabağ Ermənistan deyil və bunu sübut etmək üçün heç şey göstərmək də lazım deyil.

Ona görə birinci dəfə, ikinci dəfə də yalan söyləndi. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, - mən bunu canlı ifadə etməmişəm, - Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bizim danışıqlar prosesində mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur, ola da bilməz. Tarixi həqiqət bizim tərəfimizdədir. Biz bunu dünyaya sübut edə bilməmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrərləyib yoxdur, bəzi torpaqlarda yaşayıb, yarıdır. Biz hamımız yaxşı bilirəm və bu gün dünyaya ictimaiyyətlə bizim apardığımız siyasət nəticəsində bilir ki, ermənilər Cənubi Qafqazda gəlmə millətdir, onlar çar Rusiyası tərəfindən XIX əsrdə Rusiya-İran müharibəsindən sonra bizim bölgəyə köçürülmüşlər. Qafqaz Rusiya imperiyasının tərkib hissəsi olan sonra bizim bölgədə xristian əhalinin sayını çoxaltmaq üçün Şərqi Anadoludan və İrandan kütləvi surətdə ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər. Bunu təsdiqləyən çoxsaylı tarixi sənədlər, faktlar var. Bu, o qədər də uzaq tarix deyil. Yeni, ermənilər bizim tarixi torpaqlarımıza köçürülmüşlər, ona görə ki, burada xristian əhali çoxalmalı idi. Ona görə bu, bizim tarixi torpağımızdır və bunu indi bütün dünya bilir. Bu, birincisi.

İkincisi, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və biz müstəqil ölkə kimi BMT-yə daxil olanda artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilib, dəstəklənib və təsdiq edilib. Ona görə həm tarixi ədalət və həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişənin həlli məhz bu prinsiplər əsasında ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

O ki qaldı xalqların öz müqəddəratını təyinetmə prinsipinə, - Ermənistan həmişə buna istinad edir, - bu prinsip artıq bu münaqişə ilə bağlı işləmir. Çünki erməni xalqı öz müqəddəratını artıq erməniyən edib. Onların müstəqil Ermənistan dövləti var, hansı ki, qədim Azərbaycan torpaqlarında yerləşir və Dağlıq Qarabağın torpağında ikinci erməni dövlətinin yaradılmasına heç vaxt imkan verməyəcəyik. Ona görə bizim prinsiplərimiz mövqeyimiz bundan ibarətdir ki, ərazi bütövlüyü prinsip üstünlük təşkil etməlidir, bizim ərazimiz bərpa edilməlidir və münaqişə yalnız bu prinsiplər əsasında öz həllini tapmalıdır. Bundan əlavə, beynəlxalq təşkilatların qərar və qətnamələri, BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsi, Qoşulma Hərəkətinin, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının, ATƏT-in, Avropa Parlamentinin, Avropa Şurasının oxşar qərar və qətnamələri var. Qeyd etdiyim kimi, keçən il Avropa İttifaqı bizimlə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyini və sərhədlərini toxunulmazlığını dəstəkləyən sənəd imzalayıb.

Nədən məşhur şüarı o idi ki, "Almaniya uğrunda ölən Ermənistan uğrunda ölür". Yeni, o, faşistdir və bunu İkinci Dünya müharibəsi zamanı demişdir. Ona görə əlbəttə ki, Ermənistan rəhbərliyinin belə cəhəng sözləri ciddi qəbul oluna bilməz. Ancaq buna baxmayaraq, hesab edirəm ki, mənim Aşqabaddakı çıxışım burada həlledici rol oynamışdır, - bu callada Rusiyanın Armavir şəhərində qoyulmuş lövhə dağıldı, sökülüb və məhv edildi. Bunu ermənilər özleri etdilər. Onları Armavir şəhər hakimiyyəti məcbur etdi. Əminəm ki, gün gələcək və ermənilər özləri İrəvanda bu faşistə ucaldılmış bu eybəcər abidəni özləri söküəcəklər.

Cənab Prezident, istərdik ki, ölkədə iqtisadi sahədə görülən işlərlə bağlı da fikirlərinizi öyrənək. 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadiyyatın daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində çox mühüm, ciddi addımlar atıldı. İlin iqtisadi yekunları barədə nə deyə bilərsiniz?

Bilirsiniz, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan ictimaiyyəti məsələni bir müddət öncə qaldırmışdı və Azərbaycanın ictimaiyyəti, o cümlədən veteranlar MDB dövlət başçılarının ünvanına Ermənistan faşist Njedyə abidənin ucaldılmasını Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və Qarabağ Ermənistan deyil və bunu sübut etmək üçün heç şey göstərmək də lazım deyil.

Ona görə birinci dəfə, ikinci dəfə də yalan söyləndi. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, - mən bunu canlı ifadə etməmişəm, - Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bizim danışıqlar prosesində mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur, ola da bilməz. Tarixi həqiqət bizim tərəfimizdədir. Biz bunu dünyaya sübut edə bilməmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrərləyib yoxdur, bəzi torpaqlarda yaşayıb, yarıdır. Biz hamımız yaxşı bilirəm və bu gün dünyaya ictimaiyyətlə bizim apardığımız siyasət nəticəsində bilir ki, ermənilər Cənubi Qafqazda gəlmə millətdir, onlar çar Rusiyası tərəfindən XIX əsrdə Rusiya-İran müharibəsindən sonra bizim bölgəyə köçürülmüşlər. Qafqaz Rusiya imperiyasının tərkib hissəsi olan sonra bizim bölgədə xristian əhalinin sayını çoxaltmaq üçün Şərqi Anadoludan və İrandan kütləvi surətdə ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər. Bunu təsdiqləyən çoxsaylı tarixi sənədlər, faktlar var. Bu, o qədər də uzaq tarix deyil. Yeni, ermənilər bizim tarixi torpaqlarımıza köçürülmüşlər, ona görə ki, burada xristian əhali çoxalmalı idi. Ona görə bu, bizim tarixi torpağımızdır və bunu indi bütün dünya bilir. Bu, birincisi.

İkincisi, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və biz müstəqil ölkə kimi BMT-yə daxil olanda artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilib, dəstəklənib və təsdiq edilib. Ona görə həm tarixi ədalət və həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişənin həlli məhz bu prinsiplər əsasında ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

Nədən məşhur şüarı o idi ki, "Almaniya uğrunda ölən Ermənistan uğrunda ölür". Yeni, o, faşistdir və bunu İkinci Dünya müharibəsi zamanı demişdir. Ona görə əlbəttə ki, Ermənistan rəhbərliyinin belə cəhəng sözləri ciddi qəbul oluna bilməz. Ancaq buna baxmayaraq, hesab edirəm ki, mənim Aşqabaddakı çıxışım burada həlledici rol oynamışdır, - bu callada Rusiyanın Armavir şəhərində qoyulmuş lövhə dağıldı, sökülüb və məhv edildi. Bunu ermənilər özleri etdilər. Onları Armavir şəhər hakimiyyəti məcbur etdi. Əminəm ki, gün gələcək və ermənilər özləri İrəvanda bu faşistə ucaldılmış bu eybəcər abidəni özləri söküəcəklər.

Cənab Prezident, istərdik ki, ölkədə iqtisadi sahədə görülən işlərlə bağlı da fikirlərinizi öyrənək. 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadiyyatın daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində çox mühüm, ciddi addımlar atıldı. İlin iqtisadi yekunları barədə nə deyə bilərsiniz?

Bilirsiniz, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan ictimaiyyəti məsələni bir müddət öncə qaldırmışdı və Azərbaycanın ictimaiyyəti, o cümlədən veteranlar MDB dövlət başçılarının ünvanına Ermənistan faşist Njedyə abidənin ucaldılmasını Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və Qarabağ Ermənistan deyil və bunu sübut etmək üçün heç şey göstərmək də lazım deyil.

Ona görə birinci dəfə, ikinci dəfə də yalan söyləndi. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, - mən bunu canlı ifadə etməmişəm, - Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bizim danışıqlar prosesində mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur, ola da bilməz. Tarixi həqiqət bizim tərəfimizdədir. Biz bunu dünyaya sübut edə bilməmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrərləyib yoxdur, bəzi torpaqlarda yaşayıb, yarıdır. Biz hamımız yaxşı bilirəm və bu gün dünyaya ictimaiyyətlə bizim apardığımız siyasət nəticəsində bilir ki, ermənilər Cənubi Qafqazda gəlmə millətdir, onlar çar Rusiyası tərəfindən XIX əsrdə Rusiya-İran müharibəsindən sonra bizim bölgəyə köçürülmüşlər. Qafqaz Rusiya imperiyasının tərkib hissəsi olan sonra bizim bölgədə xristian əhalinin sayını çoxaltmaq üçün Şərqi Anadoludan və İrandan kütləvi surətdə ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər. Bunu təsdiqləyən çoxsaylı tarixi sənədlər, faktlar var. Bu, o qədər də uzaq tarix deyil. Yeni, ermənilər bizim tarixi torpaqlarımıza köçürülmüşlər, ona görə ki, burada xristian əhali çoxalmalı idi. Ona görə bu, bizim tarixi torpağımızdır və bunu indi bütün dünya bilir. Bu, birincisi.

İkincisi, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və biz müstəqil ölkə kimi BMT-yə daxil olanda artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilib, dəstəklənib və təsdiq edilib. Ona görə həm tarixi ədalət və həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişənin həlli məhz bu prinsiplər əsasında ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

Nədən məşhur şüarı o idi ki, "Almaniya uğrunda ölən Ermənistan uğrunda ölür". Yeni, o, faşistdir və bunu İkinci Dünya müharibəsi zamanı demişdir. Ona görə əlbəttə ki, Ermənistan rəhbərliyinin belə cəhəng sözləri ciddi qəbul oluna bilməz. Ancaq buna baxmayaraq, hesab edirəm ki, mənim Aşqabaddakı çıxışım burada həlledici rol oynamışdır, - bu callada Rusiyanın Armavir şəhərində qoyulmuş lövhə dağıldı, sökülüb və məhv edildi. Bunu ermənilər özleri etdilər. Onları Armavir şəhər hakimiyyəti məcbur etdi. Əminəm ki, gün gələcək və ermənilər özləri İrəvanda bu faşistə ucaldılmış bu eybəcər abidəni özləri söküəcəklər.

Cənab Prezident, istərdik ki, ölkədə iqtisadi sahədə görülən işlərlə bağlı da fikirlərinizi öyrənək. 2019-cu ildə Azərbaycanda iqtisadiyyatın daha da inkişaf etdirilməsi istiqamətində çox mühüm, ciddi addımlar atıldı. İlin iqtisadi yekunları barədə nə deyə bilərsiniz?

Bilirsiniz, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan ictimaiyyəti məsələni bir müddət öncə qaldırmışdı və Azərbaycanın ictimaiyyəti, o cümlədən veteranlar MDB dövlət başçılarının ünvanına Ermənistan faşist Njedyə abidənin ucaldılmasını Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və Qarabağ Ermənistan deyil və bunu sübut etmək üçün heç şey göstərmək də lazım deyil.

Ona görə birinci dəfə, ikinci dəfə də yalan söyləndi. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, - mən bunu canlı ifadə etməmişəm, - Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bizim danışıqlar prosesində mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur, ola da bilməz. Tarixi həqiqət bizim tərəfimizdədir. Biz bunu dünyaya sübut edə bilməmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrərləyib yoxdur, bəzi torpaqlarda yaşayıb, yarıdır. Biz hamımız yaxşı bilirəm və bu gün dünyaya ictimaiyyətlə bizim apardığımız siyasət nəticəsində bilir ki, ermənilər Cənubi Qafqazda gəlmə millətdir, onlar çar Rusiyası tərəfindən XIX əsrdə Rusiya-İran müharibəsindən sonra bizim bölgəyə köçürülmüşlər. Qafqaz Rusiya imperiyasının tərkib hissəsi olan sonra bizim bölgədə xristian əhalinin sayını çoxaltmaq üçün Şərqi Anadoludan və İrandan kütləvi surətdə ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər. Bunu təsdiqləyən çoxsaylı tarixi sənədlər, faktlar var. Bu, o qədər də uzaq tarix deyil. Yeni, ermənilər bizim tarixi torpaqlarımıza köçürülmüşlər, ona görə ki, burada xristian əhali çoxalmalı idi. Ona görə bu, bizim tarixi torpağımızdır və bunu indi bütün dünya bilir. Bu, birincisi.

İkincisi, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və biz müstəqil ölkə kimi BMT-yə daxil olanda artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilib, dəstəklənib və təsdiq edilib. Ona görə həm tarixi ədalət və həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişənin həlli məhz bu prinsiplər əsasında ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

Nədən məşhur şüarı o idi ki, "Almaniya uğrunda ölən Ermənistan uğrunda ölür". Yeni, o, faşistdir və bunu İkinci Dünya müharibəsi zamanı demişdir. Ona görə əlbəttə ki, Ermənistan rəhbərliyinin belə cəhəng sözləri ciddi qəbul oluna bilməz. Ancaq buna baxmayaraq, hesab edirəm ki, mənim Aşqabaddakı çıxışım burada həlledici rol oynamışdır, - bu callada Rusiyanın Armavir şəhərində qoyulmuş lövhə dağıldı, sökülüb və məhv edildi. Bunu ermənilər özleri etdilər. Onları Armavir şəhər hakimiyyəti məcbur etdi. Əminəm ki, gün gələcək və ermənilər özləri İrəvanda bu faşistə ucaldılmış bu eybəcər abidəni özləri söküəcəklər.

Bilirsiniz, bu məsələ ilə bağlı Azərbaycan ictimaiyyəti məsələni bir müddət öncə qaldırmışdı və Azərbaycanın ictimaiyyəti, o cümlədən veteranlar MDB dövlət başçılarının ünvanına Ermənistan faşist Njedyə abidənin ucaldılmasını Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və Qarabağ Ermənistan deyil və bunu sübut etmək üçün heç şey göstərmək də lazım deyil.

Ona görə birinci dəfə, ikinci dəfə də yalan söyləndi. Amma həqiqət ondan ibarətdir ki, - mən bunu canlı ifadə etməmişəm, - Qarabağ Azərbaycanıdır və nida işarəsi. Bütün dünya Dağlıq Qarabağı Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi kimi tanıyır və bizim danışıqlar prosesində mövqeyimizdə heç bir dəyişiklik yoxdur, ola da bilməz. Tarixi həqiqət bizim tərəfimizdədir. Biz bunu dünyaya sübut edə bilməmişik ki, Dağlıq Qarabağ əzəli tarixi Azərbaycan torpağıdır. Azərbaycan xalqı əsrərləyib yoxdur, bəzi torpaqlarda yaşayıb, yarıdır. Biz hamımız yaxşı bilirəm və bu gün dünyaya ictimaiyyətlə bizim apardığımız siyasət nəticəsində bilir ki, ermənilər Cənubi Qafqazda gəlmə millətdir, onlar çar Rusiyası tərəfindən XIX əsrdə Rusiya-İran müharibəsindən sonra bizim bölgəyə köçürülmüşlər. Qafqaz Rusiya imperiyasının tərkib hissəsi olan sonra bizim bölgədə xristian əhalinin sayını çoxaltmaq üçün Şərqi Anadoludan və İrandan kütləvi surətdə ermənilər Dağlıq Qarabağa köçürülmüşlər. Bunu təsdiqləyən çoxsaylı tarixi sənədlər, faktlar var. Bu, o qədər də uzaq tarix deyil. Yeni, ermənilər bizim tarixi torpaqlarımıza köçürülmüşlər, ona görə ki, burada xristian əhali çoxalmalı idi. Ona görə bu, bizim tarixi torpağımızdır və bunu indi bütün dünya bilir. Bu, birincisi.

İkincisi, Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və biz müstəqil ölkə kimi BMT-yə daxil olanda artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü qəbul edilib, dəstəklənib və təsdiq edilib. Ona görə həm tarixi ədalət və həm də beynəlxalq hüquq baxımından Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın ayrılmaz hissəsidir və münaqişənin həlli məhz bu prinsiplər əsasında ola bilər. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa edilməlidir.

Nədən məşhur şüarı o idi ki, "Almaniya uğrunda ölən Ermənistan uğrunda ölür". Yeni, o, faşistdir və bunu İkinci Dünya müharibəsi zamanı demişdir. Ona görə əlbəttə ki, Ermənistan rəhbərliyinin belə cəhəng sözləri ciddi qəbul oluna bilməz. Ancaq buna baxmayaraq, hesab edirəm ki, mənim Aşqabaddakı çıxışım burada həlledici rol oynamışdır, - bu callada Rusiyanın Armavir şəhərində qoyulmuş lövhə dağıldı, sökülüb və məhv edildi. Bunu ermənilər özleri etdilər. Onları Armavir şəhər hakimiyyəti məcbur etdi. Əminəm ki, gün gələcək və ermənilər özləri İrəvanda bu faşistə ucaldılmış bu eybəcər abidəni özləri söküəcəklər.

Cənab Prezident, enerji sahəsində bu ilin çox mühüm və əlamətdar hadisələri zəngin olub. Strateji TANAP layihəsinin reallaşmasını, başa çatmasını, "Cənub qaz dəhlizi"nin reallaşmasının əhəmiyyətini Siz necə səciyyələndirirsiniz?

TANAP layihəsinin istismara verilməsi, əlbəttə ki, böyük hadisədir, tarixi hadisədir. Demək olar ki, "Cənub qaz dəhlizi"nin əsas hissəsini təşkil edən bu layihə uğurla başa çatdırıldı və əvvəlcədən nəzərdə tutulmuş daha aşağı qiymətlə. Yeni, bu layihəyə bəri başdan daha böyük vəsait investisiya yatırıldı. Ancaq inşaat zamanı böyük qənaətlə bu layihə icra edildi və artıq Azərbaycan qazı Avropa İttifaqının sərhədində gətirilib çıxarıldı. Ona görə Türkiyə-Yunanistan sərhədində bu ilin noyabrında keçirilmiş mərasim xüsusilə əhəmiyyət daşıyır.

TANAP layihəsi bizim strateji aktivimizdir. Bu layihənin icra edilməsi üçün biz böyük səy göstərmişik. Çünki biz hamımız yaxşı xatırlayırıq ki, Azərbaycan qazını daha böyük həcmdə Avropa qitəsinə nəql etmək üçün bir neçə layihə irəli sürülmüşdü. Onlardan biri "Nabukko" idi, başqa layihələr də var idi. Bu layihələr ətrafında çoxsaylı müzakirələr aparılırdı, konfranslar təşkil edilirdi. Faktiki olaraq, bəzilərində bu vaxt itirdik. Çünki bu layihənin əsas amillər yox idi: bunun pulunu kim verəcək? Ölkələr arasında koordinasiya necə aparılacaq? İkinci mərhələdə Avropa İttifaqı bu missiyanı öz üzərinə götürmüşdü və ölkələr arasında koordinasiyanı aparmağa çalışırdı. Dediym ki, simpoziumlar, konfranslar, təqdimatlar bu məqsədi daşıyırdı. Ancaq biz də iştirak edirdik və şəxsən mən dəfələrlə iştirak etmişəm. Hər dəfə görürdüm ki, burada konkret məsələlərdən söhbət getmir. Yaxşı şüurlar səsləndirilir, yaxşı təqdimatlar edilir. Ancaq bunu necə edək, kim edəcək, kim öz üzərinə götürəcək, bu məsələ açıq olaraq qalır. Biz bu məsələyə toxunanda bizə çox mücərrəd cavablar verilir, başa düşə bilmirdik ki, bu, nə məsələdir. Ona görə biz görəndə ki, bu məsələ artıq öz həllini tapmır, "Sahəndiz-2" layihəsinə sanksiya vermək üçün işe mütləq bu məsələ öz həllini tapmalı idi.

Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək

Prezident İlham Əliyev yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı geniş müsahibə verir

Əvvəli 3-cü səh.

Çünki əks-təqdirdə kim bu qədar vəsaiti qazma işlərinə istiqamətləndirəcək ki, eger bunun bazarı yoxdur. Qaz bazarında sən əvvəlcədən gerek kontrakt bağlayasan, ondan sonra qazma işləri aparasan. Bu, neft deyil ki, istənilən yerə satmaq olar. Bu, bazara bağlı olan məhsuldu. Ona görə biz görəndə ki, bu məsələ yerində sayır, o vaxt təşəbbüs irəli sürdük və Türkiyə tərəfinə bunu təqdim etdik. Təklif etdik ki, bu layihənin adı TANAP olsun - Trans-Anadolu kəməri. Türkiyə tərəfindən müsbət reaksiya verildi. Beləliklə, 2012-ci ildə mən və hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdəgan İstanbulda bu tarixi anlaşmanı imzaladıq. Ondan təqribən bir il sonra "Şahdəniz" konsorsiumu "Şahdəniz-2" layihəsinin işlənilməsinə sanksiya verdi. Yəni, bu, bir-biri ilə sıx bağlı olan məsələlər idi. Əgər TANAP imzalanmasaydı, "Şahdəniz-2" də havada qalacaqdı və bu gün biz bu layihəni icra edə bilməzdik. Məhz buna görə TANAP-in çox böyük əhəmiyyəti var. Çünki bu, imkan verdi ki, "Şahdəniz" qaz-kondensat yatağı tammiqyaslı işlənilsin və beləliklə, orada bir trilyon kubmetrdən çox olan təbii qaz hasil edilsin, neft edilsin. İkinci məsələ, bu, nə üçün bizə lazımdır? Əgər TANAP imzalanmasaydı, bu gün artıq hasilata hazırlaşan "Abşeron" yatağı da qalacaqdı. Heç kim oraya vəsait qoymayacaqdı. "Abşeron" yatağından da biz ən azı 300 milyard kubmetr qaz hasilatı gözləyirik. Xarici investor da oraya əsas vəsaiti qoyur. Əgər qaz kaməri olmasaydı, kim buna vəsait qoyardı? Bizim digər yataqlardan təbii qaz çıxır, o cümlədən səmt qazı. İndi səmt qazını da biz qəbul edirik. Eyni zamanda, "Azəri-Çıraq-Günəşli" yatağında "dərın qaz" adlandırılan böyük qaz ehtiyatı var. Biz onun da istismarına yaxınlaşırıq. Ona görə TANAP burada xüsusi rol oynayır. Bu, sadəcə olaraq, bir kəmə deyil ki, Türkiyə ərazisindən keçir. Bu, həm Türkiyəni təmin edəcək və artıq edir, Gürcüstanı, Avropanı da. Eyni zamanda, imkan verəcək ki, biz bütün qaz ehtiyatlarımızı işə salaq, xarici investorları cəlb edək, yəni də milyardlarla dollar vəsait qoyulacaq. Beləliklə, Azərbaycan gələcəkdə qazın ixracından vəsait qazanacaq. Çünki bizim neft yataqlarımız artıq bəlli. Düzüdü, indiki xarici şirkətlərlə yeni layihələr işlənilir. Öminəm ki, onlar da imzalanacaq. Artıq imzalanmış layihələrdən də yaxşı nəticələr gözləyirik. Ancaq uzunmüddətli perspektivdə bizim əsas gəlir mənbəyimiz təbii qaz olacaqdır. Ona görə TANAP-in çox böyük əhəmiyyəti var.

Eyni zamanda, TANAP Avropa qaz kəmərinin "Trans-Adriatik", yeni, TAP adlandırılan kəmərin inşasına da imkan yaradır. Bu layihənin icra səviyyəsi artıq 90 faizə ötürüldü.

Onu da bildirməliyəm ki, bütün bu layihələrin təşəbbüskarı Azərbaycan olubdur. "Cənub qaz dəhlizi"nin təşəbbüskarı və əsas təşkilatçısı Azərbaycan olubdur. "Cənub qaz dəhlizi" döndürülən layihədir: "Şahdəniz-2", Cənubi Qafqaz Kəməri, TANAP və TAP. Onların hər birində Azərbaycan iştirak edir. TANAP-da 58 faiz payla biz layihənin əsas səhmdarıyıq. TAP-da bizim 20 faiz payımız var və digər layihələrdə də. Ona görə bunun çox böyük tarixi əhəmiyyəti vardır. Öminəm ki, "Cənub qaz dəhlizi", hansı ki, biz keçən il rəsmi açıqlısını etdik, gələcək il tam işə düşəcək.

- Cənab Prezident, enerji layihələri ilə bağlı fikirlərinizi əsətdik. Mənim növbəti sualım işə nəqliyyat sektoruna bağlı olacaq. Məlum məsələdir ki, Azərbaycan bu sahədə çox böyük nailiyyətlər, uğurlar əldə edib. 2019-cu ildə bu istiqamətdə regional əməkdaşlığa bağlı görülən işləri necə qiymətləndirirsiniz?

- Mən müsbət qiymətləndirirəm. Hesab edirəm ki, 2019-cu ildə biz artıq mövcud olan nəqliyyat infrastrukturundan çox səmərəli şəkildə istifadə etdik. Əvvəlki dövrlərdə yaradılmış nəqliyyat infrastrukturuna imkan verdi ki, biz əməkdaşlığın miqyasını genişləndirək.

Nəqliyyat məsələlərinə gəldikdə, mən həmişə bu məsələləri iki yerə bölürəm. Birincisi, daxili nəqliyyat layihələri, ikincisi işə beynəlxalq əməkdaşlıq tələb edən layihələr. Düzüdü, bu layihələr bir-biri ilə sıx bağlıdır. Ancaq biz bütün addımlarımızı planlı şəkildə atmalı idik. Belə olan halda uğur da qazanılacaqdı, belə də oldu. Ona görə daxili nəqliyyat layihələrinin icrası bizə imkan verdi ki, biz ölkə daxilində çox müasir nəqliyyat infrastrukturuna yaraşacaq və buna nail olduq. Məsələn, baxmayaraq ki, ölkə ərazisi o qədər də böyük deyil, bizim yeddi beynəlxalq hava limanımız var və bunların hər biri işlək vəziyyətdədir. Onlardan altısı beynəlxalq uçuşlar da təşkil edir. Digər tərəfdən, bizim dənd nəqliyyatımız sürətlə inkişaf etdi. Bz Xəzərdə ən böyük donanmaya maliklik. Biz hazırda 2003-cü ildə istifadəyə verilmiş gəmiqayırma zavodunda bütün növ gəmiləri istehsal edə bilirik. Bu yaxınlarda tarixdə ilk dəfə olaraq Azərbaycanda bərə gəmiyi istifadəyə verildi. Onun adı "Azərbaycan" dir. "Laçın" adlı neft tankerinin də inşası tamamlanı və istifadəyə verildi. Növbəti illərdə Bakının gəmiqayırma zavodunda başqa gəmilər də inşa ediləcəkdir.

Hava nəqliyyatına gəldikdə, Davos Ümumdünya İqtisadi Forumunun son hesabatında göstərilir ki, hava nəqliyyatının səmərəliliyinə görə Azərbaycan dünyada 12-ci yerdədir. Yük daşımaq

üçün imkanlar var. Azərbaycan indi tranzit hab kimi öz hava məkanından istifadə edir.

Eyni zamanda, ölkə daxilində dəmir yolu infrastrukturunu yenilənib. Əlbəttə ki, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunun iki il əvvəl istismara verilməsi böyük dəyişikliklərə gətirib çıxardı. Dəmir yollarının səmərəliliyinə görə, yəni də Davos Forumuna qayıdıram, - Azərbaycan 11-ci yerdədir. Yəni, bu, çox yüksək göstəricidir. Eyni zamanda, son 16 ildə 16 min kilometr avtomobil yolu inşa edilib - həm magistral, həm şəhərlərə, kənd yolları. Bu göstəriciyə görə, yolların keyfiyyətinə görə biz dünyada 27-ci yerdəyik. Bütövlükdə, nəqliyyat infrastrukturunun səviyyəsinə görə Azərbaycan dünyada 34-cü yerdədir və bu, çox yüksək göstəricidir. Ona görə nəqliyyatın bütün segmentləri Azərbaycanada tam müasir standartlara cavab verir. Eyni zamanda, keçən il istifadəyə verilmiş Ələt Dəniz Ticarət Limanı da çox böyük infrastruktur obyektidir. Bu limanın yükəmə qabiliyyəti hazırda 15 milyon tondur və bunun həcmi 25 milyon tona qədər rahatlıqla artırılabilir. Beləliklə, bu strateji infrastruktur layihəsi bizə imkan verir ki, Azərbaycan üzərindən yük daşımalarnın həcmi artсын.

Bütün bu layihələrin arasında Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunu mə xüsusi vurğulamaq istəyirəm. Çünki bu, bir neçə səbəbə görə, doğrudan da, strateji obyektidir, strateji infrastrukturudur. Birincisi, bizim Türkiyə ilə dəmir yolu bağlantı olmayıb. Beləliklə, bizim ixracımız, yaxud da ki, Azərbaycan üzərindən təşkil edilən ixracın son nöqtəsi Qara dəniz limanları idi. Orada da gərəklər yəni də aşırlardı, daşınardı - yəni də vaxt itkisi, yəni də vəsait itkisi. Limanların da imkanları məhduddur və bir çox hallarda hava şəraitindən asılıdır. İlk növbədə, Novorossiysk limanı. Orada belə də il ərzində günlərin təqribən 20 faizində hava şəraiti imkan vermir ki, yüklər daşınсын. Ona görə bu, birinci məsələ idi. İkinci məsələ ondan ibarət idi ki, biz çox yaxşı başa düşürükdük, əgər Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu tikilsə, onda biz nəinki Şərq istiqamətindən, hətta Cənub və Şimal istiqamətindən də bu yola yükləri cəlb edə bilərik və buna nail olduq. Ona görə bu, strateji obyekt idi bizim üçün. Mən Prezident kimi fəaliyyətimə başlananda dərhal bu məsələ ilə məşğul olmağa başladım və araşdırma apardım ki, biz bunu necə icra edək. O vaxt bizim pulumuz yox idi. Beynəlxalq maliyyə qurumları bu layihəyə maraq göstərmişdilər. Biz bəzi ölkələrə müraciət etmişdik. O müraciətə də cavab verilmişdi. Ona görə biz gördükdük ki, bunu özümüz etməliyik və əlbəttə, qonşu ölkələrlə birlikdə, ilk növbədə, Türkiyə tərəfi ilə danışıqlar apardıq və razılığa gəldik. Ondan sonra Gürcüstanla danışıqlar başlandı. Bunun böyük hissəsi Gürcüstan üzərindən keçən dəmir yoludur. Gürcüstanın da imkanı yox idi. Ona görə biz bu məsələni öz üzərimizə götürükdük və Gürcüstanla kredit anlaşması imzaladı. Bu kredit anlaşmasına görə, təqribən 800 milyon dollara yaxın vəsait nəzərdə tutuldu, o şərhlə ki, inşaatı Azərbaycan şirkətləri aparsınlar. Yəni, bu vəsaitdən biz özümüz istifadə edəcəyik, eyni zamanda, kredit də ondan sonra qaytarılacaqdır.

Bütün bu məsələləri təşkil edəndən sonra gördükdük ki, biz indi bəzi beynəlxalq təzyiqlə üzlaşırıq. Bu, bir qədər gözənilməz idi. Çünki biz yaxşı bilirdik və xəritəyə baxanda hər kəs görür ki, bu yol çox lazımdır. Ancaq bəzi Qərb ölkələri buna etiraz etdilər. Baxmayaraq ki, biz indiki onlardan kredit də almaq fikrində deyildik. Ancaq Gürcüstanla təzyiqlər başlandı ki, Gürcüstan razılıq verməsin bu layihəyə. Çünki bu layihə həyata keçirilərsə, Ermənistan nəqliyyat dalaını da qalacaqdır. Dünyadakı ermənipərəst qüvvələr, erməni lobbisi, diaspor və ermənipərəst siyasətçilər bu layihənin əleyhinə açıq şəkildə çıxdılar. Əgər Gürcüstan buna razılıq verməsəydi, əlbəttə

ki, bu layihə həyata keçirilə bilməzdi. Biz Gürcüstan rəhbərliyini inandırma bildik ki, bu layihə onlar üçün də xeyirlidir. Həm minlərlə iş yerli yaradılacaq, Gürcüstanla yaxşı şərtlərlə təqribən 800 milyon dollar dərində kredit verəcək və Gürcüstan üzərindən yükdaşımalarnın həcmi kəskin artacaq. Razılığa gələndən sonra, eyni zamanda, mən bəzi Qərb ölkələrinin rəhbərləri ilə açıq söhbət etdim və dedim ki, siz bizə mane olmayın. Kömək etməsəniz, etməyin. Ancaq siz bizə mane olmayın. Çünki biz də bəzi məsələlərdə sizə mane ola bilərik. Hesab edirəm, bu sözlərdən sonra artıq orada da yəqin edildi ki, daha yaxşı olar ki, bu işə müdaxilə etməsənlər. Beləliklə, Tbilisidə Bakı-Tbilisi-Qars layihəsinin sənədləri imzalandı. İnşaat 2 il bundan əvvəl başa çatdı və bu gün biz neinki gözlədiyimiz yerlərdən, hətta yeni ünvanlardan da bu yol üzərində yükləri qəbul edirik və ötürürük.

Bu, əlbəttə ki, Çin-Qazaxistan-Xəzər-Azərbaycan-Gürcüstan-Türkiyə yolu və eyni zamanda, artıq Türkmənistan dan da yüklər gəlir. Türkmənistan mənəm səferim zamanı ancaq nəqliyyat sektoruna aid səkiz sənəd imzalanmışdır. Artıq Əfqanıstan-Türkmənistan-Azərbaycan-Avropa dəmir yolu xətləri birlişib. Əfqanıstanda Lapis-Lazuli layihəsi ilə biz Bakı-Tbilisi-Qarsı birlişdirə bildik. Beləliklə, yeni yüklər əldə edildi. Artıq Rusiyadan da Azərbaycan üzərindən Türkiyəyə yüklərin daşınması başlanmışdır. Öminəm ki, bu yolla yüklərin həcmi daha da artacaq. Eyni zamanda, bir İrandan da Avropa istiqamətinə Azərbaycan üzərindən yükləri gözləyirik. Bildiyiniz kimi, "Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi"ndə də Azərbaycan çox fəal iştirak edir. Biz öz ərazimizdə də dəhlizlə bağlı bütün işləri başa vürmuşük. Ona görə bütün bu addımların nəticəsində Azərbaycan - açıq dənizlərə çıxışı olmayan bir ölkə beynəlxalq, yəni Avrasiya nəqliyyat mərkəzlərinin birinə çevrilibdir. Öminəm ki, növbəti illərdə artıq icra edilmiş layihələrin və yeni layihələrin icrası nəticəsində Azərbaycan üzərindən yükdaşımalarnın həcmi artacaq.

Bir məsələni də vurğulamaq istəyirəm. Əlbəttə ki, bu, bizə uzunmüddətli gəlirlər gətirəcək, özü də böyük həcmdə. Ancaq, eyni zamanda, bu, beynəlxalq əməkdaşlığa da möhkəmləndirir, ölkələr bir-biri ilə daha sıx bağlanır, qarşılıqlı asılılıq yaranır. Tranzit ölkə olmaq üçün sən mütləq qonşularla yaxşı münasibətlər qurmalısın. Çünki sən qonşuların tranzit ölkəyə çevrilə bilməzsən. Bizim xarici siyasətə bağlı dediyim sözlər bu gün də bəzi təsdiqləyir. Əgər qonşu ölkələr səmərəli qarşılıqlı faydalı münasibətlər qurulmasaydı, bu gün ne enerji, ne nəqliyyat layihələri icra edə bilməzdi.

- Cənab Prezident, icazənizi bir qədər də dini-mənəvi dəyərlərin təbliği istiqamətində Azərbaycan atdığı addımlara toxunmaq. Çünki ölkəmiz siyasi, iqtisadi, hətta hərbi olmaqla yanaşı, eyni zamanda, dinlərarası dialoqun təşviqat baxımından çox mühüm platforma yaradıb. Elə bu il qeyd etdiyiniz kimi, Bakıda Dünya Dini Liderlərinin Zirvə toplantısı keçirildi və Siz həmin toplantıda çıxış etdiniz, mühüm məqamlara toxundunuz. Ümumiyyətlə, Azərbaycandan, konkret Bakıdan ünvanlanan həmin çağırışlar region və dünya ölkələri üçün nə verir? Bunun ən mühüm faydası nədir? İstərdik bu barədə Sizin fikirlərinizi əsətdək.

- Tamamilə haqlısınız, Azərbaycan bu istiqamətdə ardıcıl siyasət aparır və bu siyasətin çox sadə səbəbləri vardır. İlk növbədə, bu siyasət və bu sahədə aparılan işlər, apardığımız siyasət daxili vəziyyətin stabilizəsinə, sabit saxlanmasına xidmət göstərir. Azərbaycan çoxmütlətli, çoxkonfessiyalı bir ölkədir. Azərbaycanın xalqların, dinlərin nümayəndələri bir aile kimi yaşayır. Bu unikal təcrübə artıq bir çox ölkələr tərəfindən öyrənilir. Bu, heçqətən bəleddir. Bu, həm

dövlət siyasətidir, həm də cəmiyyətdən gələn sifarişdir. Biz ərşləryoyu bu ab-havada yaşayışıq və Azərbaycanada yaşayan bütün dinlərin nümayəndələri heç vaxt heç bir ayrı-seçkilik hiss etməmişlər, heç vaxt tarixdə dini-millət zəmində Azərbaycanada qarşıdurma, yaxud da hansısa bir anlaşılmaqlıq olmamışdır. Ona görə biz bu siyasəti apararkən hesab etdik ki, eger geniş beynəlxalq əməkdaşlıq bu istiqamətdə qurularsa, bu, həm bizim üçün daha yaxşı olacaq, həm də biz regionda mövcud olan vəziyyətə də müsbət təsir göstərəcəyik. Çünki biz adada yaşayırıq və bizim təhlükəsizliyimiz, sabitliyimiz, əlbəttə ki, daxili amillərə söykənir. Ancaq hüduurlarımızdan kənarda yerləşən ölkələrdəki vəziyyət də bizim üçün çox əhəmiyyətlidir. Bu bir.

İkincisi, biz hesab etdik ki, Azərbaycan bu missiyanı öz üzərinə götürə bilər - təkca tarixi keçmişinə görə yox, eyni zamanda, bugünkü siyasətinə görə. Çünki bizim siyasətimiz əməkdaşlığa hesablanıbdır. Mən tam əminəm ki, yalnız əməkdaşlıq hesabına biz xarici məsələlərə nail ola bilərik. Bəzi ölkələr var, görəndə ki, qonşunun vəziyyəti ağırdir, onu daha da ağırlaşdırmaq istəyir, nəse qoparmaq istəyir. Bu, çox yanlış siyasətdir. Bəlkə də qisməddəli xeyir gətirə bilər, ancaq o ölkələrin vətəndaşlarının yaddaşında bu, həmişə qalacaqdır ki, fürsət düşdü, mənəndən bu şeyi aldı, halbuki almamalı idi. Bizim siyasətimiz ondan ibarətdir ki, eger qonşu ölkə, yaxud da hansısa başqa ölkə dar gündəndirsə və sən kömək etməlisən. Bu, gələcəkdə sənə qayıdacaq, daha böyük dividəndlər əldə edəcəksən. Ona görə bu amili nəzərə alaraq, biz bu təşəbbüslə çıxış etdik. Eyni zamanda, gördük ki, - bunu artıq 10 il bundan əvvəl görmüşük, - artıq dünyada tendensiyalar məni istiqamətə gedir. Hazırda sən görməyən yoxdur. Hər kəs görür ki, dünyada, o cümlədən Avropada ayrı-seçkilik meyilləri güclənir. Ancaq biz bunun təzahürlerini təxminən 10 il bundan əvvəl görməyə başladık və "Bakı Prosesi" adlandırılan layihəni, siyasi təşəbbüsü irəli sürükdük. Bu haqda kifayət qədər danışılıb. Çox da geniş şərhə ehtiyac yoxdur. "Bakı Prosesi" bu gün BMT tərəfindən çox önəmli, bəlkə də ən vacib platforma kimi tanınır. Bu prosesin çərçivəsində əməkdaşlıq daha yeni pilləyə qalxdı. Dəyə bilmərəm ki, bu proses bu sahədə hansısa bir dönüş yaradı. Ancaq, eyni zamanda, bax, Bakıda keçirilən Dünya Dini Liderlərinin İkinci Zirvə Görüşü bir daha göstərdi ki, bunun böyük faydası var. Eyni zamanda, Bakıda ənənəvi olaraq Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu, Bakı Humanitar Forumu, BMT-nin Sivilizasiya Aliyans Qlobal Forumu və "Bakı Prosesi" çərçivəsində aparılan işlər dini və milli zəmində olan itxilafların azaldılmasına xidmət göstərir. Bu gün Azərbaycanın rolunu artıq birmanlı şəkildə tanıdır və təqdir edilir.

Dəyə bilmərəm ki, dünya miqyasında Azərbaycan qədər bu məsələyə diqqət yetirən və nəticə əldə edən ikinci ölkə tapmaq gətindir. Bunu təkca mən demirəm, bunu Azərbaycanda milli-mənəvi dəyərlər, dinlərarası dialoq sahələrində əldə edilmiş uğurları tanınmış və aparıcı siyasi və dini liderlər qeyd edir. Məsələn, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının rəhbərliyi dəfələrlə Azərbaycanda müsəlman dininə olan hörmətə və müsəlman dininin dünyada sülh, mərhəmət dini kimi təqdim edilməsində gördüyümüz işlərə çox böyük qiymət vermişdir. Aparıcı müsəlman ölkələrinin rəhbərləri bunu açıq şəkildə ifadə etmişlər. Biz birinci ölkə və yeganə müsəlman ölkəsi olmuşuq ki, müsəlman tarixinə, mədəniyyətinə aid sərgini Vatikanla keçirdik. Biz müsəlman dəyərlərinin Avropada təbliği edilməsində çox böyük rol oynayıırıq. Təsədüfi deyil ki, müsəlman ölkələrinin rəhbərləri bu sahədəki fəaliyyətimizə yüksək qiymət verirlər.

Eyni zamanda, bu Zirvə Görüşündə iştirak etmiş Moskva və bütün Rusiyanın

patriarxi Kirill öz çıxışında və rəsmi bəyənətlərdə Azərbaycanda bu sahədə görülən işlərə yüksək qiymət vermişdir. Bakıda bir neçə il bundan əvvəl rəsmi səfərdə olmuş Roma Papası Fransisk də bu sahədə Azərbaycanda görülən işlərə yüksək qiymət vermişdir. Bunu deyən dini liderlərdir. Bunu deyən adamların arxasında milyardlarla insan var. Bütün bu liderlər bizim bu sahədəki fəaliyyətimizi qiymətləndirirlər. İkinci belə bir ölkə tapmaq mümkün deyil ki, bütün bu ənənəvi dinlərin rəhbərləri Azərbaycanda görülən işlərə eyni fikirlə yüksək qiymət versinlər. Əlbəttə ki, böyük nailiyyətimizdir.

Hesab edirəm ki, bizim yaratdığımız platforma bu gün yüksək səviyyədə qiymətləndirilir və buna ehtiyac var. Bütün bu forumlardan sonra mənim iktifadəli görüşlər əsnasında yəqin etdiyim odur ki, bütün iştirakçılar çox böyük minnətdarlıqla bizə müraciət edərək deyirlər ki, ne yaxşı ki, siz bu işi öz üzərinizə götürmüşünüz. Ona görə, yəni də deyirəm, bu, ilk növbədə, bizim özümüzə lazımdır, regionumuza lazımdır, dünyaya lazımdır.

- Cənab Prezident, islahatlar məsələsinə toxunmaq istərdim. Azərbaycan bütün sahələri əhatə edən islahatlar arasında kadr və struktur islahatları xüsusi mühüm bir yer tutur. Son zamanlar bu sahə Sizin diqqət mərkəzinizdə olan əsas məsələlərdən biridir. Ölkəmizin ümumi inkişafında kadr və struktur islahatlarının rolu barədə Siz nə düşünürsünüz?

- Əlbəttə, bu il bu sahədə görülmüş işlərlə yadda qalan olub. Kadr və struktur islahatları, əslində, bir-birini tamamlayan islahatlardır. Bu, ümumi islahatlar siyasətinin təzahürüdür. İslahatlar müxtəlif dövrlərdə, müxtəlif təpələ və səmərə ilə həyata keçirilib. Keçənlik prezident seçkilərindən sonra mənim andım mərasimindəki çıxışında islahatların yeni mərhələsi elan edildi və biz bu islahatları ardıcıl şəkildə reallaşdırmağa başladık, o cümlədən kadr islahatları ilə bağlı olan məsələlər öz həllini tapdı. Yeni hökumətdə müasir dünyagörüşünə malik olan gənc, eyni zamanda, təcrübəli kadrlar təmsil olundular və biz onların rəhbərlik etdikləri sahələrdə islahatların artıq yaxşı nəticələrini görməyə başladık. Bülük sosial-iqtisadi göstəricilərin artımı onu göstərir ki, Prezident tərəfindən verilən tapşırıqlar yerinə yetirilir.

Ona görə bu il də bu islahatlar davam etdirildi. Struktur islahatlarına gəldikdə, əlbəttə ki, Prezident Administrasiyasında çox ciddi struktur və kadr islahatları aparıldı, Nazirlər Kabineti yenidən formalaşdı. Həm vəzifələrə yeni simalar gətirildi, eyni zamanda, struktur dəyişiklikləri edildi. Yerli icra orqanlarında kadr dəyişiklikləri aparılır və aparılacaq. Bu proses davam etdiriləcək. Bu, labüddür, çünki dayanıqlı inkişafı təmin etmək üçün həm struktur çevik olmalıdır və ağır olmamalıdır, eyni zamanda, kadrlar müasir çağırışlara cavab verməlidirlər. XXI əsrdə köhnə baqalı nailiyyət əldə etmək mümkün deyil. İslahatların əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, ölkəmizdə mövcud olan ab-hava daha da sağlamlaşdırılsın, xoşagəlməz hallara yol verilməsin. Yeni kadrlar yeni yanaşma gətirirlər, yeni düşünmə tərzini gətirirlər və mən onların fəaliyyətini yüksək qiymətləndirirəm. Eyni zamanda, təqəddə çıxmiş, amma vaxtilə xidməti olmuş kadrları da biz böyük hörmətlə təqəddə gəndəririk. Bu da həm bizim milli ənənələrimizə uyğundur, eyni zamanda, mən hesab edirəm ki, hər bir insana onun gördüyü işlərə görə də qiymət verilməlidir, o cümlədən rəhbərlik tərəfindən. Ona görə hesab edirəm ki, ölkəmizdə bu proses çox hamar gedir.

Bütövlükdə dəyə bilərəm ki, bizim siyasətimiz konseptual xarakter daşıyır və ardıcılıqla icra edilir. Əgər son 16 ilin tarixinə geniş nəzər salsanız, görürsünüz ki, heç bir addım təsadüfi olmayıb. Hər bir addımın arxasında çox böyük təhlil və böyük məqsədlər dayanır. Beləliklə, kadr islahatları zamanında aparılır. Bəlkə beş il bundan əvvəl bu cür kadr islahatları aparmaq düzgün olmazdı, amma iki il bundan sonra da artıq qəd olardı. Ona görə hesab edirəm ki, kadr islahatları, struktur islahatları zamanında aparılır. Ümumiyyətlə, işə yanaşma tərzini dəyişir. Azərbaycan yeniləşir, Azərbaycanın yeni siması ortaya çıxır, iqtidarı yeni siması ortaya çıxır - müasir dövrə uyğun, cəmiyyətimizin gözləntilərinə uyğun və bizim inkişaf strategiyamıza uyğun. Hər şey buna bağlıdır. İlk növbədə, bizim milli maraqlarımız, dövlətçiliyimiz, vətəndaşların rahat yaşaması, sosial rifah və kadrlar bu məqsədlərə qulluq etməlidirlər. O kadrlar ki, bu məsuliyyəti dərk etmir, onlar əlbəttə, ən yaxşı halda vəzifədən uzaqlaşdırılır. Yaxud da onlara qarşı daha ciddi tədbirlər görülür və görülməkdədir.

- Cənab Prezident, islahatlar məsələsinin davamı olaraq son günlərin ən çox müzakirə olunan məsələsi ilə bağlı sual ünvanlamaq istəyirəm Siza. Bir neçə gün əvvəl bir sıra yüksək vəzifəli məmur həbs edildi. Siz öz çıxışlarınızda daim məmurların təmiz, vicdanlı işləməsinin vacibliyini bildirirsiniz. Məmurlar tərəfindən törədilən hər hansı qanun pozuntularına qarşı ciddi mübarizə aparılacağını qeyd edirsiniz. Sizin bu istiqamətdə atdığız qətiyyətli addımlar əhali tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanır. Bu addımları ölkədə aparılan genişmiqyaslı islahatların tərkib hissəsi hesab etmək olarmı?

- Təbii ki, bu, genişmiqyaslı islahatların tərkib hissəsidir. Son müddət ərzində mənim bəzi daxili görüşlərim ictimailəşdirildi və hesab edirəm ki, buna

ehtiyac var. Onu da bildirməliyəm ki, mənim iş qrafikim çox gərgindir. Demək olar ki, iş qrafikimdə fasilə yoxdur. Hətta bazar günündə ki, mən işə çıxmıram, yəni də mən daim əlaqədəyəm. Bəlkə də Azərbaycanda yeganə adamam ki, mənim istirahət günlərim yoxdur. Çünki hər gün mənim üçün iş gündüdür. Çünki hər gün məsələləri həll etmək lazımdır. Bir çox məsələlər çıxır ki, onlar operativlik tələb edir. Ona görə ictimaiyyətdə təqdim olunan bəzi daxili görüşlər mənim iş qrafikimdə bəlkə də 5-10 faiz təşkil edir. Ancaq buna ehtiyac var. Həm də bu, ictimaiyyətdə verilən bir növ hesabatdır, siyasiyətə əsas istiqamətlərinin dəqiqləşdirilməsidir. Eyni zamanda, kadrlar qarşısında qoyulan vəzifələrdir ki, ictimaiyyətdə bunu bilsin. Məsələn, artıq hansısa rayona icra başçısı təyin olunanda ona dediyim sözlər, verdiyim tövsiyələr təbii ki, rayon ictimaiyyəti tərəfindən də qəbul edilir. Onlar artıq o adamdan bu meyarlara uyğun olmasını tələb edirlər və tələb etməlidirlər. Mən dəfələrlə demişəm ki, ictimai nəzarət daha güclü olmalıdır. Bunu, sadəcə, söz naminə demirəm. Bəlkə də bir çox hallarda bunu təkrarlayıram. Nəyə görə? Çünki bu, yoxdur bızda. Bilirsiniz, ya yoxdur, ya da ki, ibtidai vəziyyətdədir. Belə olmaz, ictimai nəzarət olmalıdır. Əgər ictimai nəzarət olmasa, biz məlumatı haradan əldə edəcəyik? Mən, misal üçün bildirmişəm və bir daha demək istəyirəm ki, bəzi hallarda mən məlumatdan bir çox şeyləri öyrənirəm. Çünki bəzi məsələlər mənə məruzə edilir. Çünki sərf etmir o adamlara məruzə etmək. Ona görə ya mən bölgələrdə gedəndə çalışıram vətəndaşların vəziyyətlə bağlı öyrənmə, onları rahat edən problemlər haqqında eşidim. Ya özüm gedirəm təftiş edirəm orada işləri, ya da ki, ictimaiyyətdən verilməlidir bu məlumat. Dövlət məmurları hər bir ölkədə ancaq yaxşı raport verməyi öyrəşiblər. Onlardan soruşsan deyirlər ki, heç şey əladır, hər şey mükəmməldir, hər bir problem yoxdur. Mən bir çox rayonlarda gedəndə icra başçısı ilə söhbət edəndə deyirəm hansı problem var - hər şey əla. Axi belə ola bilməz. Ya özü bilirmir, ya da ki, bunları ört-basdır etmək istəyir, ya da bilmirəm hansı məqsədi güdür. Ona görə mənim kameralar qarşısında yeni təyin edilmiş icra başçılarına dediyim sözlər onlara verilən ə ciddi tapşırıqlar və onlar bu tapşırığı yerinə yetirməlidirlər. O cümlədən vətəndaşlara münasibətə yekəxanlığa yer olmamalıdır, özlərini tələb etməməlidirlər, vətəndaşlara yuxarıdan aşağıya baxmamalıdır, vətəndaşlara xidmət etməlidirlər, vətəndaşları incitməlidirlər, hansısa abadlıq işlərinə sahibkarlardan qanunsuz pul tələb etməlidirlər. İndi abadlıq adı ilə bilirik ki, sahibkarlardan vəsait yığırlar. Bu, qətiyyətlə qəbul edilməzdir. Belə abadlıq bəz lazımdır. Rüşvət almamalıdır, əksinə, çalışmalıdırlar ki, investorları cəlb etsinlər. Yoxsa bəzi hallarda kimsə gəlib nəse iş görmək istəyir, ona şərait yaratmaq əvəzinə, ondan pul tələb edirlər. İndi son vaxtların tədbirləri buna göstərdi. Mən xəbərdarlıq etmişdim. Bəzilərinə dedim ki, hər kəs eşitsin, əyri yolla gətərsən inzibati cəza ən yüngül cəza olacaq. İnzibati cəza ilə iş məhdudlaşmayacaq. Amma bəziləri bəlkə hesab edirdilər ki, onlara ədalət deyil. Ona görə belə yolverilməz addımlar atıldı. Bu, əslində, dövlətə, dövlət siyasətinə edilən xyanətdir. Eyni zamanda, belə dəhşətli faktlar aşkarlanır ki, adam vallah heç bilmir ne fikirləşsin. İndi mənim təşəbbüslə xüsusi mənatın məzənnəsi aşağı düşəndən sonra bizdə işsizlik meyilləri artdı. Bunu mən hiss edirəm, görürüdm. Bəzi adamlar işsiz qaldılar. Ne üçün? Çünki vaxtilə dövlət xəttilə icra edilən layihələrə onlar cəlb olundular. İntestisyalar kəskin aşağı düşdü. Biz investisiyaları itxisar etdik. O layihələr də artıq icra edilmədi, insanlar qaldı küçələrdə. Biz ne etdik? Düzüdü, bu, bazar iqtisadiyyatına uyğun deyil. Ancaq bu, düzgün addım idi. Mənim təşəbbüslə bəz hər rayonda ictimai ödənişli iş yerli yaradıdı, vətəndaşlara, eger olmasa, minimum əməkhaqqı səviyyəsində məvacib verilir vəsədi. Beləliklə, ölkə ərazisində 40 minə yaxın belə ictimai iş yerli var. O mənada ictimai ki, ictimai işlərə məşğul olur, hardasa təməzlik işləri, bərpə işləri. Bəziləri bağ-ban kimi işləyir. Ödənişli, çünki buna görə maaş alır. Bax, bu maaş da onlar qiymətlər o kasıb adamlara. O kartları götürüb oradan pul çəkişib öz ciblərini doldurdular. Buna ne ad vermək olar? Bu, vicdansızlıqdır. İndi yaxşı, xalqdan qorxarsansa, Allahdan qorx. Belə şey etmək olarmı? Ona görə, bax, bu, onu göstərir ki, bu, məmurun mənəvi deqradasiyasıdır, belə məmurlar biza ləkədir, ölkəmizə ləkədir, iqtidara ləkədir. Hamı bilsin, eşitsin ki, belə hallara qarşı mübarizə daha ciddi aparılacaq. Hamı ibret götürsün, dərs götürsün, hər kəs üçün dərs olsun. Dövlət məmuru olmaq istəyirsənsə, vicdanla xidmət et dövlətə. Yox, sən dövlət vəzifəsinə gəlir mənbəyi kimi baxırsansa, heç getmə o vəzifəyə. Çünki bədbəxt olarsan. Bunu anlamayanlar, hesab edirəm, anlamalıdırlar ki, yeni dövrdə, yeni çağırışlar qarşısında olan ölkədə başqa çərç olə da bilməz. Biz ölkəmizdəki vəziyyəti daha da sağlamlaşdırmalıyıq və xoşagəlməz hallara qarşı mübarizə bundan sonra da aparılacaq. Eyni zamanda, həm məlumatdan, həm ictimaiyyətdən mən həm dəstək görürəm, həm də ki, onlar mənə bu işdə kömək edirlər.

Azərbaycan bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək

Prezident İlham Əliyev yerli jurnalistlərə ilin yekunları ilə bağlı geniş müsahibə verib

Əvvəlki 4-cü səh.

- Cənab Prezident, mənim sualım müxalifətə bağlıdır. Hazırda Azərbaycanda müxalifət çox dərin böhran içindədir. Demək olar ki, onların cəmiyyətdə heç bir dayağı yoxdur. Bütün bunların səbəblərini Siz necə səciyləndirirsiniz?

- Bilirsiniz, bunun bir neçə səbəbi var. Hesab edirəm, birinci səbəb odur ki, bu gün müxalifətçiliyi inhisara götürmüş adamlar vaxtilə hakimiyyətdə olublar. Onların bəd əməlləri xalqımızın yaddaşından silinməyib. Biz hamımız AXC-Müsavat cütüylünün hakimiyyətini yaxşı xatırlayırıq, o, bizim üçün bir biabırçılıq dövrü idi. Hesab edirəm ki, milli rəzalet dövrü idi. Çünki hakimiyyətə gəlmiş savadsız, sərişsiz adamlar öz məsuliyyətini dərk etmədilər. Onlar, dediyim kimi, deqradasiyaya uğramış məmurlar kimi hakimiyyəti ancaq gəlir mənbəyi olaraq görürdülər. Onların əsas məqsədi varlanmaq, talamaq, oğurlamaq, satmaq idi, bir-biri ilə elə bil ki, yarışa girmişdilər - kim daha çox oğurlayacaq, kim daha çox ziyan vuracaq ölkəyə. O, ke problemləri qaldı kənarda, Qarabağ problemi qaldı kənarda, sosial problemlər, hansı ki, Azərbaycan vətəndaşları böyük sosial problemlərlə üzləşmişdilər. İnfiyasiya 1000 faizdən çox idi. Onların heç vəcine də deyildi. Onların işi ancaq dövlət əmlakını mənimsəmək idi, mən bunu dəfələrlə demişəm, bunun sübutları da var. Ləl-Cavahirət Fondunu elə taladılar ki, orada bir dənə də qiymətli əşya qalmadı. Vətəndaşlar axırını zi-nət əşyalarını getirib verirdilər ki, bu, ümumi işimizə sərf olunsun, onu da taladılar. Ona görə xalqın yaddaşında bu qalıb. Eyni zamanda, vətəndaş müharibəsi - bu, ən ağır müharibədir, çünki qardaş qanı tökülür. Orada ermənilər torpağımızı işğal edirdilər, bunlar isə Gəncəni bombalayır, öz xalqına qarşı cinayətlər törədir, sonra da fərari kimi qaçib gizləndilər. Həmin bu adamlardır ki, bu gün müxalifətçiliyi də inhisara götürüblər. Əslində, bunların nə məniyə haqqı çatır, nə təcrübəsi, nə biliyi. Sadəcə olaraq, onların bu inhisarı saxlamaq üçün bir amili var, o da xarici dəstək. Çünki bunlar xaricdən idarə olunur. Bu, hesab edirəm ki, ikinci səbəbdir - ne üçün bunların cəmiyyətdə heç bir hörməti yoxdur?

Heç kəs üçün sirr deyil ki, bunlar xaricdən maliyyələşir. İyirmi il ərzində heç bir yerdə işləməyinin haradandır bu qəder varidatı, haradandır bu qəder imkanları ki, yaxın qohumları getsinlər ən inkişaf etmiş ölkələrdə çox gözəl həyat sürsünlər? Ona bir hesabat verirlər, yoxsa yox? Əlbəttə ki, yox. Amma biz bilirik, biz çox şeyi bilirik. Bəlkə də hamısını hələ ki deməyə ehtiyac yoxdur. Ona görə bir tərəfdən onların törətdikləri cinayətlər və ölkəmizin demək olar ki, uçurum kənarına gətirilməsi, ondan sonra da qorxaqcasına, fərari kimi qaçıb gizlənməsi, ikinci tərəfdən, "beşinci kolon" kimi burada ölkəmizin maraqlarına qarşı onların fəaliyyəti. Bu iki amil hesab edirəm ki, onların bütün daxili dayaqlardan məhrum edib. Bir də ki, onların həm siyasi, həm həyatdakı davranışını, yəni, o biabırçı kadrları Azərbaycan tamaşaçıları gö-

rübdür. İstərlikaya, panikaya qapılmış adam necə özünü lider hesab edə bilər? Yaşlı qadının qolundan yapışan, qorxusundan, məni bağışlayın, gizlənmək üçün dəşik axtaran adam necə liderlik funksiyasını öz üzərinə götürə bilər? Sonra da gəlsin bütün ictimaiyyət qarşısında desin ki, vanna otağında mənə qarşı zor tətbiq etdilər. Birincisi, bu, yalandır. İkincisi, hansı özünə hörmət edən adam belə bir ifadə işlədər, bütün xalq qarşısında? Ona görə bunların qətiyyətinə mənəvi haqqı yoxdur ki, hansısa irad irəli sürsün. Yəqinə dayaqları xarici dairələrdir. O dairələr ki, onlar da istəyirlər öz əllətlərini hakimiyyətə gətirsinlər. Necə ki, vaxtilə 1992-ci ildə prezidentin kabinetinin qapısını bəzi səfirlər ayaqla açmışdılar, o dövrü yəni də yaşamaq istəyirlər, ancaq alınmayacaq. Çünki heç vaxt Azərbaycan xalqı və Azərbaycan dövləti im-

kan verməyəcək ki, satqın, xain ünsürlər yenə də baş qaldırsın, yenə də hansısa mövqə əldə etsinlər. Azərbaycan xalqı buna imkan verməyəcək. Ona görə bunların dırnaqarası aksiyalarına heç kim gəlmir, heç kim qoşulmur. Bunların dırnaqarası siyasi mübarizəsi virtual həyatdadır. Orada da artıq bütün dayaqlarını itiriblər. Bir-birinə saxta layk atmaq bunlar hakimiyyətə gəlmək istəyirlər və onların biabırçı hərəkətləri, antimilli, xəyanətkar addımları cəmiyyətdə ikrah hissi doğurur. Əgər müxalifət nəyisə əldə etmək istəyirsə, ilk növbədə, o partiyalar naftalin qoxusu gələn ünsürlərdən təmizlənməlidir. O müxalifət ki, bizi təhqid edəcək, amma əsaslı təhqid edəcək. O müxalifət ki, ümumxalq məsələlərini hər şeydən üstün tutur. Mən ümid edirəm ki, ne vaxtsa biz bunu görəcəyik.

- Cənab Prezident, məlumdur ki, ölkəmiz növbədənəkar parlament seçkilərinə hazırlaşır. Bilmək istərdik ki, bu mühüm ictimai-siyasi tədbirin həyata keçirilməsi qərarı ne ilə bağlıdır və gözləntilər nədən ibarətdir?

- Bilirsiniz, parlament seçkiləri çox önəmli hadisədir və önəmli prosesdir. Mən artıq qeyd etdiyim kimi, ölkəmiz yeni islahatlar dövrünə qədəm qoydu, Prezident Administrasiyası, Nazirlər Kabineti, bəzi mərkəzi icra orqanları, yerli icra orqanları artıq struktur islahatlarını başa çatdırıblar, yaxud da ki, bu islahatlar davam etdirilir. Belə olan halda parlament də kənarda qala bilməz və növbədənəkar parlament seçkilərinin əsas məqsədi ondadır ki, vaxt itirmədən yeni çağırışlara uyğun qanunvericilik bazası formalaşsın və qanunvericilik sahəsində atılan addımlar ümumi islahatlar kursunu dəstəkləsin. Digər tərəfdən, onu da bildirməliyəm ki, bizdə parlament dörd ay tətilidə olur, iyun, iyul, avqust, sentyabr aylarında işləyir. Belə olan halda biz, sadəcə olaraq, seçkiləri 4-5 ay qabağa çəkdi. Bunun da məqsədi odur ki, vaxt itirmək lazım deyil. Hesab edirəm ki, növbədənəkar parlament seçkiləri cəmiyyət tərəfindən, o cümlədən siyasi partiyalar tərəfindən müsbət qiymətləndirilir. Hazırda bütün şərait yaradılıb. Əminəm ki, Azərbaycanda parlament seçkiləri şəffaf keçiriləcək. Azərbaycan xalqı öz iradəsini göstərəcək və nəticələr Azərbaycan xalqının iradəsini əks etdirəcək. Azərbaycan xalqı layiqli nümayəndələri seçəcək. O nümayəndələr ki, öz qanunvericilik fəaliyyətlərində ümumi işimizə töhfə verəcək. O nümayəndələr ki, onlar öz dairələrində fəal iş aparırlar.

Mən parlament üzvlərinin fəaliyyətinə qiymət vermək istəmirəm, çünki bu, hakimiyyətin başqa qoludur. Ancaq yeni seçiləcək deputatlara tövsiyəm odur ki, onlar öz dairələrində daha fəal olsunlar ki, vətəndaşlar onları tanınsınlar, onlara müracət etsinlər. Onlar yerli və mərkəzi orqanlar qarşısında məsələ qaldırsınlar. Əgər belə olarsa, bax, dediyim o ictimai nəzakətin bir forması da bu olacaq. Çünki bəzi hallarda, mən bilirməm, deputat seçilir, ondan sonra öz dairəsinə heç baş çəkmir, heç maraqlanmır. Sonra da növbəti seçkilər yaxınlaşanda başlayır ki, mənə dəstək verin. Yeni, ona xalq dəstək verməlidir. Əlbəttə, Yeni Azərbaycan Partiyası aparıcı siyasi qüvvə ki-

mi öz namizədlərini müdafiə edəcək. Bu da təbii. Bizdə sistem majoritar sistemdir, hesab edirəm ki, çox ədalətli sistemdir. Bu sistem seçilmiş millət vəkili öz dairəsinə bağlayır. Mən bunu öz təcrübəmdən deyirəm. Çünki mən birinci dəfə 1995-ci ildə majoritar sistem əsasında parlamentin üzvü seçilmişdim. O vaxt mənim dairəm var idi və dairədə çox fəal idim. 2000-ci ildə isə mən artıq Yeni Azərbaycan Partiyasının bir nömrəli namizədi kimi qeyd alındım və seçiləndən sonra elə bil ki, mənim dairəm yox idi və bu, imkan vermirdi ki, mən hansısa bir dairəyə xüsusi diqqət göstərim. Ona görə öz təcrübəmdən deyirəm ki, majoritar sistem seçicilər üçün ən uyğun sistemdir. O halda ki, seçilən deputat fəal olsun və vətəndaşlarla sıx təmasda olsun. Azərbaycan xalqı hər şeyi yaxşı bilir, atalar sözüdür, xalqın gözü tərəzidir. Azərbaycan xalqı layiqli nümayəndələri seçərək, eyni zamanda, təmin edəcək ki, bu nümayəndələr onların problemlərini dilə gətirəcək, təklif verəcək. Belə olan halda, əlbəttə ki, məsələlər və problemlər daha məqbul formada öz həllini tapırlar.

- Cənab Prezident, müsahibəyə görə minnətdaram. Bugünkü müsahibə və Sizinlə görüş bizim həyatımızda ən önəmli hadisələrdən birinə çevrildi. Buna görə bir daha Sizə təşəkkür edirik. İcazə versəyiniz, hər birimizin adından Sizi qarşıdan gələn doqquz gününüzün münasibətilə təbrik edək. Sizə müstəqil Azərbaycanımızı inkişafı yolunda atduğunuz hər bir addımda yeni-yeni uğurlar və cənabınız arzulayıyıq.

- Çox sağ olun. Mən də sizə öz səmimi sözlərimi demək istəyirəm. Sizə uğurlar arzulayıram. Mən sizin fəaliyyətinizi izləyirəm, televiziyalarda görürəm. Siz ümumi işimizə çox böyük töhfə verirsiniz. Müasir, gənc insanlar kimi, hesab edirəm ki, bugünkü Azərbaycan mediasını təcəssüm etdirirsiniz və təcəssüm etməlisiniz. Fərsətdən istifadə edərək sizə və bütün Azərbaycan xalqına yeni uğurlar arzulayıram. Qarşıdan Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəylik Günü gəlir. Bu münasibətlə və Yeni il münasibətilə bütün Azərbaycan xalqını təbrik edirəm. Əminəm ki, ölkəmiz bundan sonra da müstəqillik və inkişaf yolu ilə gedəcək və bizi bu yoldan heç bir qüvvə döndərə bilməz. Sağ olun.

Jurnalistlər: Təşəkkür edirik.

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və ƏSA Teatrının yeni birgə layihəsi - "And" tamaşasının premyerası olub

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin dəstəyi ilə və ƏSA Teatrı tərəfindən J.B.Molyerin "Xəsis" əsərinin motivləri əsasında hazırlanmış "And" tamaşasının premyerası olub.

Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrında təqdim edilən tamaşanın premyerasında Heydar Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva iştirak edib.

Premyeradan əvvəl Leyla Əliyeva teatrın foyesində təqdim olunan yeni kitabla - Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi və "Regional Hüquqi və İqtisadi Maarifləndirmə" İctimai Birliyinin əməkdaşlığı çərçivəsində hazırlanmış və görmə imkanları məhdud şəxslərin şəhərlərindən ibarət "Zülmətə dəniz" kitabı ilə tanış olub. O, kitabda şəhərlər dərc olunan görmə imkanları məhdud şəxslərlə görüşüb. Leyla Əliyevaya görmə imkanları məhdud şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiyasına dəstək

məqsədi daşıyan "Danışan kitab" və "Danışan rəng" layihələri nümayiş olunub, ona görmə imkanları məhdud şəxslərin ifasında mah-nılardan ibarət disk təqdim edildi. Eyni zamanda Leyla Əliyevanın görmə imkanları məhdud insanlara həsr etdi-yi şeir əsasında və nazirliyin dəstəyi ilə bəstəkar Nuranə Cəbbarlının bəstələdiyi "Qəlbimin gözü ilə" mahnısını görmə imkanları məhdud istedadlı xanəndə Nərimin Əliyevanın ifasında təqdim olub. Leyla Əliyeva görmə imkanları məhdud şəxslərə yeni yaradıcılıq uğurları arzulayıb, onlarla xatirə şəklində çəkilib.

Kitabın təqdimatı tədbirində Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayev əlilliyi olan şəxslərin reabilitasiya və cəmiyyətə inteqrasiya imkanlarının artırılmasının Prezident İlham Əliyevin uğurlu sosial siyasətinin mühüm tərkib hissəsi olduğunu vurğulayıb. O bildirib ki, bu sahədə həyata keçirilən siyasətin icrasında, əlilliyi olan şəxslərin, sağlamliq imkanları məhdud gənclərin və uşaqların qayğı ilə əhatə olun-

masında, onların reabilitasiya imkanlarının genişləndirilməsində Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban Əliyevanın necib layihə və təşəbbüsləri mühüm rola malikdir. Əlilliyi olan şəxslərin bacarıqlarının cəmiyyətə tanıtılmasına dəyərli töhfələr verən Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva bu kateqori-

yadan olan insanlara, onların sosial reabilitasiyasına və cəmiyyətə inteqrasiyasına daim xüsusi qayğı ilə yanaşır. Leyla Əliyeva tez-tez sosial müəssisələrdə olur, bu müəssisələrin sakinləri, əlilliyi olan insanlarla görüşür və həmin insanlara diqqət və qayğının artırılması, eləcə də onların yaradıcılıq potensiallarının ictimaiyyətə tanıtılması istəyinə daim dəstək göstərir.

Nazir diqqətə çatdırıb ki, Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin Azərbaycanında ilk inklüziv teatr olan ƏSA Teatrı ilə əməkdaşlığı çərçivəsində hələ ötən ilin dekabrında "Göy quş" tamaşasının, "Nəsimi ili"ne bir töhfə olaraq bu ilin oktyabr ayında isə "Nəsimi" antrepri-zasının uğurlu təqdimatları olub. Eyni zamanda nazirliyin layihəsi kimi, ötən ilin dekabrında sosial müəssisələ-

rin istedadlı sakinləri, onların yaradıcılıq nümunələri barədə məlumatları əhatə edən ilk nəşr kimi Azərbaycanca və ingilis dillərində 278 səhifəlik "Əlillik qüsur deyil" kitab-bomu təqdim edildi. Görmə imkanları məhdud şəxslərin şəhərlərindən ibarət "Zülmətə dəniz" kitabının nəşri də bu istiqamətdə növbəti layihədir. "Zülmətə dəniz" kitabında görmə imkanları məhdud 18 şairin 100-ə ya-

xın şeiri dərc olunub. Kitabın hazırlanması və nəşri görmə imkanları məhdud insanların yaradıcılığının dəstəklənməsi və cəmiyyətə tanıtılması, onların gələcək uğurlara stimullaşdırılması məqsədi daşıyır. Nazirlik növbəti layihə kimi görmə imkanları məhdud şəxslərin hekayələrindən ibarət kitabın da nəşrinə dəstək verəcək.

Milli Məclisin deputatı Qənirə Paşayeva görmə im-

kanları məhdud şəxslərin cəmiyyətə inteqrasiyasına, gələcək uğurlarına töhfə vermək, yaradıcı potensiallarını dəstəkləmək və cəmiyyətə təqdim etmək məqsədi daşıyan layihələrin əhəmiyyətini qeyd edib.

"And" tamaşası iştirakçıları tərəfindən maraqla qarşılanıb. Quruluşçu rejissoru Nihad Qulamazadə, musiqi tərtibatçısı Nicat Qulam, səhnə və geyim tərtibatçısı Viktoriya Lerman olan "And" tamaşasında iştirak edən 14 aktyordan 9 nəfəri əlilliyi olan şəxslərdir. Tamaşada "Xəsis" əsərinə tamamilə yeni rəkrusdan baxılır. "Xəsis" komediyasındakı baş qəhrəman - Qarapaqonun ikrah hissi yaradan şəxsi keyfiyyətləri və xəsisliyi deyil, daha çox insanların bir-biri ilə olan münasibətlərində bir çox hallarda öz mənfəətini, şəxsi ambisiyalarını üstün tutması halları ön plana çəkilir və təhqid olunur. Modern əsaslarla qurulmuş verilən, bir saat davam edən "And" dramatik komediya əvvəldən axıra qədər tamaşaçını intizarda saxlayır, onu düşündürməyə vadar edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevə

Zati-aliləri!
Xahiş edirəm doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı qəbul edin.
Sizə ali dövləti vəzifənizdə uğurlar arzulayıram, cənsağlığı diləyirəm.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək zati-alinizin diqqətinə çatdırmaq istəyirəm ki, bizim birgə səylərimiz nəticəsində ölkəmizin arasındakı strateji əməkdaşlıq xalqlarımızın rifahı naminə daha da inkişaf edəcək və möhkəmlənəcəkdir.
Sizə və Azərbaycan xalqına firavanlıq və əmin-amanlıq diləyirəm.
Zati-aliləri, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Rumen RADEV,
Bolqarıstan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli cənab Prezident!
Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edir, zati-alinizə möhkəm cənsağlığı, rifah və ali dövləti fəaliyyətinizdə nailiyyətlər arzu etməkdən şərəf duyuram.
Cənab Prezident, xalqınızın rifahı və tərəqqisi üçün qarşıya qoyulan məqsədlərə çatmaqda Sizə uğurlar arzulayıram.
Mən Azərbaycan və Xorvatiya arasında qarşılıqlı maraqlı maraqlı bir çox sahələrdə, xüsusən də iqtisadi sahədə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi üçün gələcək əməkdaşlığımızı və görüşlərimizi səbirsizliklə gözləyirəm. Hesab edirəm ki, Xorvatiya və Azərbaycan şirkətləri arasında daha yaxşı əməkdaşlığı təşviq etmək, qarşılıqlı investisiya qoyuluşlarına marağı stimullaşdırmaq xüsusi əhəmiyyət kəsb edir.
Cənab Prezident, bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizə dərin ehtiramımı bildirirəm.
Hörmətlə,

Kolinda Qrabar-KİTAROVİÇ,
Xorvatiya Respublikasının Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı qəbul edin.
Siz Vətənə fədakar xidmətiniz sayəsində haqlı olaraq həmvətənlərinizin səmimi hörmətini və beynəlxalq ələmin böyük nüfuzunu qazanmışsınız.
Azərbaycan Sizin müdrik rəhbərliyinizlə uğurlu sosial-iqtisadi inkişaf yolu keçib. Bu gün ölkənin davamlı inkişafına, xalqın rifahının daha da yüksəldilməsinə yönəlmiş mühüm dəyişikliklər həyata keçirilir.
Dövlətlərimiz arasında dostluq və strateji tərəfdaşlıq əlaqələrinin möhkəmlənməsinə Sizin şəxsi töhfənizi Qazaxıstanda yüksək qiymətləndirir. Əminəm ki, münasibətlərimizdə etimada əsaslanan konstruktiv siyasi dialoq bundan sonra da Qazaxıstan-Azərbaycan əməkdaşlığının, ikitərəfli əlaqələrimizin bütün spektri üzrə dərinləşməsinə kömək edəcəkdir.
Hörmətli İlham Heydər oğlu, qarşada Azərbaycan xalqının rifahı naminə ali dövləti fəaliyyətinizdə Sizə böyük uğurlar diləyirəm.
Hörmətlə,

Kasım-Jomart TOKAYEV,
Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi və ən xoş arzularımı qəbul edin.
Qeyd etmək xoşdur ki, qarşada Azərbaycan Sizin müdrik rəhbərliyinizlə sosial-iqtisadi inkişafda böyük uğurlar qazanır və beynəlxalq arenada öz nüfuzunu durmadan möhkəmləndirir.
Bu yaxınlarda Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Sammiti çərçivəsində Sizinlə görüşümü böyük səmimiyyətlə xatırlayıram. O vaxt etimada əsaslanan açıq danışıqlar zamanı Türkmənistan-Azərbaycan dostluğunu və əməkdaşlığını bundan sonra da inkişaf etdirməyə qarşılıqlı səyimiz və buna hazır olmağımız bir daha təsdiqləndi. Qəti əminəm ki, ölkələrimiz arasında qarşılıqlı münasibətləri birgə səylərimizlə xalqlarımızın rifahı naminə daha da möhkəmlənəcəkdir.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizə səmimi qəlbədən möhkəm cənsağlığı, şəxsi xoşbəxtlik və firavanlıq, Azərbaycan Respublikasının qarşada xalqının rifahı naminə bütün təşəbbüslərinizdə və səylərinizdə yeni uğurlar diləyirəm.
Dərin hörmətlə,

Qurbanqulu BERDİMƏHƏMMƏDOV,
Türkmənistanın Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edir, Sizə möhkəm cənsağlığı və qarşada Azərbaycan xalqının daha da firavan yaşaması naminə ali dövləti fəaliyyətinizdə yeni uğurlar diləyirəm.
Bu gün dost Azərbaycan Sizin rəhbərliyinizlə sosial-iqtisadi inkişaf yolunda inamla irəliləyir, xalqın rifahının durmadan yüksəldilməsinə yönəlmiş mühüm dəyişikliklər həyata keçirir. Sizin müdrik siyasətiniz sayəsində Azərbaycanın beynəlxalq arenada nüfuzu gündən-günə daha da möhkəmlənir.
Əminəm ki, siz etimada əsaslanan siyasi dialoqumuz bundan sonra da Tacikistan ilə Azərbaycan arasında dostluq, qarşılıqlı hörmət və əməkdaşlıq münasibətlərinin xalqlarımızın maraqlarına uyğun sürətdə hərtərəfli inkişafına və dərinləşməsinə şərait yaradacaq.
Hörmətlə,

Emomali RƏHMON,
Tacikistan Respublikasının Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edirəm.
Azərbaycan Respublikası Sizin rəhbərliyinizlə inkişaf yolu ilə qətiyyətlə irəliləyir.
İnanıram ki, ölkələrimiz arasındakı dostluq və qarşılıqlı münasibətləri Sizin dəstəyinizlə bundan sonra da xalqlarımızın rifahının yaxşılaşmasına böyük töhfə verəcəkdir.
2019-cu il oktyabrın 14-də Bakıda görüşümüzü səmimiyyətlə xatırlayıram və Sizin Qırğız Respublikasına səfərinizi gözləyirəm.
Bu xoş fürsətdən istifadə edib, Sizə möhkəm cənsağlığı, xoşbəxtlik və ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, qarşada Azərbaycan xalqına isə sülh və firavanlıq arzu edirəm.
Hörmətlə,

Sooronbay JEENBEKOV,
Qırğız Respublikasının Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi Rusiya Federasiyasının Hökuməti adından və şəxsən öz adımdan təbrik edirəm.
Rusiya ilə Azərbaycan arasında dostluq və tərəfdaşlıq münasibətlərinin inkişafına Sizin böyük şəxsi töhfənizi qeyd etmək istərdim. Sizin daimi diqqətiniz sayəsində iqtisadi-ticarəti və investisiya sahələrində qarşılıqlı əlaqələr möhkəmlənir, energetika, sənaye, yüksək texnologiyalar, elm, mədəniyyət və başqa sahələrdə iri müştərək layihələr həyata keçirilir.
Əminəm ki, qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq kompleksinin daha da genişlənməsi, yeni təşəbbüslərin və proqramların həyata keçirilməsi Rusiyanın və Azərbaycanın mənafələrinə tam uyğundur.
Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cənsağlığı, firavanlıq və ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar diləyirəm.
Dərin hörmətlə,

Dmitri MEDVEDEV,
Rusiya Federasiyası Hökumətinin Sədri

Zati-aliləri!
Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi-qəlbədən təbrik edir və ən xoş arzularımı çatdırıram.
Sizi əmin etmək istəyirəm ki, ölkələrimiz arasındakı səmərəli əlaqələr, fəal siyasi dialoq və xalqlarımızın dostluq münasibətləri gələcəkdə də inkişaf edəcək və dərinləşəcəkdir.
Zati-aliləri, Sizə möhkəm cənsağlığı və rifah, ali dövləti vəzifənizdə daha böyük uğurlar diləyir, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Boško BORİSOV,
Bolqarıstan Respublikasının Baş Naziri

Hörmətli cənab Prezident!
Doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimi və xoş arzularımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm. Gələcək illərdə Sizə möhkəm cənsağlığı, yüksək əhvali-ruhiyyə və bütün işlərinizdə uğurlar diləyirəm.
Bu əlamətdar gündə həm öz adımdan, həm də yaradılmasında Sizin şəxsi təşəbbüslərinizin mühüm rol oynadığı Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin idarə Heyətinin üzvləri adından bu təşkilata göstərdiyiniz davamlı dəstəyə görə Sizə səmimi-qəlbədən minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Əmin ola bilərsiniz ki, həm Bakı forumlarının gətirdikcə artan uğurları, həm də Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin təşkil etdiyi yüksək səviyyəli tədbirlər Azərbaycanın böyük əhəmiyyətə malik bir ölkə kimi nüfuzunun artmasına, eləcə də dünyada yeni dostlar və tərəfdaşlar qazanmasına bundan sonra da kömək edəcəkdir.
Cənab Prezident, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.
Hörmətlə,

Vayra VİKE-FREYBERQA,
Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin həmsədri, Dünya Liderlik Alyansı/Madrid Klubunun prezidenti, Latiya Respublikasının sabiq Prezidenti (1999-2007)

Hörmətli cənab Prezident!
Doğum gününüz münasibətilə Sizi səmimi-qəlbədən təbrik edir, zati-alinizə möhkəm cənsağlığı, xoşbəxtlik və uğurlar arzulayıram.
Mən, həmçinin bu xoş fürsətdən istifadə edib yarandığı gündən Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinə göstərdiyiniz davamlı dəstəyə görə Sizə səmimi minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Sizin liderliyiniz sayəsində Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi son illər dünyanın tanınmış qurumlarından birinə çevrilib. Mən qəti olaraq inanıram ki, Sizin himayənizlə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi bundan sonra daha da inkişaf edəcək, sülh və qarşılıqlı anlaşmanın təşviqi, eləcə də gənc nəslin mədəni, etnik və dini kimliyinin təhsil vasitəsilə inkişaf etdirilməsi kimi məqsədlərinə milli və beynəlxalq səviyyədə nail olmaq istiqamətində səylərini davam etdirəcəkdir.
Mən xüsusilə Sizin himayənizlə keçirilən Qlobal Bakı Forumunu çox yüksək qiymətləndirirəm. Mən bu forumların hamısında iştirak etmişəm. Bu forum Nobel Sülh Mükafatı laureatlarını, dünyanın yüksək nüfuzlu elm və mədəniyyət xadimlərini, demokratik siyasi liderləri və gənc nəslin nümayəndələrini bir araya toplamaq üçün gözəl imkandır. Mən Azərbaycanda keçiriləcək növbəti mühüm tədbirlərdə iştirak etməyi səbirsizliklə gözləyirəm.
Ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.

Emil KONSTANTİNESKU,
Rumıniyanın sabiq Prezidenti (1996-2000)

Zati-aliləri, möhtərəm cənab Prezident!
İcazə verin, Sizi doğum gününüz münasibətilə təbrik edirəm. Mən Xorvatiya Respublikasının Prezidenti (2010-2015) kimi Sizinlə Bakıda və Zaqrebədə görüşmək şərəfinə nail olmuşam. Ölkələrimiz arasında qədim dövrlərdən çox yaxşı münasibətlər və əməkdaşlıq əlaqələri mövcud olub. İndi mən sabiq Prezident kimi beynəlxalq əməkdaşlığı və inkişaf təşviqi edən çox əhəmiyyətli bir təşkilatın - Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzinin üzvüyəm. Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi Sizin yüksək dəstəyiniz sayəsində beynəlxalq arenada əhəmiyyətli rola malikdir. Azərbaycanın uğurlarını uzun illərdir izlədiyimə görə dəyərlənirəm ki, gözəl ölkənizin inkişafı məni həqiqətən də heyran edir. Bu inkişaf Sizin müdrik liderliyiniz sayəsində mümkün olub.
Hörmətli cənab Prezident, ümidvaram ki, Siz ölkənizə hələ uzun illər bundan sonra da rəhbərlik edəcəksiniz. Sizə və ailənizə xoşbəxtlik, cənsağlığı, ölkənizə isə daha böyük uğurlar arzulayıram. Ad gününüz mübarək!

İvo YOSİPOVIÇ,
Xorvatiya Respublikasının sabiq Prezidenti (2010-2015)

Hörmətli cənab Prezident!
Sizi doğum gününüz münasibətilə böyük məmnuniyyətlə təbrik edir, möhkəm cənsağlığı və ali dövləti vəzifənizdə uğurlar arzulayıram.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Azərbaycan ilə Monteneqronun dostluq və tərəfdaşlığının möhkəmləndirilməsinə, xalqlarımızın mənafeyi və firavanlığı naminə işə Sizin misilsiz töhfənizi xatırlatmaq mənim üçün böyük şərəfdir. Sizinlə əməkdaşlığı yüksək qiymətləndirir, əmin olduğumu bildirirəm ki, Monteneqro ilə Azərbaycan arasında münasibətlər birgə səylərimizlə daha da inkişaf edəcək və möhkəmlənəcəkdir.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək xatırlatmaq istərdim ki, Sizin müdrik rəhbərliyiniz, uzaqgörənliyiniz və rəşadətli həllər tapmaq bacarığınız sayəsində Azərbaycan bu gün ictimai həyatın bir çox sahələrində müsbət nümunə kimi tanınır.
Zati-aliləri, qarşından gələn illərdə də Sizə ali dövləti vəzifənizdə uğurlar diləyir, ailənizə və dost Azərbaycan xalqına cənsağlığı, xoşbəxtlik arzu edirəm.
Cənab Prezident, ən yüksək ehtiramımı qəbul etməyinizi xahiş edirəm.
Hörmətlə,

Filip VUYANOVIÇ,
Monteneqronun sabiq Prezidenti (2003-2018)

Zati-aliləri!
İcazə verin, doğum gününüz münasibətilə Sizə ən xoş arzularımı çatdırım və qarşından gələn ilin uğurlu olmasını diləyirəm. Ümidvaram ki, Yeni il Sizə, ailənizə və ölkənizə sülh və tərəqqi gətirəcək.
Mən, həmçinin bu xoş fürsətdən istifadə edib Azərbaycan ilə siyahı əlaqələrimin olduğunu bildirmək istəyirəm. Bu əlaqələr Sizin ölkənizə çoxsaylı rəsmi və işgüzar səfərlər, eləcə də təməlini qoyduğum və rəhbəri olduğum, dünyada demokratiya və azadlıq təşviqi edən "Masion du Futur" beynəlxalq mərkəzi ilə Nizami Gəncəvi Beynəlxalq Mərkəzi arasındakı tərəfdaşlıq münasibətləri sayəsində daha da möhkəmlənib.
Biz Sizin ölkənizin tolerantlıq, mədəni mübadilə və təhsil vasitəsilə sülhün, tərəqqinin, ədalətin təşviqi istiqamətindəki dəyər və prinsiplərini dəstəkləyirik.
Mən bu dəyərləri və prinsipləri qətiyyətlə və əzmkarlıqla təbliğ etməkdə qərarlıyam. Ümidvaram ki, ortaqlıq məqsədlərimizə xidmət naminə birgə fəaliyyətimizi və bütün səviyyələrdə əməkdaşlığımızı davam etdirəcəyik. Tanrı Sizi qorusun.
Dərin hörmətlə,

Amin CEMAYEL,
Livan Respublikasının sabiq Prezidenti

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimi qəbul edirəm.
Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Federasiya Şurasında Sizi öz xalqının rifahı naminə çalışan təcrübəli dövlət xadimi kimi tanıyıram. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan sosial-iqtisadi inkişafda sanballı uğurlar qazanıb, tərəqqi və quruculuq yolu ilə inamla irəliləyir.
Biz Sizi Rusiyanın böyük dostu, strateji tərəfdaşlığımızın, müxtəlif sahələrdə, o cümlədən parlament xətti ilə ikitərəfli faydalı əməkdaşlığımızın möhkəmlənməsi kursunun davamçısı hesab edirəm.
Hörmətli İlham Heydər oğlu, icazə verin, Sizə ali dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar, möhkəm cənsağlığı və firavanlıq diləyirəm. Sizə yüksək ehtiramıma əmin ola bilərsiniz.
Hörmətlə,

Valentina MATVİYENKO,
Rusiya Federasiyası Federal Məclisi Federasiya Şurasının sədri

Çox hörmətli İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə səmimi təbriklərimi qəbul edirəm.
Vətənin rifahı naminə səmərəli əməyiniz, işgüzar və şəxsi keyfiyyətləriniz, mürəkkəb məsələləri effektiv həll etmək bacarığınız haqlı olaraq Sizə ictimai nüfuz və dərin hörmət qazandırdı.
Doğma Azərbaycanda və onun hüdüdlərindən kənarda Sizi ölkənizin sosial-iqtisadi siyasətinin prioritet istiqamətlərini müəyyənləşdirməyi bacaran, zəngin biliyini və təcrübəsini ölkənin firavanlaşmasına və əhalinin rifahının yüksəldilməsinə yönəlmiş gəmişiyə qaydalarını həyata keçirməsinə sərf edən şəxsiyyət və məsuliyyətli lider kimi tanıyıram.
Bu xoş fürsətdən istifadə edərək, Sizə MDB məkanında inteqrasiya proseslərinə daimi diqqətinizə görə səmimi minnətdarlığımı bildirirəm.
Möhtərəm İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cənsağlığı, firavanlıq və çoxşaxəli dövləti fəaliyyətinizdə uğurlar arzulayıram.
Dərin hörmətlə,

Sergey LEBEDEV,
MDB İcrayyə Komitəsinin sədri - icraçı katib

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
İcazə verin, Sizi doğum gününüz münasibətilə təbrik edirəm. Siz müdrikliyiniz və əzmkarlığınız sayəsində güclü və firavanlaşan Azərbaycan dövlətinin qurulmasına böyük töhfə vermişiniz, xalqınızın yüksək etimadını doğrulduqca onun görkəmli liderinə çevrilmişsiniz.
Siz Azərbaycan Respublikasının dünyada nüfuzunun möhkəmlənməsi üçün çox iş görmüşsünüz. Rusiya ilə tarixən yaranmış dostluq əlaqələrinin daha da inkişaf etməsində, qarşılıqlı hörmət artmasında Sizin danılmaz xidmətləriniz vardır.
Hörmətli İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cənsağlığı və qurucu fəaliyyətinizdə yeni uğurlar, Azərbaycan xalqına sülh, əmin-amanlıq və firavanlıq dileklərimi qəbul edirəm.
Dərin hörmətlə,

Vladimir VASİLİYEV,
Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikasının rəhbəri

Möhtərəm İlham Heydər oğlu!
Doğum gününüz münasibətilə ən səmimi təbriklərimi qəbul edirəm.
Sizin rəhbərlik istedadınız, siyasi müdrikliyiniz və uzaqgörənliyiniz, ölkənizə sədaqətli xidmət etməyiniz və əsl liderlik keyfiyyətləriniz sayəsində Azərbaycan sanballı uğurlar qazanır. Siz atanız, Azərbaycan xalqının böyük oğlu və Ümmümilli Lideri Heydər Əliyev oğlu Əliyev şanlı işlərini ləyaqətlə davam etdirirsiniz. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan Respublikası vətəndaşların rifahının yüksəldilməsinə yönəlmiş sosial-iqtisadi dəyişikliklər yolu ilə inamla irəliləyir.
Dağıstanlılar xalqlarımız arasında qarşılıqlı münasibətlərin inkişafı məsələsinə göstərdiyiniz daimi diqqətə görə Sizə minnətdarlıqlar.
Möhtərəm İlham Heydər oğlu, Sizə möhkəm cənsağlığı və firavanlıq, Azərbaycan Respublikasının inkişafı naminə bütün işlərinizdə və təşəbbüslərinizdə yeni uğurlar diləyirəm.
Hörmətlə,

Xızni ŞİXSƏİDOV,
Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikası Xalq Məclisinin sədri

Hörmətli cənab Prezident!
TÜRKSOY təşkilatının baş katibliyi, Türkdillili Ölkələrin Mədəniyyət Nazirliyinin Daimi Şurası adından və şəxsən öz adından Sizi doğum gününüz münasibətilə səmimi qəlbədən təbrik edirəm.
Zati-alinizin humanist və müdrik siyasəti sayəsində Azərbaycan Respublikası dünyada tutduğu layiqli yerini liden-ile daha da möhkəmləndirməkdədir.
TÜRKSOY-un Daimi Şurasının qərarı ilə 2019-cu ilin türk dünyasında "İmadəddin Nəsimi ili" elan edilməsi, Nəsimi yaradıcılığının özü ölkələrimizdə və dünyanın müxtəlif dövlətlərində beynəlxalq tədbirlər keçirərək tanındılması TÜRKSOY ilə Azərbaycan arasındakı mədəni birliyimizin inkişafına xidmət etməkdədir.
Fürsətdən istifadə edərək, TÜRKSOY-un fəaliyyətinə hər zaman göstərdiyiniz diqqət və dəstəyə görə Sizə dərin təşəkkürümü bildirir, bu əlamətdar gündə zati-alinizə möhkəm cənsağlığı, uzun ömür və ali dövləti fəaliyyətinizdə yeni uğurlar arzulayıram.
Ən dərin hörmət və ehtiramla,

Düsen KASEİNOV,
TÜRKSOY-un Baş katibi

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Ad gününüz münasibətilə MDB iştirakçısı olan dövlətlərin Parlamentlərarası Assambleya Şurası adından səmimi təbriklərimizi qəbul edirəm.
Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycan Respublikası siyasi, iqtisadi və sosial sahələrdə sanballı uğurlar qazanıb, beynəlxalq əlaqələrinin əhəmiyyətli dərəcədə genişləndirib, ümumdünya və regional miqyaslı aktual məsələlərin həllində öz rolunu möhkəmləndirib.
MDB parlamentarları Sizi öz ölkəsinin həqiqi lideri, Birlik məkanında inteqrasiya proseslərinin genişlənməsinə böyük şəxsi töhfə verən və MDB iştirakçısı olan dövlətlərin strateji tərəfdaşlığının və dostluq münasibətlərinin möhkəmlənməsinə xüsusi diqqət yetirən siyasi xadim kimi tanıyıram.
Sizə cənsağlığı, firavanlıq və bütün təşəbbüslərinizdə uğurlar arzu edirik. Sizə və yaxınlarınıza xoşbəxtlik və ən xoş dileklərimizi bildiririk.
Hörmətlə,

Dmitri KOBİTSKI,
MDB Parlamentlərarası Assambleya Şurasının Baş katibi, Aydın CƏFƏROV,
MDB Parlamentlərarası Assambleya Şurasının Baş katibinin müavini

Hörmətli İlham Heydər oğlu!
Sizi doğum gününüz münasibətilə VTB Bankının idarə heyətinin kollektiv adından və şəxsən öz adımdan səmimi qəlbədən təbrik edirəm.
Sizin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti vəzifəsində fəaliyyətiniz iqtisadiyyatda, sosial sahədə və xarici siyasətdə dövlətçiliyi və ölkənizin beynəlxalq nüfuzunu ardıcıl olaraq möhkəmləndirən, onun tərəqqisinə və vətəndaşların firavanlığına şərait yaradan mühüm nailiyyətlərlə əlamətdardır.
Rusiyada Azərbaycan Respublikası ilə dostluq və mehriban qonşuluq münasibətlərini yüksək qiymətləndirir. Rusiya və Azərbaycan müəssisələri və işgüzar dairələri arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi, onun qüdrətli potensialının reallaşdırılması üzrə kompleks tədbirləri Sizin şəxsən dəstəkləməyiniz böyük əhəmiyyət kəsb edir.
Rusiyanın sistemvaradıcı bankı olan VTB-nin kapitalında Azərbaycan Dövlət Neft Fondunun iştirakını yüksək qiymətləndiririk. Bu, Rusiya-Azərbaycan ikitərəfli əlaqələrinin strateji xarakterinin və qarşılıqlı etimadın əyani təsdiqidir.
Hörmətli İlham Heydər oğlu, Azərbaycan xalqının rifahı naminə dövləti fəaliyyətinizdə Sizə uğurlar, möhkəm cənsağlığı və yaxınlarınıza firavanlıq dileklərimizi qəbul edirəm.
Hörmətlə,

Andrey KOSTİN,
VTB Bankı Publik Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti, idarə heyətinin sədri

Hörmətli cənab Prezident!
Doğum gününüz münasibətilə Sizə ən xoş arzularımı çatdırıram. Ölkənizin, cəmiyyətinizin və idmanınızın qazandıdığı nailiyyətlərə görə Sizi təbrik edirəm. Bütün bu illər ərzində Siz idmanın ölkəniz üçün prioritet olduğunu sübut etmişiniz və mən bunu yüksək dəyərləndirirəm. Azərbaycanda idmanın inkişafına və çoxsaylı beynəlxalq yarışların keçirilməsinə dövlət dəstəyi dünyanın idman ictimaiyyəti tərəfindən yüksək qiymətləndirilir.
Zati-aliləri, Sizə və ailənizə xoşbəxtlik, cənsağlığı, bol-bol uğurlar arzulayıram.
Dərin hörmətlə,

Marius VİZERİ,
Beynəlxalq Cüdo Federasiyasının prezidenti

Əziz İlham Heydər oğlu!
Ad gününüz mübarək!
Dostluğa və o cümlədən gününüzü "Komsomolka" ilə başlamaq kimi yaxşı ənənəyə sadıq olduğunuzla görə bu əlamətdar gündə Sizə xüsusi minnətdarlığımızı bildirmək istəyirik. Bizim səmimi təbriklərimizi qəbul edin. Sizə cənsağlığı, hər bir işinizdə uğurlar diləyirik.
Hörmətlə,

Vladimir SUNQORKİN,
"Komsomolskaya pravda" qəzetinin baş redaktoru

Əvvəlki 1-ci səh.

Həm də xalqını və dövlətini hamıdan çox sevməli, onun sabahı və gələcəyi barədə daim düşünərək qərara aldığı addımları ölçülü-biçili şəkildə, vədəsində reallaşdırmalısan!

Biz hamımız gözəl bilirik ki, Azərbaycanı məhv etmədən, yenidən kiçik xanlıqlara parçalanmadan, vətəndaş müharibəsindən, xaos və anarxiyadan, ümummilli böhrandan Heydər Əliyev zəkasi xilas etdi!

Müstəqil Azərbaycanı qısa müddətdə Cənubi Qafqazın ən modern və güdrətli dövlətinə, dünyada söz və nüfuz sahibinə, dünyanın bugünü və gələcəyi ilə bağlı mövcud problemlərin müzakirə edildiyi məkana, beynəlxalq idman yarışlarının ən yüksək səviyyədə təşkil olunduğu və keçirildiyi ölkəyə, müasir, demokratik imic sahibinə isə Prezident İlham Əliyev çevirdi!

Azərbaycan artıq həm də rekordlar diyarıdır!

Ən müxtəlif sahələri, xalqın gözəranı ilə bağlı ən mühüm məqamları əks etdirən rekordlar!

Eyni zamanda, idman sahəsində də qazanılan maraqlı rekordlar!

Ölkəmizin müstəqillik yaşı cəmi 28-dir! Amma bunun heç də hamısı inkişaf və quruculuğa həsr edilməyib.

Köhnə iqtidarlar dövründən qalan xoşagəlməz "mirasların", iqtisadi böhranın doğurduğu fəsadların, sayı bir milyonu keçən qaçqın və məcburi köçkünlərin problemlərinin aradan qaldırılmasına xeyli zaman sərf edilib!

Yeni rekordlarla əlamətdar olan inkişaf mərhələsinə çıxmağımızdan isə vur-tut 16 il keçir!

Söylədiklərimiz aydın olsun deyə bəzi müqayisələr aparmaq istəyirik!

Həm də çalışacağıq ki, mümkün qədər az rəqəmlər gətirərək oxucularımızı yormayaq!

Hamının gördüyünü, bildiyini, gündəlik həyatında rastlaşdığını bir daha xatırladaq!

Ötən əsrin 90-cı illərində yaşayanlar həmin dövrdə hər gün üzlədikləri çətinlikləri, bəlkə də məhrumiyyətləri hələ də unutmayıblar!

İndiki müstəqil Azərbaycan 28 il bundan qabaqkı Azərbaycan deyil!
Və kimsə inanmazdı ki, qısa müddətdə bu qədər dəyişə!

Təz-təz elektrik enerjisi kəsilər, hətta kəndlərə, rayon mərkəzlərinə sutkada 7-8 saat verilər, təbii qaz qəhətə çıxar, yanacaq doldurma məntəqələrində benzin almaq üçün uzun növbələr yaranar, yaxud benzin şlanqlarını aparatlara dolayaraq sürücülərə "yanacaq yoxdur" mesajı çatdırırlar!

Bəli, bu gün Avropaya neft-qaz satan, qonşu ölkələrə elektrik enerjisi ixrac edən Azərbaycan yaxın keçmişdə zülmətdə boğular, insanlar iş aylarında mənzillərində soyuqdan əziyyət çəkirdilər...

Sonra vəziyyət büsbütün dəyişdi:

Müharibə vəziyyətində olan kiçik ölkə qısa zaman kəsiyində Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum kimi ixrac boru kəmərlərini, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xəttini çəkərək işə saldı.

Gələn il isə "Cənub qaz dəhlizi" bü-tövlükdə istismara verilecəkdir.

Maraqlı bir rəqəm: boru kəmərlərinin birgə uzunluğu 6.240 kilometrdir!

Hansı dövlət dörd transmilli layihə reallaşdıraraq əz müddətdə bu uzunluqda kəmərlər çəkib!

Özünəməxsus rekord təzəliyimi?!

Bu rekordu kimsə təzələyəcəyinə güman belə yoxdur!

Amma indi bizə adi kəmərlər də adi layihələr kimi gəlir...

Hətta bəzən necə çəkildiyini, indi də dayanmadan işlədiyini unuduruq!

Çünki adlaşıblar, həm də yeni möhtəşəm işlər görüldü, rekordlar yenilənib, müəyyənləşib!

Hər bir dövlət başçısı istər ki, rəhbərlik etdiyi ölkə dünyada tanınsin, sayılıb-seçilsin, səsi və sözü eşidilsin!

Hər bir dövlət başçısı istər ki, iqtisadiyyatı güclənsin, vətəndaşı yaxşı yaşasın!

Lakin arzu etmək bir şeydir, onu reallığa çevirmək isə başqadır!

Bunun üçün müdrik və uzaqgörən siyasət yürütməlisən, sahələr arasında düzgün mütənəsiblik qurmalısan, büdcəyə ilibəl artan formada və kifayət qədər vəsait daxil olmasını təmin etməlisən və ən nəhayət, xalqını sevərək onun rifahını yüksəltmək üçün daim yollar tapmaqla istəyini təmin etməyi bacarmalısan!

Azərbaycan son dövrdə düşünül-müş, davamlı və sürətli inkişaf ilə rekordçu dövlətlər sırasına qatılmışdır!

Bir neçə məqama diqqət yetirək:

♦ Özünəməxsus inkişaf modeli yaranan Azərbaycan bir müddət il ərzində

İLHAM ƏLİYEVİN prezidentlik dövrü ən yüksək nəticələrlə əlamətdardır

Adiləşən rekordlar

ÜDM istehsalını 3 dəfədən çox artıraraq Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə çevrilməmiş, bazar iqtisadiyyatı münasibətlərinə keçidi başa çatdırmış, inkişaf etmiş ölkələr sırasına qoşulmuşdur;

♦ Azərbaycan brendi sayılan 16 "ASAN xidmət" mərkəzi öz qapılarını ölkə vətəndaşlarının üzünə açmışdır;

♦ İşsizlik və yoxsulluq 50 faizdən 5 faizə endirilmişdir;

♦ Təkcə bir il ərzində iki sosial paket gerçəkləşdirilərək minimum əməkhaqqı iki dəfəyədək, minimum pensiya 72.4 faiz, sosial müavinət və Prezidentin aylıq təqaüdü 100 faiz, məcburi köçkünlərə verilən müavinətlər 50 faiz artırılmış, problemli kreditlər dövlət hesabına yoluna qoyulmuşdur!

♦ Son hesabatda əsasən Azərbaycan 141 ölkə arasında ən yüksək yüksəliş balı (11 bal) əldə edib. Ölkəmiz bu nəticə ilə Cənubi Qafqaz dövlətləri arasında lider, MDB ölkələri arasında isə ilk üçlükdədir;

♦ Fəzaya 3 peyk qaldıraraq kosmik ailələr klubunun üzvü olmuşdur;

♦ İqtisadiyyatına 270 milyard dollar vəsait yatırılmışdır;

♦ 15-dən çox elektrik stansiyası tikilmişdir;

♦ 4 böyük su anbarı yaradılaraq minlərlə kilometr uzunluğunda su kanalları çəkilmişdir;

♦ Onlarla zavod və fabriklə, sənaye məhəlləsi və aqropark istismara buraxılmışdır;

♦ 44 Olimpiya İdman Kompleksi, 650-dən çox tibb müəssisəsi, 3 mindən artıq məktəb tikilmişdir;

♦ Qazlaşdırma 96 faizə çatdırılmışdır;

♦ 16 min kilometrden çox yol, 450-dən çox körpü salınmışdır;

♦ 106 qaçqın və məcburi köçkün şəhərciyi və yaşayış kompleksi inşa olunmuşdur;

♦ Qaçqın və köçkünlərə, şəhid ailələrinə, əlillərə, müharibə veteranlarına,

jurnalistlərə dövlət hesabına tikilərək təmir olunan mənzillər verilmişdir;

♦ Azərbaycan brendi sayılan 16 "ASAN xidmət" mərkəzi öz qapılarını ölkə vətəndaşlarının üzünə açmışdır;

♦ İşsizlik və yoxsulluq 50 faizdən 5 faizə endirilmişdir;

♦ Təkcə bir il ərzində iki sosial paket gerçəkləşdirilərək minimum əməkhaqqı iki dəfəyədək, minimum pensiya 72.4 faiz, sosial müavinət və Prezidentin aylıq təqaüdü 100 faiz, məcburi köçkünlərə verilən müavinətlər 50 faiz artırılmış, problemli kreditlər dövlət hesabına yoluna qoyulmuşdur!

♦ Son hesabatda əsasən Azərbaycan 141 ölkə arasında ən yüksək yüksəliş balı (11 bal) əldə edib. Ölkəmiz bu nəticə ilə Cənubi Qafqaz dövlətləri arasında lider, MDB ölkələri arasında isə ilk üçlükdədir;

♦ Fəzaya 3 peyk qaldıraraq kosmik ailələr klubunun üzvü olmuşdur;

♦ İqtisadiyyatına 270 milyard dollar vəsait yatırılmışdır;

♦ 15-dən çox elektrik stansiyası tikilmişdir;

♦ 4 böyük su anbarı yaradılaraq minlərlə kilometr uzunluğunda su kanalları çəkilmişdir;

♦ Onlarla zavod və fabriklə, sənaye məhəlləsi və aqropark istismara buraxılmışdır;

♦ 44 Olimpiya İdman Kompleksi, 650-dən çox tibb müəssisəsi, 3 mindən artıq məktəb tikilmişdir;

♦ Qazlaşdırma 96 faizə çatdırılmışdır;

♦ 16 min kilometrden çox yol, 450-dən çox körpü salınmışdır;

♦ 106 qaçqın və məcburi köçkün şəhərciyi və yaşayış kompleksi inşa olunmuşdur;

♦ Qaçqın və köçkünlərə, şəhid ailələrinə, əlillərə, müharibə veteranlarına,

Hər ailənin az qala bir və ya bir neçə minik maşını, hər şəxsin bir və ya bir neçə mobil telefonu var!

Bütün bunlar Azərbaycan vətəndaşlarının həyat səviyyəsinin göstəriciləridir!

Daha bir rekordumuz ölkə vətəndaşlarının istirahəti və ölkəmizə turist axını ilə bağlıdır.

Sovet dövründə sərhədlər üzümzə bağlı idi!

Onları özgə dövlətlərin əsgərləri qoruyurdu və ölkədən çıxmaq üçün özgə dövlətin Xarici İşlər Nazirliyindən icazə almaq idi.

Üstəlik, xaricə getmək üçün yaşadığımız rayonun partiya komitəsinin bürosu bizi "müsbət xasiyyətnamə" verməli idi.

Çox az insanlar xaricə - sosialist ölkələrinə istirahət yerlərinə gedə bilərdilər (əsasən tanınmış əmək adamları).

Kapitalist dövlətlərinə kimsə buraxılmırdı!

Yalnız dövlət xətti ilə və dövlət icazəsi ilə getmək mümkün sayılırdı.

Bir vaxtlar bizə əlçatmaz görünən qardaş Türkiyəni indi su yoluna döndərmişik!

İndi dünyanın ən məşhur, ən bahalı, hətta ən uzaq ələ bir kurortu yoxdur ki, azərbaycanlılar ora getməsin, orada dincəlməsin!

Özü də ailəliklə!

Bakıdan əlavə, regionlarda dörd beynəlxalq aeroportumuz var!

Bu gün-sabah yeni qatarlarla BTQ dəmir yolu ilə də səyahətə çıxacağıq!

Necə deyərler, ayağımız dəyməyən yer qalmayıb!

Əgər bunun bir səbəbi müstəqilliyin yaratdığı imkanlardısa, digər səbəb vətəndaşlarımızın dövlətin yaratdığı imkanlardan bəhrələnməkə yaxşı vəsait qazanmalarıdır!

Əslində, səyahət təkə istəklə yox, həm də pulla baş tutur!

Sovet dövründə "turist" deyəndə SSRİ-nin digər mütəfiq respublikalarından gələnləri başa düşərdik.

Kiçik qruplar Bakıya gələr, əksər hallarda gəldikləri qatarnı vaqonlarından gəcələmək üçün istifadə edərdə və ya heç bir standart olmayan mehmanxanalarda qısa müddətə qalardılar.

Çox zaman şəhəri özləri gəzib doluşar, rusca danışdıqlarından istedikləri yeri tapardılar.

Baxdıqların yerlər isə bir neçə muzeyimiz olardı...

Bu gün isə Bakı dünyanın ən gözəl şəhərlərindən birinə çevrilib!

Dünyanın hər yerindən bura yüz-lərlə millətlin milyonlarla nümayəndəsi axışır.

İldən-ilə sayları da artır!

Dünya standartlarına cavab verən 3,4,5 ulduzlu hotellərimiz, bir-birindən səfəli istirahət məkanlarımız var!

Dənizkənarı bulvar, qədim İçəri şəhər, idman arenaları, paytaxtın görməli yerləri gün ərzində fasiləsiz olaraq dolub-boşalır.

Hələ regionları demirik: Qobustan, Şahdağ, Quba, Qəbələ, Şəki və daha haralar...

Təhlükəsiz ölkə, gözəl iqlim və təbiət, mehriban və gülərliz insanlar, dadlı mətbəx insanları müstəqil Azərbaycana cəlb edir!

Bütün bunlar qısa müddətdə yaradılıb! Turist qəbulunda isə hər il təzələ-nən yeni rekordlarımız müəyyənləşir!

İdman sahəsində də təkə idmana məxsus olmayan rekordlarımız çoxdur!

BİRİNCİSİ, ən qısa müddətdə möhtəşəm Olimpiya stadionu, Bədi gimnastika, Su idmanı arenaları, Atıcılıq mərkəzi, Velotrek və digər müasir idman qurğularını inşa olunub, köhnələri isə əsaslı yendürmə ilə təzələnilib!

İKİNCİSİ, artıq Azərbaycan Olimpiya oyunlarında, Avropa və dünya çempionatlarında, beynəlxalq yarış və turnirlərdə daim iştirak edir, həm də komanda ilə!

HALBUKI müstəqilliyin ilk illərində xarici ölkələrdəki yarışlara idmançı göndərməyə pul tapmırdılar...

ÜÇÜNCÜSÜ, Azərbaycan özü ən möhtəşəm yarışların təşkilatçısı - I Avropa Oyunlarına, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarına, "Formula - 1" və UEFA Avropa Liqasının finalına, XV Avropa Gənclər Olimpiya Festivalına uğurla evsahibliyi edərək "müasir idman dövləti" imicini qazanmışdır!

Və **ƏN NƏHAYƏT**, Azərbaycan idmançıların son illərdə beynəlxalq səviyyəli yarışlarda qazandıqları medalların sayı-hesabı yoxdur!

1996-cı ildə keçirilən Atlanta Olimpiadasında 23 idmançı ilə təmsil olunan Azərbaycan cəmi 1 gümüş medal (sərbəst güləşçimiz Natiq Abdullayev) qazanmışdı.

Sonuncu, 2016-cı ilin Rio-de-Janeyro Olimpiya oyunlarında isə rekord sayda - 18 medala (1 qızıl, 7 gümüş, 10 bürünc) sahib çıxdı!

Son 6 Olimpiya oyunlarında 44 medal əldə olunub!

Müstəqillik dövründə dünya, Avropa birinciliklərində, beynəlxalq yarışlarda o qədər medal qazanmışıq ki, hesablayıb deyə qəbul edə bilməyəcəyimiz medalların təxmini sayı isə belədir:

♦ Cəmi medallar 10 mindən çoxdur;

♦ Qızıl medallar isə 3 minə qədər;

Bütün bu nailiyyətlər həm də ona görə qazanılıb ki, dövlətimizin idman siyasətinə, Milli Olimpiya Komitəsinə Prezident İlham Əliyev şəxsən rəhbərlik edir!

Azərbaycan dövlətinin rekordları dünyanın diqqətindən kənarında deyil!

Bütün bunları beynəlxalq qurum və təşkilatlar ləzizlərinə dəyərləndirir və müxtəlif formada qiymətləndirir.

Qiymətləndirmə formalarından biri də uğur və nailiyyətlərimizin müxtəlif reyting siyahılarında əks olunmasıdır.

MƏSƏLƏN:

♦ Bir neçə il dalbadal "Global Rəqabətçilik Hesabatı"na düşən Azərbaycan dünyada sosial rəhbərliyin ən yüksək səviyyədə təmin olduğu ölkə kimi göstərilmişdir!

♦ Dünya Bankı tərəfindən hazırlanan "Doing Business 2017" hesabatında əvvəlcə 65-ci pillədə dayanmış Azərbaycan 2020-ci il üçün 20-ci yerə yüksəlmişdir. Bu həm də o deməkdir ki, Azərbaycan dünyanın 10 ən inkişafçı ölkəsindən biridir!

ABS-in "The Heritage Foundation" analitik mərkəzinin bu il hazırladığı "İqtisadi Azadlıq İndeksi 2019" adlı hesabatda Azərbaycan 7 pillə irəliləyərək mədəniyyəti xeyli yaxşılaşdırıb. Yeni tərtib olunmuş indeksdə Azərbaycan 65,4 bal toplayaraq 180 ölkə arasında 60-cı yeri tutub. İndeksə bildirilir ki, Azərbaycan "əmlak hüququ", "investisiya azadlığı", "dövlət xərcləri", "məhkəmə sisteminin effektivliyi" və "hökumət bü-tövlüyü" kimi kateqoriyalarda üzrə mövqelərini xeyli yaxşılaşdırıb.

Bundan başqa, "Moody's", "Standard & Poor's", "Fitc Ratings" reyting agentliklərinin hesabatlarında ölkəmizin iqtisadiyyatı, mövcud sosial və siyasi sabitliyi ilə bağlı müsbət proqnozlar verilmişdir.

Bütün bu ray və qiymətləndirmələr xoş və ürəkəcan olmaqla yanaşı, həm də cənab İlham Əliyevin gərgin və məqsədyönlü fəaliyyətinin beynəlxalq miqyasda əks olunan nəticələridir.

Hələ müstəqillik yoluna yeni qədəm qoymuşuq!

Hələ hədəflərimiz çox, mənzilbəşi isə uzaqdadır!

Amma ilkin nəticələr qürur və fərəh doğurur!

Həm də göstərir ki, yolumuz ən doğru və aydın yoldur!

Yolumuz uğur və qələbələr yoludur!

Bu yol İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə birlikdə gətdiyimiz müstəqillik yoludur!

Sonralar adiləşən rekordların dalbadal qazandığı yüksəliş yoludur!

Bəxtiyar SADIQOV

Əvvəlki 1-ci səh.

Həmin görüşdə qaldırılan məsələlərin, demək olar ki, hamısı müsbət həllini tapdı. Dövlət başçısı görüş zamanı bir sıra tapşırıqlar verdi, sonrakı günlərdə isə müvafiq sərəncamlar imzaladı. Dövlət Musiqili və Dövlət Rus Dram teatrlarına "akademik" statusun verilməsi, Azərbaycan teatrlarının və Azərbaycan kinematografiyasının inkişafı ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında, eləcə də teatr və konsert müəssisələri işçilərinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi, altı yaradıcılıq ittifaqına vəsaitin ayrılması, Tovuz rayonunda Hüseyn Bozalqanlı adına Azərbaycan Aşıq Sənəti Muzeyi binasında tikinti işlərinin başa çatdırılması ilə bağlı sərəncamlar ölkə Prezidentinin mədəniyyətimizin inkişafına, mədəni irsimizə diqqət və qayğısının daha bir nümunəsi idi.

Mədəniyyətimizə göstərilən bu cür diqqət və qayğı zəngin tarixi olan ənənənin davamıdır. Azərbaycan mədəniyyətinin son yarım əsrdəki inkişafına nəzər salsaq, bunu bariz şəkildə görə bilərik.

Bu bir gerçəkdir ki, mədəniyyətimizin sistemli inkişafı, beynəlxalq aləmdə tanınması onun böyük hənəvədir, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Ulu Öndərin respublikaya rəhbərlik etdiyi ötən əsrin 70-ci illərindən başlayaraq, ölkə həyatının bütün sahələri kimi, mədəniyyətimiz də özünün intibah dövrünü yaşamışdır. Paytaxtdan ucaqlaradək kino-teatr, klub, mədəniyyət evi, kitabxana və muzeylərin inşa edilməsi, kino, musiqi, teatr, rəssamlıq, memarlıq, heykəltəraşlıq və digər sahələrdə əldə edilən nailiyyətlər həmin dövrdə mədəniyyətimizin inkişafının parlaq nümunələridir.

Dahi siyasətçi müstəqil Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illərdə də bu sahəyə qayğısını əsirgəmədi. Ötən əsrin 80-ci illərinin sonu - 90-cı illərinin əvvəlində ölkəmizdə yaşanan qorxunc hadisələr, ictimai-siyasi böhran mədəniyyət sahəsinə də mənfi təsir göstərmişdir. Heydər Əliyevin 1993-cü ildə hakimiyyətə qayıdışı ilə Azərbaycan mədəniyyətinə də yeni nəfəs gəldi. Sonrakı 10 il müddətində sənət və sənətkarlar diqqətə artdı, görkəmli mədəniyyət xadimlərinin fəxri adlara, Prezident təqaüdünə, müxtəlif mükafatlara layiq görülməsi, dünyasını dəyişən şəxsiyyətlərin yubileylərinin keçirilməsi, xatirələrinin əbədiləşdirilməsi, ev-muzeylərinin yaradılması, bir sözlə, Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafı naminə çox mühüm qərarlar qəbul edildi.

Ulu Öndərin zəngin düşüncəsi ilə əsasını qoyduğu uğurlu inkişaf strategiyası 2003-cü ildən yeni parlaq üfurlərə doğru yol aldı. Ümummilli Liderin dövlətçilik kursunu layiqincə davam etdirən Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə arxada qoyduğumuz 16 ildə ölkəmiz dinamik inkişaf dövrünü yaşayıb. Bu tərəqqi mədəniyyət sahəsində də yeni layihələrin, dövlət proqramlarının həyata keçirilməsi, müasir maddi-texniki bazanın, infrastrukturun yaradılması, yaradıcı fəaliyyətə stimül verilməsində özünü göstərir. Ötən dövrün mədəniyyət sahəsinin inkişafına və inkişafına dəstək verən qərarlar, müasir maddi-texniki bazanın, infrastrukturun yaradılması, yaradıcı fəaliyyətə stimül verilməsində özünü göstərir. Ötən dövrün mədəniyyət sahəsinin inkişafına və inkişafına dəstək verən qərarlar, müasir maddi-texniki bazanın, infrastrukturun yaradılması, yaradıcı fəaliyyətə stimül verilməsində özünü göstərir.

Bu illər ərzində Prezident İlham Əliyev tərəfindən mədəniyyət sahəsi ilə bağlı 650-dən çox fərman və sərəncam imzalanıb. Dövlət başçısının sərəncamları ilə təsdiq olunan program sənədlərdən bir qismi ("Kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı", "Azərbaycan kinosu 2008-2018-ci illərdə", "Azərbaycan teatri 2009-2019-cu illərdə") icra olunub. "Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafı: 2014-2020" və s. proqram və layihələrin reallaşdırılması davam etdirilir.

Müasir dövrdə mədəni irs, incəsənət xalqları, ölkələri tanıdan, insanları birləşdirən əhəmiyyətli vasitələrdən hesab olunur. Xalqımızın qədim və zəngin mədəniyyəti ölkəmizdən çox-çox uzaqlarda uğurla təqdim və təbliğ olunur. Bu xüsusda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, Mədəni irsimizin himayədarı Mehriban Əliyevanın müstəsna xidmətlərini qeyd etmək lazımdır. Mehriban xanımın 2004-cü ildə UNESCO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi Azərbaycanın zəngin maddi və qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin dünyada tanıtılmasında mühüm rol oynadı. Azərbaycan muğam sənəti ilk olaraq UNESCO tərəfindən bəşəriyyətin mədəni irs xəzinəsinə daxil edildi. 2009-cu ildə Azərbaycanın aşıq sənəti və ölkəmizin yarıncından iştirakı ilə beynəlxalq nominasiya kimi təqdim olunan Novruz bayramı, 2010-cu ildə xalqçılıq sənətimiz, 2012-ci ildə tar ifaçılığı, 2013-cü ildə Qarabağ atları

üzərində çövkən milli oyunu, 2014-cü ildə kələğayı sənəti, 2015-ci ildə Lahıc misğərlik sənəti, 2016-cı ildə ölkəmizin Türkiyə, İran, Qazaxıstan və Qırğızıstanla birgə təqdim etdiyi ləvaz - nazik çörəyin hazırlanma və paylaşma mədəniyyəti UNESCO-nun siyahılarında yer alıb. Həmçinin 2017-ci ildə milli mətbəximizin nümunəsi olan dolmanın hazırlanma və paylaşma ənənəsi, kamança musiqi alətinin hazırlanması və ifaçılıq sənəti, 2018-ci ildə "Yallı (Köçəri, Tənzərə), Naxçıvanın ənənəvi qrup rəqsləri" və Azərbaycanın Türkiyə və Qazaxıstanla birgə təqdim etdiyi "Dədə Qorqud irsi. Dastan mədəniyyəti, xalq nağılları və musiqisi" nominasiya faylları da təşkilatın müvafiq siyahılarına salınaraq bəşəri status qazanıb. Bundan əlavə, ötən illərdə Qız qalası və Şirvanşahlar sarayı ilə birlikdə iştirakçıları, Qobustan qayaüstü rəsmləri UNESCO-nun dünya İrs Siyahısına daxil edildi. 2019-cu ilin iyulunda - UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin Bakıda keçirilən 43-cü sessiyasında isə Şəkinin tarixi mərkəzi (Xan sarayı ilə birlikdə) bu mötəbər siyahıya salındı. Bütün bunlar mədəni irsimiz və ölkəmiz adına mühüm önəm kəsb edən, əlamətdar hadisələrdir. Mədəni irsimizi dünyaya tanıdan bu böyük işlər Azərbaycanın birinci xanımının dəstəyi, rəhbərliyi, Mədəniyyət Nazirliyi

Əbədi müstəqillik üçün mədəniyyət

və digər qurumların birgə əməkdaşlığı ilə gerçəkləşib. Bu həm də Azərbaycanın beynəlxalq arenada artan nüfuzunun, ölkəmizə göstərilən yüksək etimadın nümunələridir. Azərbaycanın müasir inkişafından pay alan mədəniyyət sahələrindən biri də teatrdır. Köklü ənənələrə malik olan, bu il 147-ci mövsümünü yaşayan peşəkar milli teatrımız zəngin inkişaf yolu keçib. Teatrlarımızın maddi-texniki bazasının inkişafı ilə yanaşı, bu sahədə hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi istiqamətində də mühüm addımlar atılıb. MDB məkanında ilk dəfə ölkəmizdə "Teatr və teatr fəaliyyəti haqqında" qanun (2007), habelə "Azərbaycan teatri 2009-2019-cu illərdə" Dövlət Proqramı qəbul edildi. Prezidentin müvafiq sərəncamları ilə paytaxtdakı beş teatrın (Kukla, Rus Dram, Gənc Tamaşaçıları, Milli Dram, Musiqili teatrlar), eləcə də Mingəçevir, Füzuli, Ağdam, Şəki, Sumqayıt dram, Gəncə kukla teatrlarının binaları əsaslı şəkildə tamir-berpa olunub, İrevan və Pantomima teatrlarına binalar verilib. Şuşa Dövlət Musiqili Dram Teatru bu mövsümdən paytaxtımızda yeni binada qapılarını tamaşaçılarınin üzünə açıb.

Teatrların maddi-texniki bazasının yaxşılaşdırılması yaradıcı fəaliyyətə də öz müsbət təsirini göstərir. Bu illər ərzində teatr kollektivləri 30-dan çox ölkədə qastrol səfərlərinə olub, onlarca beynəlxalq festivala qatılıb. Ölkəmiz müasir inkişafın təccüssümü etdirən yeni mədəniyyət ocaqlarının yaradılması bu sahəyə göstərilən yüksək diqqət və qayğıdan xəbər verir.

Bu illər ərzində Prezident İlham Əliyev tərəfindən mədəniyyət sahəsi ilə bağlı 650-dən çox fərman və sərəncam imzalanıb. Dövlət başçısının sərəncamları ilə təsdiq olunan program sənədlərdən bir qismi ("Kitabxana-informasiya sahəsinin 2008-2013-cü illərdə inkişafı", "Azərbaycan kinosu 2008-2018-ci illərdə", "Azərbaycan teatri 2009-2019-cu illərdə") icra olunub. "Daşınmaz tarix və mədəniyyət abidələrinin bərpası, qorunması, tarix və mədəniyyət qoruqlarının fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi və inkişafı: 2014-2020" və s. proqram və layihələrin reallaşdırılması davam etdirilir.

Müasir dövrdə mədəni irs, incəsənət xalqları, ölkələri tanıdan, insanları birləşdirən əhəmiyyətli vasitələrdən hesab olunur. Xalqımızın qədim və zəngin mədəniyyəti ölkəmizdən çox-çox uzaqlarda uğurla təqdim və təbliğ olunur. Bu xüsusda Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri, Mədəni irsimizin himayədarı Mehriban Əliyevanın müstəsna xidmətlərini qeyd etmək lazımdır. Mehriban xanımın 2004-cü ildə UNESCO-nun xoşməramlı səfiri adına layiq görülməsi Azərbaycanın zəngin maddi və qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinin dünyada tanıtılmasında mühüm rol oynadı. Azərbaycan muğam sənəti ilk olaraq UNESCO tərəfindən bəşəriyyətin mədəni irs xəzinəsinə daxil edildi. 2009-cu ildə Azərbaycanın aşıq sənəti və ölkəmizin yarıncından iştirakı ilə beynəlxalq nominasiya kimi təqdim olunan Novruz bayramı, 2010-cu ildə xalqçılıq sənətimiz, 2012-ci ildə tar ifaçılığı, 2013-cü ildə Qarabağ atları

zadə adına Beynəlxalq Rəqs Müsabiqəsi müxtəlif ölkələrdən tanınmış ifaçıları bir araya gətirərək dünya musiqi xəritəsində Azərbaycanın yerini daha da möhkəmləndirir. Musiqi sənətimiz dünya səhnələrini fəth edir, ifaçılarımız yüzlərlə sənət yarışmasında uğur qazanırlar.

Azərbaycan musiqisinin inkişafına töhfə verən iri mədəniyyət ocaqlarının yaradılması paytaxta yanaşı, bölgələrimizi də əhatə edir. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə 2008-ci ildə Bakıda və Ağcabədidə, 2010-cu ildə Füzuli rayonunda muğam mərkəzləri tikilib istifadəyə verilib. 2017-ci ildə musiqi sahəsində əlamətdar hadisələrdən biri respublikanın ikinci böyük şəhərində - Gəncədə möhtəşəm filarmoniya binasının açılışı olub. 2018-ci ildə Ağdamda (Quzan qəsəbəsi), bu il isə Sumqayıt şəhərində muğam mərkəzləri bu sənəti yaşadınların ixtiyarına verilib. Musiqi sahəsinə dövlət qayğısı yaradılan infrastrukturla bitmir. İstədiyi gənc musiqiçilərimiz Prezident təqaüdünə layiq görüldü, xaricdə övlad hesabına təhsil alırlar. Fitri istedadı ilə seçilən heç bir gəncimiz ölkə rəhbərliyinin diqqətindən kənar qalmır. Onlarca gənc musiqiçi adları Azərbaycanın gənc istedadlarının "Qızıl kitab"ına yazılmağa, Prezidentin xüsusi təqadümünə layiq görüldü.

Prezident İlham Əliyev ölkə rəhbərliyində gəldiyi ilk dövrlərdə milli-mənəvi dəyərlərə sۆykən və müasir çağırışlara cavab verən mürtərəqqi ideyaları yaşadıb inkişaf etdirəcəyini vurğulamışdı. Dövlət başçısı bütün fəaliyyətində qeyd olunan bu sahələrin inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayıb, öz qayğısını əsirgəməyib.

Ölkənin bütün regionlarını, cəmiyyət həyatının hər bir sahəsinə əhatə edən islahat real təhsilçilər verən bəli. Məmnunluq doğuran hərdür ki, son on altı ildə ölkəmizdə aparılan islahatlar paytaxt və digər böyük şəhərlərlə məhdudlaşmayaraq ən ucaq bölgələrimizi də əhatə edib. Regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair dövlət proqramlarının icrası yerlərdə mədəni həyata da mühüm və müsbət təsir göstərib. Dövlət başçısının bölgələrimizə hər səfəri müasir mədəniyyət ocaqlarının açılışı ilə də yadda qalır. Regionların mədəniyyət infrastrukturunun yenilənməsi ilə bərabər, tarixi-mədəni abidələrimiz də tamir-berpa olunur.

Dövlət başçısının mədəni irsə, eləcə də bölgələrimizin mədəni inkişafına diqqət və qayğısı bu sahədə mühüm layihələrə zəmin yaradır. Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən bu istiqamətdə qabaqcıl dünya təcrübəsi də nəzərə alınaraq müxtəlif proqramlar, layihələr icra olunur, festivallar keçirilir. "Xalq yaradıcılığı paytaxtları" proqramı (2010-2014), "Ədəbiyyat paytaxtı" və "Milli mətbəx paytaxtı" (2015), "Bölgələrdən paytaxta" (2016-2017) layihələri bu qəbildəndir. 2018-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 100 illiyi münasibətilə daha bir layihənin - "Bölgələrdən bölgələrə" yaradıcılıq festivalının əsası qoyuldu. Cari ildə ikinci dəfə keçirilən bu festival şəhər və rayonlarımızın mədəni irsinin təbliğinə daha bir töhfədir.

Bu illərdə bir sıra regional layihələr geniş miqyas qazanaraq beynəlxalq tədbirlərə çevrilib. Məsəlillə folklor, Qəbələlə müğəbbə,

Şəkiddə şirniyyat festivalları buna nümunədir. Milli mətbəxə bağlı digər festivallarda (dolma, plov) da müxtəlif ölkələr təmsil olunur. Belə festivalların sırasına Gədəbəydə təşkil olunan Milli Yaylaq Festivalı da qoşulub. Sevindirici haldır ki, bəzi bölgələrimiz beynəlxalq təşkilatlar formatında "Mədəniyyət paytaxtı" adını qazanır. 2013-cü ildə Qəbələnin "MDB-nin mədəniyyət paytaxtı", 2016-cı ildə Şəkinin "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" seçilməsi regionlarımızın mədəni irsinin tanıtılmasına əlavə imkanlar açdı. 2017-ci ildə Şəki şəhəri, bu il isə Bakı UNESCO-nun "Yaradıcı şəhərlər şəbəkəsi"nə daxil edildi.

Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən "Azərbaycan - doğma diyar" devisi altında keçirilən (2006, 2008, 2011, 2014, 2016) milli azalın incəsənət festivalları ölkəmizdəki mədəni müxtəlliliyi nümayiş etdirir. Ölkə Prezidenti tərəfindən 2016-cı ilin Azərbaycanca "Multikulturalizm ili", 2017-ci ilin "İslam Həmrəyliyi ili" elan olunması yurdumuzun mədəni zənginliyini, tolerantlığı mühtitini dünyaya bəyan etməklə yanaşı, bu xüsusda yeni mədəni təşəbbüslərə də mühüm zəmin yaradır.

Ölkəmizdə tarixi-mədəni irsin qorunub saxlanılmasına xüsusi qayğı göstərilir. Prezidentin sərəncamları ilə 2007-ci ildə Qobustan Dövlət Tarix-Bədii Qoruğuna "Milli Qorucu" statusu verilib, Abşeron rayonunda "Yanardag", Ağstafada "Keşikçidağ", Suraxanı rayonunda "Ateşgah məbədi", Qubada "Xınalıq" tarix-mədəniyyət, tarix-memarlıq və etnoqrafiya qoruqları təşkil edilib. Dövlət başçısının fərmanı ilə yaradılan Mədəniyyət Nazirliyi yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidməti bu istiqamətdə kompleks işlər həyata keçirir.

Paytaxtda və bölgələrdə muzeylərin inkişafı da dövlət başçısının diqqət mərkəzindədir. Tarix-diyarşünaslıq muzeyləri ilə yanaşı, yerlərdə yaradılan Heydər Əliyev mərkəzlərinin fəaliyyətinin müasir tələblər səviyyəsində qurulmasına böyük önəm verilir. Qobustan Dövlət Tarix-Bədii Qoruğunu yeni muzey kompleksini, Qız qalasında yaradılan ekspozisiya müasir texnologiyaların uğurlu tətbiqinin nəticəsidir. Bu sahədə beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və təbiiq istiqamətində işlər davam etdirilir. Mədəniyyət Nazirliyinin Avropa İttifaqının dəstəyi və İtaliyanın müvafiq sahə üzrə nazirliyinin iştirakı ilə həyata keçirilən Tivninnyu layihəsi çərçivəsində ötən il İtaliyaya təlim səfərləri, Bakıda muzey işçiləri üçün treninqlər təşkil edildi.

Ötən dövrdə ölkəmizdə kitab və nəşriyyat işi sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə olunub. Azərbaycan kitablarının soradı dünyanın nüfuzlu beynəlxalq serqilərindən gəlib, nəşrlərimiz beynəlxalq müsabiqələrdə müxtəlif mükafatlara layiq görüldü. 2009-cu ildən etibarən Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatlığı ilə Bakıda ənənəvi (iki ildən bir) beynəlxalq kitab serqiyarınması keçirilir. Bu ilin sentyabrında 6-cı dəfə gerçəkləşən bu tədbir ölkə ictimaiyyətinin diqqətini müasir kitab mədəniyyəti ilə tanış etməklə bərabər, Azərbaycanda nəşriyyat-poliqrafiya işinin inkişaf mənzərəsinin beynəlxalq səviyyədə təbliğinə xidmət edir.

Respublikamızda kitabxana-informasiya sahəsi dünyanın qabaqcıl ölkələri ilə müqayisə ediləcək səviyyədə yenidən qurulur. Azərbaycan Milli Kitabxana-Informasiya Mərkəzinin (AZLIBNET), ölkə kitabxanalarının vahid mərkəzində birləşdirən Mərkəzləşdirilmiş Elektron Kitabxana Sistemini (ALISA) yaradılması bu sahədə inkişafın göstəricisidir. Nazirliyin dəstəyi ilə keçirilən Buktreyler festivalı kitab və müaltəlinin təbliği baxımından diqqətləyici hadisədir. Hazırda ölkəmizdə bütün sahələrdə təbiiq olunub innovativ yeniliklər kitabxana-informasiya istiqamətində əhatə edir. "Açıq kitabxana", "Book-kafe", "Səyyar kitabxana" xidmətləri insanları kitabla olan marağını artırmağa xidmət edən əhəmiyyətli layihələrdir.

Son on altı ildə zəngin mədəniyyət salnaməmizə parlaq səhifə yazan Azərbaycan kinosu yeni inkişaf mərhələsinə yüksəyir. Ölkə rəhbəri tərəfindən "Azərbaycan kinosunun 2008-2018-ci illər üzrə inkişafına dair Dövlət Proqramı"nın təsdiq edilməsindən keçən müddət ərzində 50-dək tammetrajlı bədii, 200-dən çox qısametrajlı bədii, 200-dən çox sənədli, 20-dən artıq cizgi filmi çəkilib. Kinoda gənclərə geniş meydan verilib, 60-dan çox rejissor özünün ilk ekran əsərini çəkib. Son dövrdə çəkilən filmlərimiz 50-dək ölkədə beynəlxalq festivallarda iştirak edib, mükafatlara layiq görüldü.

"Azərbaycanfilm" kinostudiyasında, Bakı Media Mərkəzində milli tarixi yaddaşın bərpasına, Azərbaycan ictimai-siyasi həyatına, görkəmli şəxsiyyətlərə həsr olunan qiymətli bədii və sənədli ekran əsərləri ərsəyə gətirilib. Bu qəbildən filmlərin ölkəmizlə yanaşı, xaricdə də təqdimatları keçirilir.

Kino irsinin qorunması, filmlərin nümayiş sahəsində də mühüm işlər görülür. 2009-cu ildə istifadəyə verilən Dövlət Film Fondunun binası texniki imkanlarına görə dünyada ən müasir kino-xəlv müəssisələrindən hesab olunur. Əsaslı yenidənqurmada sonra 2011-ci ildə Bakıda Nizami Kino Mərkəzinin istifadəyə verilməsi ilə müasir səviyyəli kino proqramının əsası qoyulub. Dövlətin bu sahədə nümunə olan addımından sonra müasir tələblərə uyğun özəl kinoteatrlar şəbəkəsi inkişaf etməyə başlayıb.

Mədəniyyətimizin davamlı inkişafında ənənə və varisliyini qorunması əhəmiyyətli məsələdir. Bu sahədə kadr hazırlığı və müasir tədris sisteminin qurulması böyük önəm kəsb edir. Ötən illərdə Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısı ilə bədii təhsil sahəsində də mühüm işlər görüldü. Paytaxtda və regionlarda onlarca musiqi və incəsənət məktəbinin yeni binaları inşa edilib, mövcud binalar əsaslı təmir olunub, maddi-texniki bazası yaxşılaşdırılıb. 2014-cü ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə Bakı Xoreoqrafiya Məktəbinin bazasında ümumtəhsil, orta ixtisas və ali təhsil pilləsində tədris verən Bakı Xoreoqrafiya Akademiyasının yaradılması milli xoreoqrafiya sənətinin inkişafına dövlət qayğısının bariz nümunəsidir.

Hazırda Mədəniyyət Nazirliyi sistemində 200-dən çox uşaq musiqi, incəsənət və rəssamlıq məktəbində müxtəlif ixtisaslar üzrə tədris aparılır. Təhsil ocaqlarında tədrisin keyfiyyətinin yüksəldilməsinə, istedadlı uşaq və gənclərin üzə çıxarılmasına xüsusi diqqət yetirilir. Bu məqsəddə müxtəlif müsabiqələr təşkil olunur, şagird və tələbələrini yaradıcılığının stimullaşdırılması prioritet təşkil edir. Görkəmli incəsənət xadimlərimizin, eləcə də xaricdən dəvət olunan mütəxəssislərin ustad dərsləri təşkil olunur, müxtəlif sahələr üzrə təcrübə mübadiləsi aparılır.

Hər bir xalqın mədəni irsi onun ən gözəl təqdimatıdır. Prezident İlham Əliyevin respublikamıza rəhbərliyi dövründə bu sahəyə xüsusi diqqət yetirilib. Ötən illər ərzində mədəni irsimizin dünyada təbliği istiqamətində çox mühüm addımlar atılıb. Xalça ustası Lətif Kərimovun, U.Hacıbəylinin "Leyli və Məcnun" operasının, "Arşın mal alan" operettasının, görkəmli yazıçı Mir Cəlal Paşayevin, Xalq rəssamı Səttar Bəhlulzadənin, Xalq yazıçısı İlyas Əfəndiyevin 100 illik yubileyləri, böyük mütəfəkkir Seyid Yəhya Bakuvinin vəfatının 550, şairə Məhsəti Gəncəvinin yaradıcılığının 900, "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanının alman dilinə tərcüməsi və nəşrinin 200 illiyi UNESCO səviyyəsində qeyd edildi. Böyük şair və mütəfəkkir İmadəddin Nəsiminin vəfatının 600-cü ildönümü, görkəmli şair Molla Pənah Vaqifin 300 illiyi UNESCO-nun 2017-ci il üzrə yubileylər proqramında yer alıb. 2018-ci ildə UNESCO-nun yubileylər proqramına dahi bəstəkar Qara Qarayevin 100 illiyi daxil edildi.

Prezident İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə 2019-cu il ölkəmizdə "Nəsimi ili" elan olunub və Azərbaycanın böyük şair və mütəfəkkirinin 650 illiyi silsilə tədbirlərlə qeyd edilir. Yubiley ili çərçivəsində ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənar da layihələr həyata keçirilir, İmadəddin Nəsiminin əsərləri müxtəlif dillərə tərcümə edilərək nəşr olunur, yaradıcılığına dair tədqiqatlar aparılır, ömüründə vəfatından uzaqda başa vuran şairin həyatı ilə bağlı yeni məlumatlar üzə çıxarılır.

Bu il Nəsiminin yubileyi Parisdə - UNESCO-nun mənzil-qərar-gahında da qeyd olunub. Həmçinin Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə 2018-ci ildə ölkəmizdə ilk dəfə Nəsimi - şair, incəsənət və mədəniyyət Festivalı keçirilib. 2019-cu ildə ikinci dəfə Nəsimi festivalı təşkil edilib, müxtəlif ölkələrdən nümayəndələrin iştirakı ilə rəngarəng layihələr həyata keçirilib.

Ölkəmizdə qeyd edilən "Nəsimi ili" daha bir əlamətdar hadisə ilə yaddaşlara yazıldı. Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə ölkəmizdə mütəfəkkir şairin 650 illiyi münasibətilə 650 min ağac ekildi. Bu nəticə təşəbbüs böyük söz ustasının xatirəsinə ehtiram olmaqla yanaşı, həm də təbiətə sevgi və qayğı deməkdir.

Bu il də dövlət başçısının sərəncamları ilə Azərbaycan mədəniyyətinin, edəbiyyatının inkişafında mühüm xidmətləri olan görkəmli şəxsiyyətlərin yubileyləri qeyd olundu. Cəlif Məmmədquluzadə və Əhməd bəy Ağaoğlunun 150, Məhəmməd Hədinin 140, Cəfər Cəbbarlının 120, İsmayıl Şixli, Hüseyn İbrahimov, Soltan Hacıbəyov, Əbrinə Dilbazi, Tofiq Tağızadə və Hacıbaba Hüseynovun, eləcə də Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının

100 illik yubileylərinin qeyd olunması ölkə rəhbərliyinin milli mədəni yaddaş əhtiramın bariz nümunəsidir. 2020-ci ildə görkəmli yazıçı-dramaturq Əbdürrəhim bəy Haqverdiyevin anadan olmasının 150 illiyi tamam olacaq. Ölkə Prezidenti bununla bağlı müvafiq sərəncam imzalayıb. Sevindirici haldır ki, böyük ədəbimiz 150 illiyi, eyni zamanda UNESCO-nun 2020-ci il üçün yubileylər siyahısına da daxil edildi. Bu da təşkilat səviyyəsində Azərbaycan mədəniyyətinə böyük diqqət deməkdir.

Prezident İlham Əliyevin uğurlu xarici siyasəti nəticəsində ölkəmiz BMT, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı, UNESCO, Avropa Şurası, Avropa İttifaqı, İSESCO və başqa təşkilatlarla səmərəli əməkdaşlıq əlaqələri qurub. Bu əlaqələrin mühüm bir müstəvisini mədəniyyət təşkil edir. Bu gün Azərbaycan dünyada mədəniyyətlərəsi, sivilizasiyalara dilaq mərkəzidir. 2008-ci ildə Prezident İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülən mədəniyyətlərəsi dilaq dair "Bakı Prosesi" regional təşəbbüsdən beynəlxalq platformaya çevrilib. Azərbaycan paytaxtı 2010-cu ildən Beynəlxalq Humanitar Forumu, 2011-ci ildən Dünya Mədəniyyətlərəsi Dilaq Forumuna evsahibliyi edir. 2016-cı ildə Bakıda BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının VII Qlobal Forumunun keçirilməsi Azərbaycanın dünyaya sülh mesajı oldu.

Təkcə bu il paytaxtımız dörd mühüm beynəlxalq tədbirə ev sahibliyi edib. V Dünya Mədəniyyətlərəsi Dilaq Forumu, UNESCO-nun Ümumdünya İrs Komitəsinin 43-cü sessiyası, Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələrin dövlət və hökumət başçılarının XVIII Zirvə Görüşü və Dünya dini liderlərinin II Sammitinin Bakıda keçirilməsi ölkəmizdəki tərəntliq mühtitindən xəbər verir. Xüsusilə Dünya Mədəniyyətlərəsi Dilaq Forumu son 10 ildə beynəlxalq müstəvidə böyük nüfuz qazanıb. İki il əvvəl BMT-nin baş katibi və bu il BMT-nin Baş Assambleyası Mədəniyyətlərəsi Dilaq Forumunu dünyanın ən əsas qlobal platformalarından biri elan edib. Sözsüz ki, bu istiqamətdə Azərbaycanca keçirilən beynəlxalq tədbirlər ölkəmizin mövqeyini daha da gücləndirir.

Mədəniyyət sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsi, bu sahənin inkişafı onun effektiv, dövrün tələblərinə uyğun idarə edilməsindən bilavasitə asılıdır. Bu mühüm məqam ötən dövrdə cənab Prezidentin mədəniyyət sahəsində idarəçiliklə bağlı qəbul etdiyi qərarlarla, aparılan struktur islahatlarından öz əksini tapıb. 2006-cı ildə dövlət başçısının fərmanı ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyi yaradılarkən qarşıya qoyulan vəzifələrdən biri mədəniyyət inkişafı ilə bərabər mədəni irs, zəngin incəsənətimiz və qonapərvərlik ənənələrimizlə yeni təşəkkül tapan turizm sənayesinə də dəstək verilməsi idi. Sonrakı 12 ildə nazirlik həmin vəzifənin öhdəsindən gəldi, mədəniyyət sektorunu milli turizm sənayesinin inkişaf etdirilməsində mühüm rol oynadı, bu istiqamətdə dünya təcrübəsinə əsaslanan layihələr həyata keçirdi.

Prezident İlham Əliyevin 20 aprel 2018-ci il tarixli "Mədəniyyət və turizm sahəsində dövlət idarəçiliyinin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı bəzi tədbirlər haqqında" sərəncamı ilə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin əsasında Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi və Dövlət Turizm Agentliyi yaradıldı. Dövlət başçısının müvafiq fərmanı ilə Mədəniyyət Nazirliyinin Əsasnaməsi və strukturu, həmçinin nazirlik yanında Mədəni İrsin Qorunması, İnkişafı və Bərpası üzrə Dövlət Xidmətinin Əsasnaməsi təsdiq edildi. Prezidentin 29 mart 2016-cı il sərəncamı ilə aparılan struktur islahatları nəticəsində nazirliyin Bakı Şəhər Mədəniyyət Baş İdarəsi və 15 regional idarəsi yaradılıb. Həyata keçirilən islahatlar mədəniyyət sahəsində daha çevik idarəçiliyin təmin olunması, mədəniyyət müəssisələrinin fəaliyyətinin optimalaşdırılması məqsədi daşıyır.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə son 16 ildir ölkəmiz dinamik və sürətli inkişaf dövrünü yaşayır. Göründüyü kimi, bu tərəqqi həm mədəniyyət sahəsində uzun illərdən bəri kök salmış uğurlu ənənələr əsasında, həm də müasir dövrün tələbləri kontekstində formalaşır.

Bu gün dövlət başçısının həyata keçirdiyi siyasət müasir modern dünyanın çağırışlarına adekvat siyasətdir. Azərbaycan dövlətinin çevik, uzaqgörən daxili və xarici siyasəti milli mədəni yaddaş qaydışa əsaslanmaqla mədəniyyətlərin və sivilizasiyaların qarşılıqlı əlaqələrinə, düşünlümüs inteqrasiyaya hesablanıb. Bu inteqrasiyada Azərbaycan dünyada tanınan, onun nüfuzunu daha da yüksəldən mühüm amillərdən biri də ölkə rəhbərliyinin böyük diqqət və qayğısı ilə əhatə olunan mədəni-mənəvi sərəti-mizdir.

Əbülfəs QARAYEV,
Azərbaycan Respublikasının
Mədəniyyət naziri

Milli dəyərlərin böyük təəssübkeşi

Əvvəlki 1-ci səh.

Lakin ilk baxışdan təbii və mütərəqqi görünən bu meyllər bəzi hallarda sivil bəşər cəmiyyətinin minilliklər boyu əz etdiyi vacib fenomen dəyəri - tolerantlığı sarsıdır, onun etnik, irqi, dini və siyasi dözümsüzlüklə əvəzlənməsinə rəvac verir. Milli özünəməxsusluğu qorumaq instinkti, yaxud da bəhanə altında son nəticədə başqa mədəniyyətlərə, dinlərə, hətta millətlərə münasibətdə dözümsüzlük, ksenofobiya, islamofobiya kimi hallar artır. Bu neqativ tendensiya müasir dünyanın sivil inkişaf rəhninin məhz tolerantlığı və multikulturalizm kimi əsrlər boyu təşəkkül və tərəqqi yolu keçərək cəllalanan, ümdə birgəyaşayış prinsiplərinə çevrilən ali dəyərlərə bağlılığını daha da zəruriləşdirir. Tolerantlığı, mədəniyyətlər və dinlər arasında birlik bu gün fərqliliyi zənginliyə, müzakirələri inkişafa, iğtişaşları sülhə, fərdiyyətçiliyi harmoniyaya aparar əsas dəyərdir. Hər bir şəxsin fərqli ifadə tərzinə hörmətə yanaşmaq, onun fikirlərinə dözümlü münasibət bəsləmək adicəkilən məfhumların fəlsəfəsini təşkil edir. Harmoniyanın, birgəyaşayışın tam bərqərar olduğu cəmiyyətlərdə həm də insan azadlığının bütün meyarları təmin edilir, burada insanlar nəynənsə və ya kimsənin xatirinə öz fikri və ideyalarından geri çəkilmir, ətrafdakı şəxslərin mənəvi-dini-sosial müxtəlifliyinə dözümlü yanaşmaq mədəniyyəti nümayiş etdirir. Məhz dözümlü yanaşma sayəsində də cəmiyyətdə sivil birgəyaşayış normaları, habelə fikir və əqidə müxtəlifliyi, siyasi pluralizm təmin olunur, demokratik ideyaların praktik şəkildə gerçəkləşməsinə imkan yaranır.

Ayrı-ayrı sivilizasiyaların, mədəniyyətlərin qovşağında yerləşən, mədəniyyətlərəsi əlaqələr prosesində özünəməxsus mövqeyi ilə seçilən Azərbaycanda multikultural münasibətlərin davamlılığı, onun bugünkü inkişafı bilavasitə dövlət dəstəyindən qaynaqlanır. Əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş, bütün sahələrdə inkişaf tempinə görə ölkəmizi dünyanın lider dövlətinə çevirən, ən əsası dövlət maraqları, xalqın mənafeləri, həmçinin bəşəri dəyərləri əsas götürən pragmatik siyasət kursu hazırda möhtəməl Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi respublikamızda multikultural mühtim möhkəmlənməsinə, o cümlədən tolerantlığı ənənələrinin güclənməsinə də öz həlledici töhfələrini vermişdir.

Prezident İlham Əliyevin xalqımızın dini dəyərlərinə, müxtəlif dinlərə və sivilizasiyalara hörmətli yanaşması, milli-mənəvi dəyərlərə həssas münasibətin dövlət siyasətinin mühüm prioritetlərindən birinə çevrilməsi, ölkədə güclü tolerantlığı ənənələrinin getdikcə daha da möhkəmləndirilməsi Azərbaycanı dünyada multikulturalizmin əsas mərkəzinə çevirmişdir. Dini, mədəni və tarixi abidələrin bərpasına, onların yenidən xalqın qan yaddaşına qaytarılmasına həssaslıqla yanaşan, bu sahədə həyata keçirilən layihələrə ciddi dəstək verən Prezident İlham Əliyevin son illərdə bir çox dini abidələrin bərpası ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar, verdiyi tapşırıqlar ölkəmizdə mövcud olan milli-mənəvi dəyərlər sisteminin ayrılmasız hissəsinə çevrilmişdir.

Son illər respublikamız Prezident İlham Əliyevin birbaşa öz təşəbbüsü və iştirakı ilə çoxlu sayda sivilizasiyalararası dialoqla əlaqədar beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi unikal məkana çevrilib. Azərbaycan bu sahədə onlarla beynəlxalq və regional konfrans, forum və simpoziumlar düzenlənib, beynəlxalq qurumların toplantılarına evsahibliyi edib. Məhz bu cür tədbirlər dinlərarası və sivilizasiyalararası dialoqun mədəniyyətlər arasında körpü rolunu oynaması və müasir dövrün problemlərinin həlli baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Dinlərarası dialoqun inkişafına, qarşılıqlı anlaşma və insani həmrəylik kimi bəşəri dəyərlərin təşviqi və təkamülünə töhfə vermək məqsədi daşıyan bu cür tədbirlər dövlət başçısının dövlət-din münasibətlərinin qorunması, dinlər, xalqlar və ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişaf etməsinə verdiyi dəyərin, yürütdüyü siyasətin bariz nümunəsidir. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi bu tolerantlığı siyasəti region və dünyada belə tərəfdaşlığın möhkəm fundamentini yaratmaqla regionda sülh və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə töhfələrini verir.

Prezident İlham Əliyevin çıxışında qeyd etdiyi kimi, belə mötəbər tədbirlərin Bakıda keçirilməsi Azərbaycanın qədim dinlərarası ənənələrindən irəli gəlir: "Azərbaycan ictimai-siyasi quruluşundan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə bu istiqamətdə nümunəvi ölkə kimi özünü göstərmişdir. Əsrlər boyu ölkəmizdə bütün dinlərin, bütün etnik qrupların nümayəndələri bir ailə kimi sülh, məhrəbanlıq, dostluq, qarşılıqlı anlaşma şəraitində yaşamışlar. Azərbaycan çoxkonfessiyalı, çoxmillətli bir ölkədir və bu, bizim böyük sərvətimizdir. Dini və etnik müxtəlifliyi bizim böyük sərvətimizdir. Azərbaycanı davamlı böyük inkişafın, sabitliyin bərqərar olması istiqamətində atılmış bütün addımların arxasında dini və milli dözümlülük, tolerantlıq və multikultural dəyərlər dayanır..."

Beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsi üçün Azərbaycanın seçilməsi heç də təsadüfi deyil. Bu hər şeydən əvvəl, Prezident İlham Əliyevin apardığı müdrik siyasət nəticəsində Azərbaycanın beynəlxalq imicinin artması ilə bağlıdır. Bu məsələdə dünyada cərəyan edən hadisələr fonunda ölkəmizdə hökm sürən sabitlik

də mühüm rol oynayır. Fəxrli deyə bilərik ki, bu gün beynəlxalq aləmdə Bakı şəhəri ilə bağlı iki ifadə tez-tez işlənir: mədəniyyətlərəsi dialoq üzrə Bakı prosesi və tolerantlığın təşviqi üzrə Bakı prosesi. Bakıda toplaşmış bəşəriyyətin qarşısında duran bu və ya digər problemlə bağlı fikir mübadiləsi aparmaq imkanı qazandıran beynəlxalq tədbirlərlə əlaqədar gələn qonaqlar ölkəmizlə əyani tanış olurlar və Azərbaycan haqqatlarının dünyaya çatdırılmasında vasitəçilik edirlər. Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə başlanan və həyata keçirilən "Bakı Prosesi", "Multikulturalizm" və "İslam Həmrəyliyi" illəri çərçivəsində təşkil olunmuş beynəlxalq tədbirlər ölkəmizin və xalqımızın dünyada olduğu kimi tanınmasında mühüm amillərdən birinə çevrilib. Dünya dini liderlərinin I və II Bakı Sammiti, habelə Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzi müxtəlif mədəniyyətlər və dinlər arasında əlaqələrin genişlənməsinə, qarşılıqlı etimad mühtiminin yaranmasına işinə töhfə vermişdir.

Xalqlararası və mədəniyyətlərəsi dialoqun, tolerantlığı ənənələrinin müasir qloballaşma dövründə daha da inkişaf etdirmək, ona dəstək vermək, bütün insanların gələcəyi naminə dinlərin dialoquna nail olmaq bu gün də dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsidir. Bu siyasəti inamlı davam etdirən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin milli mədəniyyətin, dini-mənəvi dəyərlərin, adət-ənənələrin qorunması və inkişaf etdirilərək gənc nəsillərə çatdırılması ilə bağlı siyasəti çağırış dövrün obyektiv reallıqları ilə sətirlənir. Ümumilikdə dövlət başçısı İlham Əliyev tarixi-mədəni irsin, milli-mənəvi dəyərlərin dirçəldilməsinə, xüsusən də dini ziyarətgahların əsasli təmiri və yenidən qurulmasına xüsusi diqqət ayırır. Azərbaycan Prezidentinin islam mədəniyyəti nümunələri olan tarixi-memariq abidələrin, məscidlərin, ziyarətgahların, müqəddəs dini sitayışı və insan yerlərinin təmiri, bərpası ilə bağlı xüsusi sərəncamlar imzalanması və bu işi şəxsi nəzarətinə götürməsi deyilənləri bir daha təsdiqləyir.

Bu gün Azərbaycan təkcə Şərqdən Qərbə və Qərbdən Şərqə gedən yolların baş keçədi deyil, habelə siyasi-iqtisadi maraqların, dinlərin, mədəniyyətlərin, sivilizasiyaların qovuşduğu mekən, qarşılıqlı tamamlanma və vəhdət rəmzidir. Son illər sivilizasiyalararası dialoq mövzusu ilə bağlı beynəlxalq məkanda aparılan fəal diskussiyalar, müxtəlif ölkələrdə keçirilən beynəlxalq konfranslar, simpoziumlar XXI əsrdə sivilizasiyalararası dialoq ideyasının nə qədər mühüm aktuallığı kəsb etməsindən xəbər verir. Bu məsələ BMT, UNESCO, digər beynəlxalq təşkilatlar və bir çox dövlət başçılarının tərəfindən dəfələrlə gündəmə gətirilmiş, qlobal problemlərin bütün dünyaya xalqların birgə səyləri ilə həll edilməsi zərurəti vurğulanmış, sülh və əmin-amanlıq, mədəniyyətlərin qarşılıqlı surətdə zənginləşməsi üçün dialoqun qədim qalığı olduğu göstərilmişdir. Lakin ən önəmli məsələ "sivilizasiyalararası" dedikdə, hansı sivilizasiyaların nəzərdə tutulması məsələsidir. Bir çox hallarda səhhət Şərqi və Qərbi, digər hallarda İslam və xristian sivilizasiyalarından gəlir. Bu gün qarşıda dayanan ən mühüm məsələ isə bu iki sivilizasiya arasında dialoq mühtim yaratmaq, onlara aid ən mütərəqqi dəyərlərin qarşılıqlı mübadiləsinin təmin etməkdən ibarətdir.

Son vaxtlaradək Azərbaycanın coğrafi mövqeyi, qədim ləpək yolunun bərpasına onayna biləcək strateji rol, beynəlxalq neft-qaz kəmərlərinin və dəmir yollarının Azərbaycanı keçməsi və s. bu kimi amillər istinadla belə bir fikir səslənirdi ki, ölkəmiz Şərqi və Qərbi arasında körpüdür. Lakin Prezident İlham Əliyevin də qeyd etdiyi kimi, indi Azərbaycanın iqtisadiyyatı və elmi-mədəni potensialı elə bir səviyyəyə çatmışdır ki, biz, sadəcə olaraq, iki sivilizasiya arasında körpü rolunu oynamırıq; biz bu sivilizasiyaların hər ikisinin dayacağı olmaq istəyirik. Bütün bu faktların fonunda fəxrli qeyd edə bilərik ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində ölkəmiz tolerantlığı, multikulturalizmi və dini maarifləndirmə ilə bağlı regional və beynəlxalq konfransların, yüksək səviyyəli forumların keçirildiyi əsas məkana çevrilib. Azərbaycan dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində həyata keçirilən siyasət dünyaya ictimaiyyəti tərəfindən diqqətlə izlənilir və yüksək qiymətləndirilir.

Daim xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin mütərəqqiliyini vurğulayan dövlət başçısı İlham Əliyev gələcək inkişafımızı zəngin tarixi keçmişə söykənən adət-ənənələrimizlə müasir ideyaların sintezində görməklə, ölkəmizdə milli-dini dəyərlərin qorunub saxlanılmasına istiqamətdə ardıcıl işlər həyata keçirir və götürən odur ki, bu tədbirlər davamlı olacaq.

arası dialoq mühtiminin formalaşdırılmasının təşəbbüskarı olmuşdur.

Siyasətində insan amilinə böyük dəyər verən İlham Əliyevin islam ölkələrinin həmrəyliyi, eləcə də mədəniyyətlər və dinlər arasında harmoniyaya nail olunması istiqamətində atdığı addımları xüsusilə qeyd etmək lazımdır. Sivilizasiyalararası, dinlərarası dialoq dərinləşdirən, ayrı-seçkilik, ksenofobiya hallarına düzgün qiymət verilməsini şərtləndirən tədbirlərin keçirilməsi, bütün dinlərin nümayəndələrinə bərabər şəraitin yaranması ölkə rəhbərinin bu sahədəki siyasətinin ana xəttini təşkil edir. Azərbaycan dünyamızında həm islam həmrəyliyi işlərinin təşkilini, eyni zamanda, multikulturalizmin təbliği üçün əvəzlənməz ölkəyə çevrilir. Bu gün ölkədə həyata keçirilən dövlət-din münasibətləri sahəsindəki siyasətin əsas və fərqləndirici xüsusiyyəti odur ki, dindarlara və onların dini hissələrinə hörmət, tolerant və multikultural dəyərlərin qorunması, inkişafı sözdə deyil, əməldədir. Prezident İlham Əliyevin uğurlu siyasətinin tərkib hissəsi kimi həm dinlər, həm dini konfessiyalara, o cümlədən dini icmalara hərtərəfli dəstək göstərilir, həm də çoxmədəniyyətlilik, multikulturalizm ölkə və beynəlxalq səviyyədə təbliğ edilir. Bu məqsədlə ölkə daxilində çoxsaylı tədbirlər, konfranslar, seminarlar keçirilir, ayrı-ayrı layihələr icra olunur.

2017-ci ilin Azərbaycanında "İslam Həmrəyliyi ili" elan edilməsi, mürtəkkəb gələcəyi sərəitdə müsləman ölkələrinin əməkdaşlığına əhəmiyyətli töhfələri ilə yadda qalan və islam aləmində böyük nüfuz qazanan IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarının, "2017 - İslam Həmrəyliyi ili; Dinlər və mədəniyyətlərəsi dialoq" mövzusunda beynəlxalq konfransın, "Dövlət və din: dayışın dünyada tolerantlığın gücləndirilməsi" mövzusunda I Beynəlxalq Bakı Forumunun keçirilməsi və bu mötəbər tədbirin bağlanması marasımında "Bakı platforması"nın qəbul olunması, eləcə də qəbul olunan bu platforma əsasında Bakı Beynəlxalq Dinlərarası və Sivilizasiyalararası Əməkdaşlıq Mərkəzinin təsis edilməsi, həmçinin, qısa müddət ərzində dünyada çox önəmli beynəlxalq tədbirə çevrilən Bakı Beynəlxalq Humanitar Forumunun keçirilməsi ölkəmizin islam, eləcə də dünya ölkələri arasında nüfuzunun güclənməsinə zəmin yaradır. Bütün bu tədbirlər sırasında mədəniyyətlər və sivilizasiyalar arasında sərəitdə və effektiv dialoqun qurulması məqsədilə yüksək səviyyəli qonaqların iştirakı ilə Azərbaycanı keçirilən "Bakı Prosesi" xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Ölkədə "Bakı Prosesi" çərçivəsində, həmçinin bu təşəbbüsün məqsədləri istiqamətində çoxsaylı beynəlxalq tədbirlər və layihələr gerçəkləşdirilib.

Bu baxımdan Azərbaycanın neçə illərdir ki, apardığı "Bakı prosesi"ni siyasət təbliği üçün uğurlu platformadır. UNESCO, BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı, Ümumdünya Turizm Təşkilatı, Avropa Şurası və İSESCO-nun tərəfdaşlığı ilə keçirilən Ümumdünya Mədəniyyətlərəsi Dialoq forumları BMT və strukturlarının mədəniyyətlərəsi dialoqun qurulması və inkişafı, irqi ayrı-seçkililiyə və dözümsüzlüyə qarşı mübarizə sahəsində global platforma statusu qazanıb. 2016-cı ilin aprelinde Bakı Sivilizasiyalar Alyansının 7-ci Qlobal Forumunun Bakıda keçirilməsi bu uğurlu prosesin və fəaliyyətin nəticəsidir. Azərbaycanın belə bir qlobal hərəkət təşəbbüskarı kimi çıxış etməsinin əsasində ərazisində tarixən fərqli dini mənsubiyyəti olan icmaların, milli-etnik qrupların və zəngin mədəni müxtəlifliyin olması dayanır. Eləcə də bu ilin noyabrında keçirilən Dünya dini liderlərinin II Bakı Sammiti bu qəbildən olan, aktual, ümumbəşəri, humanitar məsələlərin müzakirə edildiyi nüfuzlu tədbirlərdəndir.

Bütün bu faktların fonunda fəxrli qeyd edə bilərik ki, bu gün Prezident İlham Əliyevin məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində ölkəmiz tolerantlığı, multikulturalizmi və dini maarifləndirmə ilə bağlı regional və beynəlxalq konfransların, yüksək səviyyəli forumların keçirildiyi əsas məkana çevrilib. Azərbaycan dövlət-din münasibətlərinin tənzimlənməsi sahəsində həyata keçirilən siyasət dünyaya ictimaiyyəti tərəfindən diqqətlə izlənilir və yüksək qiymətləndirilir.

Daim xalqımızın milli-mənəvi dəyərlərinin mütərəqqiliyini vurğulayan dövlət başçısı İlham Əliyev gələcək inkişafımızı zəngin tarixi keçmişə söykənən adət-ənənələrimizlə müasir ideyaların sintezində görməklə, ölkəmizdə milli-dini dəyərlərin qorunub saxlanılmasına istiqamətdə ardıcıl işlər həyata keçirir və götürən odur ki, bu tədbirlər davamlı olacaq.

Mübariz QURBANLI,
Azərbaycan Respublikasının
Dini Qurumlarla İş üzrə
Dövlət Komitəsinin sədri

Tarixin ən qüdrətli Azərbaycanının yaradıcısı

Regionun aparıcı dövləti, yüksək beynəlxalq imic, kosmik klubun üzvi, qlobal enerji təhlükəsizliyi məsələlərində söz sahiblərindən biri... Bütün bunlar müasir Azərbaycan dövlətinin xarakterizə edən uğurların yalnız bir qismidir. Xalqımızın Ulu Öndəri Heydər Əliyevin müəyyən etdiyi inkişaf, yüksək və modernləşmə strategiyası respublikamızın məhz bu hədəflərə doğru inamlı irəliləməsinə təmin edir. Ötən 16 ildə Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gətirdiyimiz bu yol, qazandığımız hər bir nailiyyət təsdiq edir ki, bu siyasətin alternativini yoxdur.

Möhtəşəm inkişaf yolu

Bəli, müstəqilliyinin üçüncü onilliyinin sonuna yaxınlaşan respublikamızın qısa zaman kəsiyində böyük tərəqqi yolu keçməsi ən böyük uğurlarımızdan biridir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin qurduğu müasir dövlətimiz bu gün Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə daha da inkişaf edir və qüdrətlənir. Düşünlümsə, qətiyyətlə və uzaqgörən siyasət nəticəsində Azərbaycan ölkəsi 16 ildə mühüm siyasət-iqtisadi və sosial uğurlara nail olub, qlobal maliyyə böhranlarını qısa müddətdə inkişaf əvəzləyib. Bu gün respublikamız qlobal müstəvidə siyasi və makroiqtisadi baxımdan sabit, davamlı və dayanıqlı iqtisadi inkişafa malik ölkə. Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında etibarlı tərəfdaş, qlobal enerji və nəqliyyat layihələrinin iştirakçısı, beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi mekən kimi tanınır. Cənubi Qafqaz regionunun ən sürətli inkişaf edən, bölgənin əsas iqtisadi potensialına sahib olan qüdrətli dövlət məhz Azərbaycanıdır. Prezident İlham Əliyev çox qısa müddətdə bütün sahələrin inkişafı istiqamətində çoxşaxəli islahatlar həyata keçirməklə Azərbaycanın ən yeni tarixinə qızıl hərflərlə yazılan uğurların müəllifliyi çevrilib.

Konkret statistik rəqəmlərə müraciət etsək, İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ötən dövrdə möhtəşəm inkişaf yolunun daha yaxından şahidi olarıq. Çünki son 16 ildə Azərbaycan iqtisadiyyatının əldə etdiyi uğurlar, iqtisadi dayanıqlılıq və sabit inkişaf konkret statistik göstəricilər və rəqəmlərlə daha aydın ifadə edilir. Bəli ki, 16 ildə ümumi daxili məhsul istehsalı real ifadədə 3,3 dəfə, o cümlədən qeyri-neft ÜDM 2,8 dəfə, sənaye məhsulu istehsalı 2,6 dəfə, qeyri-neft sənayesi 2,4 dəfə, kənd təsərrüfatı 1,7 dəfə, dövlət büdcəsinin gəlirləri 18,4 dəfə, strateji valyuta ehtiyatları 29 dəfədən çox artıb. 16 ildə 15 min kilometrlik avtomobil yolunun çəkilişi, altısı beynəlxalq status daşımaqla 7 aeroportun inşası bir çox dövlətlərin qiyyət edəcəyi uğurlardır. 3 min 200-dən çox məktəbin, 640 min müəssisəsinin əsasli təmir edilməsi və ya yenidən tikilməsi, 44 olimpiya mərkəzinin inşası keçilən möhtəşəm inkişaf yolunun ayrı-ayrı nümunələridir.

Bu gün dövlətimiz Prezident İlham Əliyevin çevik təşəbbüsləri ilə öz inkişafının yeni mərhələsinə yaşayır. Əsas prioritetlərdən biri iqtisadiyyatda qeyri-neft sektorunu üstünlüyü təmin etməkdir ki, artıq bu sahədə mühüm uğurlar var. Belə ki, son 3 ildə həyata keçirilən yeni iqtisadi islahatlar ölkədə tamamilə yeni iqtisadi münasibətlərin yaranmasına səbəb olub. Vergi və gömrük sahəsindəki yeniliklər, lisenziyaların verilməsinin və biznesə başlama prosedurlarının sadələşdirilməsi, yoxlanılmanın aradan qaldırılması, yerli istehsalın və onun ixracının dövlət tərəfindən stimullaşdırılması, "Made in Azerbaijan" brendinin dünyada tanınması qeyri-neft sektorunun inkişafına səbəb olub. Cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazandığımız nailiyyətlər beynəlxalq təşkilatların hesabatlarında da öz əksini tapır. Davos Dünya İqtisadi Forumunun "Global Rəqabətlik Hesabatı", Dünya Bankının "Doing Business", "Moody's", "Standard & Poor's", "Fitch Ratings", ABS-in "The Heritage Foundation" analitik mərkəzinin "İqtisadi Azadlıq İndeksi", ABS-in "U.S. News & World Report" jurnalının hazırladığı rəhbərlik hesabatlarda, reyting sayahırlarında Azərbaycan, demək olar ki, hər il yüksəlmişdir. Təbii ki, Azərbaycanın yüksək məqsədlərə qərarlaşması hər hansı reytinglə bağlı deyil. Reyting və hesabatlar ölkəmizin mühüm yer tutması sadəcə bu gün Azərbaycana xərçədən baxışın necə olduğunu göstərir.

Bu günlərdə fəaliyyətə başlanılan 16-cı ildönümü tamam olan Gəncə Avtomobil Zavodu da Prezident İlham Əliyevin ölkədə iqtisadiyyatın, qeyri-neft sənayesinin inkişafı istiqamətində həyata keçirdiyi siyasətin ən uğurlu nümunələrindən biridir. Xatırladıq ki, zavodun əsasli hələ sovet hakimiyyəti illərində, 1986-cı ildə qoyulub. Lakin Moskvanın tikinti bərədə qərar oxatdığı Ermənistan rəhbərliyi tərəfindən böyük qişançılıqla qarşılənib və layihənin məhz Ermənistan ərazisində reallaşmasına böyük səylər göstərilib. Ancaq Heydər Əliyevin nüfuzu və möhkəm iradəsi sayəsində avtomobil zavodunun təməli Azərbaycanı, Gəncədə qoyulur. Müəssisənin tikintisi 1990-cu ildə başa çatdırılıb, 1990-cı ilin əvvəlində isə artıq 1,5 tonluq yük avtomobillərinin istehsalına başlanılmışdır. Lakin sovetlərin birliyinə dağılması nəticəsində zavodun tikintisi yarımcı qaldı. Məhz Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısi nəticəsində 2004-cü ilin dekabrında işə salındı və yığımdan keçən ilk avtomobil istehsalı edildi. İlk vaxtlarda Rusiyanın Naberejnyje Çelny şəhərində yerləşən alitrlayıcı avtomobillərin istehsalı üzrə zavodla bağlanmış müqaviləyə əsasən "VAZ-11113" "OKA" markalı avtomobillərin yığıma başlandı. Ümumilikdə 300-dən artıq "OKA" yığılaq Qarabağ müharibəsi əlirlərinə və Böyük Vətən müharibəsi iştirakçılarına verildi. İlk addımlarını müvəffəqiyyətlə atan zavod 2005-ci ildə "UAZ" ASC ilə imzalanan razılaşmaya əsasən, Rusiyanın

siyasət gələcək nəsillərin fərvanə həyatının təminatçısıdır. Bütün bunları yüksək dəyərləndirən müdrik xalqımız Heydər Əliyevin ən layiqli siyasi varisi olan cənab İlham Əliyevin ətrafında sıx birləşmişdir.

Bu dövrdə baş verən inkişaf özünü həm də ordu quruculuğunda, elm və təhsildə, mədəniyyətimizin təbliğində, ölkəmizin beynəlxalq münasibətlərində və digər sahələrdə göstərir. Fəxr hissi ilə qeyd etməliyik ki, yerləşdiyi regionun lideri olan respublikamız dünya birliyinə fəal iştirakçısı istiqamətində də mühüm addımlar atıb və beynəlxalq hüququn tam müstəqil, cəsərətli mövqeyi ilə seçilən, siyasi kursu nəzərə alın subyektinə çevrilib. Bu gün biz haqlı olaraq tarixin ən qüdrətli Azərbaycanını ilə qürur duyuruq.

"UAZ" avtomobillərinin 10 modelinin yığıma başlandı. Bir il müddətində 243 ədəd "UAZ" avtomobili yığılaraq istifadəyə verildi. Daha sonra, 2005-ci ilin oktyabr ayında Çinin "Can Qan" şirkəti ilə müqavilə imzalandı. Bu sənədə əsasən, müəssisədə 7 modelde orta-tonnajlı yük maşınlarının yığıma başlandı. Bir il müddətində ümumilikdə 68 "Can Qan" markalı avtomobil yığılaraq istifadəyə verildi.

Prezident İlham Əliyevin 2006-cı ilin oktyabrında Belarusa səfəri Gəncə Avtomobil Zavodunun fəaliyyətinə yeni impuls verdi. Belə ki, səfər zamanı bu ölkənin traktor və avtomobil zavodları ilə Gəncə Avtomobil Zavodu arasında əməkdaşlığın yaradılması bərədə razılığa gəldi. Bu razılığa əsasən, həmin müəssisələrlə uzunmüddətli əməkdaşlıq müqaviləsi bağlandı. Bundan sonra Gəncə Avtomobil Zavodunda ümumi ərazisi 20 min kvadratmetr olan səxədə təmir-bərpa işləri görüldü, yeni texnologiyalar tətbiqə quraşdırıldı. Yeni sex müasir avadanlıqlar və texnika ilə təchiz olundu. Müqaviləyə uyğun olaraq 2007-ci ilin mart ayında Belarustan daxil olan komplektləşdiricilərin əsasında "Belarus 80.1", "Belarus 82.1", "Belarus 1221", "Belarus 1025", "Belarus 892" və "Belarus 80X" modelde traktorların istehsalına başlandı. Həmin ilin aprel ayında "MAZ" avtomobillərinin yığı təşkil olundu. İndiyədək əməkdaşlıq çərçivəsində müəssisə tərəfindən "Belarus" traktorunun 10 modelinin (o cümlədən, ekskavatorlar, asfaltkəşir, qartəmizləyən texnikaların, traktor üçün qoşqular və istənilən növ asma avadanlıqlar və s.) və "MAZ" avtomobillərinin 20 modelinin (o cümlədən, "MAZ" markalı avtomobillərin bazasında yanancaq və su daşıyan maşınlar, yükü özüböşəldən, dərəcəli avtomobillər, assenizasiya maşınları, təmir emalxanaları və kommunal maşınları) yığı istehsalı mənimlənilib. 2018-ci ilin aprelinde 10 mininci traktor istehsal edildi.

Gəncə Avtomobil Zavodu 2019-cu ilü yeni nailiyyətlərə başa vurur. Ümumiyyətlə, bu il zavodun fəaliyyətində yeni keyfiyyət dəyişikliklərinin baş verəcəyi gözlənilir idi. Çünki bu ilin yanvarında Belarustan "Belkomunmas" müəssisəsinin məhsulu olan elektrik avtomobillərinin və "Qomselmas"ın kombaynlarının Azərbaycanı birgə istehsal bərədə razılığa gəlinmişdi. Bu razılaşmaların uğurlu nəticəsi olaraq artıq may ayında ilk dəfə olaraq Gəncə Avtomobil Zavodunda "E - 321" markalı elektrobüs və "PALESSE KZS - 575" markalı taxılıyılan kombaynlara istehsalına başlandı. Elektrobüslər ham ekoloji, həm də yanacaq qənaət baxımından çox sərfəlidir. 83 sərəminin daşınması reallaşdırıla biləcək avtomobil 26 oturmaqca, kondisionerlə, həmçinin məlumat monitoru və video nəzarət sistemi ilə təmin olunub. 60 kilometr/saat sürətlə hərəkət edə bilən elektrobüsün akkumulyatoru doldurma stansiyası tərəfindən 6 deqiqə ərzində tam doldurulur və enerji bərpa olunur.

Taxılıyılan kombaynın mühərriki isə 114/155 at gücündədir. Texnikanın taxılıyının uzunluğu 4-5 metr arası deyis, hərəkət sürəti 20 kilometr/saatdır. Əgər sifariş olarsa, Gəncə Avtomobil Zavodu il ərzində 150 elektrobüs, 120 kombayn yığımaq gücünə malikdir. Beləliklə, Prezident İlham Əliyevin diqqət və qayğısını üzərimizdə həmişə ədərkə müəssisədə istehsal sahələrini iddən-ildə genişləndirir. Əgər 2004-cü ildə 80 işçi ilə işə başlanmışdıqsa, bu gün onların sayı 500-dən çoxdur. Zavodda müəssisə kollektivinin əmək fəaliyyətinə əks etdirən canli stendlar var. Burada "OKA", "UAZ", "CAN QAN", Belarustan traktorları, "MAZ"lar və digər avtomobillər yer alıb. Cənab Prezidentin müəssisəyə və işçilərimizə verdiyi müsbət qiymət bu çətinlikləri aşaraq kiçikdən böyüyə doğru addım-addım irəliləməyə imkan verdi.

Cənab Prezidentə müəssisəyə verdiyi yüksək qiymətə görə minnətdar. Təbii ki, bu diqqət və qayğı məsuliyyətimizi daha da artırır. Gəncə Avtomobil Zavodu bundan sonra da Azərbaycanı daha inkişafıya sürməyə böyük töhfələr verəcək, öz fəaliyyəti ilə Prezident İlham Əliyevin etimadını layiqincə doğruldacaq.

Xanlar FƏTİYEV,
Milli Məclisin Deputatı

Hər dövlət onun real dövlətçilik taleyinə yol açmış bir şəxsiyyətin əsəridir. İstər uzaq keçmişdə, istərsə də on yaxın siyasi tarixdə dünya xəritəsində özünə yer tutmuş dövlətlər olsun, fərq etməz. Real dövlətçilik taleyi yaşamış ölkələrin adı və tarixi ilə onları yaradan şəxsiyyətlərin adı və ömrü arasında əbədi vəhdət mövcuddur. Tarix üçün də, cəmiyyətinşünaslıq elmi üçün də mehız belə şəxsiyyətlər maraqlıdır. Siyasət elmi mehız yaradıcı, qurucu insanların irsini öyrənir. Onların zəngin təcrübəsini, dövlətçilik ənənələrini tədqiqat predmetinə çevirməyə can atır.

Müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin milli dövlətçilik irsi, onun müəyyən etdiyi inkişaf kursu sayəsində bu dövlət ən böyük nailiyyətlərə yetirmiş cənab İlham Əliyevin formalaşdırdığı tarix də buna görə hər zaman böyük mənə və maraq kəsb edir.

İlham Əliyev Azərbaycanın taleyində "qızıl dövr"ə çevrilməyə və daim də belə xatırlanacaq 16 illik möhtəşəm mərhələnin müəllifidir. Bu tarix hələ davam edir və Azərbaycan xalqının həyatına yeni-yeni uğurlar gətirir. Bu fenomenal şəxsiyyətlərin formalaşdırıldığı dövlətçilik dəyərləri hər zaman xalq üçün bir mənəvi istinadqah olacaq. Onların xalqa, dövlətə qazandırdıqları tarixi nailiyyətlərin sirləri, fəvqəlmürəkəb durumlardan çıxış yolu tapmaq məharəti əsrlər sonra da əhəmiyyətini itirməyəcək, nümünəyə çevriləcək. Milli dövlətçiliyimizin möhkəm təməli və ideyaları kimi yeni nəsilərlər tərəfindən öyrəniləcək. Azərbaycan dövlətçiliyini, istiqbalımızı nurlandıran mayak kimi gələcəyə aydın yol göstərəcək.

Arzulardan gəlmiş Lider

Cənab İlham Əliyev 2003-cü ilin oktyabrında xalqın yekdil dəstəyi ilə Azərbaycan dövlətinin Prezidenti seçilməklə üzərinə son dərcə böyük məsuliyyət götürmüşdür. O həm dövlətin rəhbəri, kifayət qədər çətin və mürəkkəb şəraitdə ölkəni, xalqı inkişafa aparan lider, həm də onu hərflərli şəxsiyyət kimi yetidirmiş, bacarığını, idarəçilik qabiliyyətinə böyük ümidlər bəsləyən Ulu Öndər Heydər Əliyevin arzularının və ideyalarının davamçısı olmalı idi.

Bütün xalq fərqində idi ki, Heydər Əliyevin min bir əziyyət bəhsinə qurub-yaratdığı, revan inkişaf yoluna çıxardığı dövlət öten əsrin 90-cı illərini ilk dövrlərindəki kimi, yenə təsadüfi adamların əlinə düşməsin. Xüsusilə AXC-Müsavat cütüyünün Azərbaycan həyatına gətirdiyi fəlakətlərin xofu insanların canından çıxamamışdı. Ona görə də vətəndaşlarımız çox istəyirdilər ki, Azərbaycanın gələcəyini təmin edə biləcək ən güvənli şəxsi də mehız Heydər Əliyev təqdim etsin. İnandırılır ki, Ulu Öndər yanına biləcək. Yəne yolların, seçimlərin, qərarların ən düzgününü o nişan verəcək. Belə də oldu.

2003-cü ilin 15 oktyabr Prezident seçkiləri ərəfində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan vətəndaşlarına ünvanladığı 1 oktyabr 2003-cü il tarixli mühtəşəm müraciəti təkcə Ulu Öndər deyil, bütövlükdə Azərbaycan xalqının cənab İlham Əliyevə olan böyük ümidlərinin təcəssümü kimi meydana çıxdı.

Heydər Əliyev bu tarixi müraciəti ilə xalqa onun əsasını qoyduğu siyasəti davam etdirə biləcək deqiq ünvanı göstərdi: "...Üzümü Sizə - həmvətənlərimizə tutaraq, qarşıdan gələn Prezident seçkilərində prezidentliyə namizəd, mənim siyasi varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədrinin 1 müavini İlham Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasi xəttinə və iqtisadiyyatına gözəl bələ, enerjili və təşəbbüskər bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bundan sonra da xalqın ən layiqli övladlarını öz ətrafında saxlayacaqlar. Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavanlığı yolda çox işləri görəcəkdir. İnənirəm ki, mənim axıra qədər biləcəyiniz tələkləri məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırıla bilər. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyə nə böyük ümidlər bəsləyirəm".

Heydər Əliyev bu müraciəti Azərbaycan xalqına ünvanlayarkən öz davamçısının yaradılmış dövlətçilik nailiyyətlərini qoruyub saxlayacağına və bu nailiyyətlər sırasına yenilərinə gətirəcəyinə tam əmin idi. Amma indi bu sətirləri yazır-yaza düşündürəm ki, həttə Heydər Əliyev kimi müdrik siyasət adamı da qısa müddətdə Azərbaycanın uğurlarının bu miqyasda olacağını əsla fəhm edə bilməzdi. Cənab İlham Əliyev Heydər Əliyevin təkcə yarımçıq qalmış arzularını tamamlamadı. Minilliklər boyu Azərbaycan xalqının inkişafında, milli dövlətçilik ənənələrinin formalaşmasında xidmətləri olmuş bütün şəxsiyyətlərimizin əlçatmaz arzularını reallığa çevirdi. Mümkünlükdən görünənləri mümkün etdi. Son dərcə çətin tarixi-siyasi şəraitdə, strateji maraqların toqquşduğu meydana Azərbaycanı zamanın sətir sınaqlarından çıxardı. Dövlətçiliyini tarixinin ən qüdrətli mərhələsinə yetir-

Qüdrətli Azərbaycanın Lideri

di. Azərbaycanın gerçək müstəqilliyini təmin etdi. Bu dövlətin əsaslarını o qədər güvənli şəkildə möhkəmləndirdi ki, bundan sonra heç bir bədxah bu fundamental təməli sarsıda bilməz.

Bizim Prezident

Təxminən 16 il əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti kimi cənab İlham Əliyevin xalqa ilk xitabı bu idi: "Mən hər bir Azərbaycan vətəndaşının Prezidenti olacağam". Dövlət başçısı verdiyi sözü tutdu. Nəinki hər bir Azərbaycan vətəndaşının, Azərbaycanı sevən, tarixi vətəninə qəlbən bağlı olan, dövlətimizin güclənməsini arzulayan bütün dünya azərbaycanlılarının Prezidenti oldu. Onun təşəbbüsü və dəstəyi ilə yerinə yetirilən inkişaf layihələrinin, apardıdığı davamlı islahatların faydası hər bir vətəndaşımıza çatdı.

Prezident İlham Əliyevin öten 16 illik fəaliyyətində diqqətəlayiq ən üstün cəhət də onun siyasi hakimiyyəti xalqa layiqli xidmət vasitəsi kimi dəyərləndirməsi, hökumətin fəaliyyəti ilə bağlı cəmiyyətə müntəzəm hesabatların verilməsini idarəçilikdə demokratik ənənələrdən biri kimi formalaşdırmasıdır. Artıq illərdir ki, bu cür hesabatlar həm konkret dövr ərzində qazanılmış nailiyyətlərin qiymətləndirilməsi, əldə edilmiş uğurların ictimaiyyətə düzgün, obyektiv çatdırılması, həm də mövcud problemlər ətrafında müzakirələrin aparılması və onların həlli yollarının tapılması üçün səmərəli vasitəyə çevrilib.

Azərbaycan Prezidentinin bu 16 il ərzində tutduğu xətt, həyata keçirdiyi iqtisadi siyasət strategiyası sivil dünya ölkələrinin tarixi təcrübəsində sınaqdan çıxmış və müsbət nəticələrə sübut olunmuş kursa əsaslanır. Bu kursun təməlinə hüquq, demokratik, dünyəvi dövlət qurmaq, öz səlahiyyətləri çərçivəsində müstəqil olan hakimiyyət bölgüsü prinsipinə əsaslanmaq, bazar iqtisadiyyatının formalaşmasından ötrü davamlı islahatlar aparmaq, sahibkarlıq fəaliyyətinə, iqtisadi fəallığa, təşəbbüskarlığa, sağlam rəqabətə meydan vermək, xalqın rifahını yüksəltmək, insan inkişafına nail olmaq məqsədi durur.

Prezident 16 il ərzində, ilk növbədə, ölkənin sosial-iqtisadi, mədəni həyatında sistemliliyi təmin etməyi bacardı. Bu, ümumdövlət əhəmiyyətli hər bir iş sistemlə yanaşmaq, prioritetləri hamıdan qabaq görmək, son nəticələrə nail olmaqdan ötrü ara mərhələləri düzgün müəyyən etmək, heç nədən qətkinmədən, təminatlı, prinsipiallığa, cəsarət və qətiyyətə Azərbaycanın maraqlarına cavab verən qərarları və onların reallaşmasına nail olmaqla xalqın rifahını yüksəltməkdir.

Qürur yerimiz

Hakimiyyəti xalqa güvənən, onun dəstəyini daim hiss edən layiqli və peşəkər siyasətçi idarə edəndə dövlət daha qüdrətli olur və inanılmaz nəticələrə öz möhürünü vurur.

Cənab İlham Əliyev ölkə həyatında dinamizmi yüksəltməyi, Dövlət bugünü və gələcəyi ilə bağlı insanlarda aydın baxışlar formalaşdırmağa, Azərbaycanı müasirləşdirməyə

Ölkəmizi dünya miqyası mühüm qərarlar qəbul edən say-seçmə ölkələr birliyi səviyyəsinə yüksəltməyə çalışır.

Bu gün Azərbaycanın rəyi, razılığı olmadan regionda hər hansı qlobal layihənin həyata vəsiqə qazana bilməməsi barədə səslənən fikirlər qətiyyətlə mübaliğə deyil. Bu, bir realıqdır. Azərbaycan regionun əsas söz sahibidir. Bu regionda icra edilən qlobal layihələrin əsas təşəbbüskarıdır. Başlanğıcı Heydər Əliyevdən, onun irəli sürdüyü yeni neft strategiyasından, "ipek yolu" kimi strateji qərarlardan gələn bu tarixi realıqları yaradan Prezident İlham Əliyev müasir dünyadakı qloballaşmadan, yeni geosiyasi reallıqlardan irəli gələn mənzərənin tələblərinə cavab verən siyasəti, həm də mötəbər xəttin daşıyıcısıdır.

Fəaliyyətdə ardıcılıq, pragmatiklik, rəsonallıq və səmimiyyət Azərbaycan Prezidentinin əsas xarakter göstəriciləridir. O, fəaliyyət dairəsi məhdud bir məmür deyil, geniş baxışlara malik siyasətçidir, dövlətçilik irsində müəyyən olunmuş böyük amalları fəal şəkildə irəlilədir, həyat gerçəkliklərinə çevirən qüdrətli siyasi fenomenidir. İlham Əliyevin ən böyük üstünlüyü də bundadır.

Azərbaycan Prezidenti yüksək siyasi mədəniyyətə malikdir. O, bu 16 ildə Azərbaycan siyasətində də yeni bir mədəniyyət tərzini gətirdi. 1990-cı illərin əvvəllərindəki küçə-meydan atmosferində ilibiş qalmış qaragüruhçuların meydanı xeyli daraldı. Çığır-bağır, radikal davranışlar, destruktiv tərzlər öz yerini konstruktivizmə, iqtidarda müxalifət arasında sağlam münasibətlərə, faydalı dialoqlara, əsaslandırılmış diqqətə ayırdı. Azərbaycan Prezidentinin daim işlək olmasına böyük önəm verir. Vətəndaşlarımızı dövlət qurumlarının fəaliyyətini hər zaman nəzərədə saxlamağa, üzvlətdikləri problemləri ictimailəşdirməyə çağırır. Demokratik inkişafın ən düzgün yolu da mehız elə budur.

Zəmanəsinin parlaq lideri olaraq İlham Əliyevin ən böyük üstünlüklərindən biri də budur ki, o, iqtisadiyyatı, dövrün qlobal sosial-iqtisadi tendensiyalarını gözəl bilir. Demokratik inkişafın iqtisadi inkişafdan kənarında əlahiddə götürülmüş bir proses olmadığını hər kəsdən yaxşı duyardı. Azərbaycan da bu iki proses arasında paralelliği uğurla təmin edə bilər. İnkişafın Azərbaycan modelinin özəlliyi də bundadır.

Elə bir dövrdə yaşayırdı ki, indi bir çox reallıqları mehız iqtisadiyyat diktdə edir. İdeologiyalar dövrü, demək olar ki, keçmişdə qalıb. İnsanlar anlamağa başlayıb ki, hansısa ideologiya naminə əziyyət çəkməyə, hətta ölməyə getməyə dəyməz. Çünki insan dünyaya əziyyət çəkmək, başqalarının yaratdıqları miflər uğrunda həyatını itirmək üçün deyil, yaşamaq, yaratmaq, dünyaya öz zəhməti ilə fayda vermək, nəslini davam etdirmək üçün gəlir. Müasir dünyanın anladığı əsas həqiqətlərdən biri də budur ki, insan belə bir zəhmət yarandıqda yalnız öz Vətəni, ailəsi, doğmaları uğrunda canını fəda etməyə hazır olmalıdır.

İndi ən kamill dövlət rəhbəri də insanların əzab-əziyyətləri hesabına hansısa siyasi ideologiyaların yayılmasına nail olan, konkret bir ideologiyaya üstünlük qazandıran

lider deyil. Müasir dünyanın kamill lideri xalqın həyatına rifah gətirən, iqtisadi inkişafa nail olan, insanlarla iş, halal zəhməti ilə çörək qazanmaq, gün-üzəran qurmaq imkanı yaradan dövlət adamıdır, şəxsiyyətdir.

Bu mənada Azərbaycan Prezidenti də müasir dünyanın kamill liderlərindəndir. Onun ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 16 il ərzində Azərbaycanca həyat səfərləri bütövlükdə dəyişib. Vətənin elə bir ucqar guşəsi tapılmaz ki, inkişaf nəfəsi oralara qədər gedib çıxmasın. Bu, Azərbaycanın ən ucqar kəndlərinə də çəkilən abad yollarıdır, elektrik, qaz, su, rabitə xətləridir, insanlarımızı dünyaya qovuşdurən kommunikasiya imkanlarıdır. Bütün ölkə boyu aparılan, vətənin qiyafəsini dəyişən abadlıq tədbirləridir. Hazırda dünyanın ən gözəl paytaxtlarından birinə çevrilmiş qürurumuz - Bakımızdır, digər şəhərlərimizdir.

Vətəndaş, cəmiyyət, güclü dövlət

Cənab İlham Əliyev mehız özünün dəyərlər sistemində malik olan dövlət adamıdır. Bu dəyərlər sistemində dövlət birinci yerdə gəlir. Amma bu məntiq şəxsiyyət dəyərləri də inkar etmir və onun roluna böyük önəm verir. Azərbaycan Prezidenti hər bir vətəndaşımıza bu dövlətin mövcudluğunda, inkişafında, vətəndaş cəmiyyətinin formalaşmasında rolunu böyük olan şəxsiyyət kimi yad edir. İnsanlarımızın raylarına ciddi önəm verir. Çünki cəmiyyəti təşkil edənlerin onun fərdləridir. Fərdlərin mövqeyinin nəzərə alınmadığı yerdə güclü cəmiyyət formalaşmaq bilməz. Zəif cəmiyyətin isə güclü demokratik dövlət formalaşdırması mümkün deyil. Dövlət əlaqələndirən, idarəçilik mexanizmlərini durğunluqdan, şəxsiyyəti isə qanunsuz hərəkətlərdən ancaq cəmiyyətin mükəmməl həyatı mühafizə edir.

Ona görə də Azərbaycan Prezidenti cəmiyyətimizdə ictimai nəzarət mexanizminin daim işlək olmasına böyük önəm verir. Vətəndaşlarımızı dövlət qurumlarının fəaliyyətini hər zaman nəzərədə saxlamağa, üzvlətdikləri problemləri ictimailəşdirməyə çağırır. Demokratik inkişafın ən düzgün yolu da mehız elə budur.

Zəmanəsinin parlaq lideri olaraq İlham Əliyevin ən böyük üstünlüklərindən biri də budur ki, o, iqtisadiyyatı, dövrün qlobal sosial-iqtisadi tendensiyalarını gözəl bilir. Demokratik inkişafın iqtisadi inkişafdan kənarında əlahiddə götürülmüş bir proses olmadığını hər kəsdən yaxşı duyardı. Azərbaycan da bu iki proses arasında paralelliği uğurla təmin edə bilər. İnkişafın Azərbaycan modelinin özəlliyi də bundadır.

Elə bir dövrdə yaşayırdı ki, indi bir çox reallıqları mehız iqtisadiyyat diktdə edir. İdeologiyalar dövrü, demək olar ki, keçmişdə qalıb. İnsanlar anlamağa başlayıb ki, hansısa ideologiya naminə əziyyət çəkməyə, hətta ölməyə getməyə dəyməz. Çünki insan dünyaya əziyyət çəkmək, başqalarının yaratdıqları miflər uğrunda həyatını itirmək üçün deyil, yaşamaq, yaratmaq, dünyaya öz zəhməti ilə fayda vermək, nəslini davam etdirmək üçün gəlir. Müasir dünyanın anladığı əsas həqiqətlərdən biri də budur ki, insan belə bir zəhmət yarandıqda yalnız öz Vətəni, ailəsi, doğmaları uğrunda canını fəda etməyə hazır olmalıdır.

İndi ən kamill dövlət rəhbəri də insanların əzab-əziyyətləri hesabına hansısa siyasi ideologiyaların yayılmasına nail olan, konkret bir ideologiyaya üstünlük qazandıran

lider deyil. Müasir dünyanın kamill lideri xalqın həyatına rifah gətirən, iqtisadi inkişafa nail olan, insanlarla iş, halal zəhməti ilə çörək qazanmaq, gün-üzəran qurmaq imkanı yaradan dövlət adamıdır, şəxsiyyətdir.

Bu mənada Azərbaycan Prezidenti də müasir dünyanın kamill liderlərindəndir. Onun ölkəmizə rəhbərlik etdiyi 16 il ərzində Azərbaycanca həyat səfərləri bütövlükdə dəyişib. Vətənin elə bir ucqar guşəsi tapılmaz ki, inkişaf nəfəsi oralara qədər gedib çıxmasın. Bu, Azərbaycanın ən ucqar kəndlərinə də çəkilən abad yollarıdır, elektrik, qaz, su, rabitə xətləridir, insanlarımızı dünyaya qovuşdurən kommunikasiya imkanlarıdır. Bütün ölkə boyu aparılan, vətənin qiyafəsini dəyişən abadlıq tədbirləridir. Hazırda dünyanın ən gözəl paytaxtlarından birinə çevrilmiş qürurumuz - Bakımızdır, digər şəhərlərimizdir.

Yeni yanaşmalar, müasir həllər

Prezident İlham Əliyev Azərbaycanda yeni bir gənc nəsill yetişdirir. Təhsili, fərdi inkişafı, daim savadlanmağı onlar üçün bir dəyərə çevirir. Təminatlı gələcək, eyni zamanda, ölkəmizin rifahı üçün təhsilin yeganə vasitə olduğunu hər çıxışında gəncərimizə anladır. Onların müasir imkanlardan bəhrələnməsinə, qlobal inkişaf mühitində özlərini sərbəst, kompleks hisslərlə, qarşı-qarşıya çıxan problemləri real imkanlara çevirməyi bacarmaları üçün bir dövlətin öz gəncliyi üçün edə biləcəyi bütün işləri görür. Azərbaycan Prezidenti çağırır ki, gəncliyimiz qlobal inkişafın bir hissəsi ola bilsin. Amma milli köklərdən heç vaxt qopmasın. Vətənpərvər olsun, vətənin maraqlarını bir an unutmasın. Cənab İlham Əliyev Azərbaycan gəncliyinə inanır, yüksək etimad göstərir. Bu gün ölkəmizin kadrlar korpusu istedadlı gənclərə yenilənir. Gənclərə yüksək vəzifələr həvalə edilir. Öz istedad və bacarıqlarını realizə etməkdən ötrü onlara meydan verilir. İdarəetmə sistemində şəxsiyyət, enerjili, yeniliklərə həvəslil gəncləri fəal iştirakı ilə müasir yanaşmalar, həllər təbiiq olunur, həyata keçirilən vəzifələrə, mövcud problemlərə yeni münasibət formalaşır. Azərbaycan Prezidenti bu münasibətin daha nəticəyönlü, həllyönlü olmasına çağırır. Aparıldığı köklü islahatlar gedişində etimad göstərdiyi gənclərdən konkret nəticələr, cəmiyyət üçün faydalar tələb edir.

Bakı Dövlət Universitetinin 100 illik yubileyində dövlət rəhbərinin gəncliyə üz tutaraq xalqın millimənavi, əxlaqi-ruhi sərəvatinə, nadir dəyərlərinə inamla, məhəbbətlə yanaşmaq, bu zəngin xəzinənin qorunmasını, gələcək nəsillərə etməsi xalqımızın, dövlətimizin layiq olduğu səviyyənin qədirlmətinə, yüksəlməsinə, gəncliyə üçün bir ismarıq idi.

Üfüqdə görünən zəfər

Azərbaycan Prezidenti öz əzmi, qətiyyəti, ölkəmizin maraqlarından bir addım geri çəkilməməsi ilə öz əsgərinə sarsılmaz ruh verən, onun döyüş qüdrətini yüksəldən Ali Baş Komandan, Sərkəsdən

nim Əliyevə şəxsində ona hər zaman dəstək verən, milli hədəflərə doğru ruhlandıran, yürütdüyü siyasətin faydalı nəticələri üçün fədakar zəhmətdən usanmayan belə bir vəfalı yaxın silahdaşına malik olmasındır.

Mehriban xanımın ictimai obrazı, Azərbaycan xalqının ona olan sonsuz rəğbəti vətəndaş-dövlət münasibətlərini daha da doğmalaşdırır, həyata keçirilən siyasətin humanizm məzmununu gücləndirir. Milli-mənavi dəyərlərimizin hamisi kimi Mehriban xanım Əliyevə həyata keçirdiyi sosial-mədəni layihələr insanların yaşayışına böyük faydalar gətirir. Onların qarşısında inkişaf üçün yeni imkanlar açılır.

Xalqla birgə

Azərbaycan Prezidentinin elan etdiyi sosial siyasət, sosial tədbirlər paketinin icrasında əsas məsuliyyəti Mehriban xanımın üzərinə düşür və bu, təsadüfi deyil. Dövlət rəhbərimizin insanlarımız üçün xüsusilə həssas bir istiqaməti ən çox inanıb etibar etdiyi silahdaşına həvalə etməsinin özü də cənab İlham Əliyevin vətəndaşlarımızı diqqət və qayğısında, onların həyatını daha da yaxşılaşdırmaq üçün nə mümkündürsə etmək arzusunun irəli gəlir.

Prezident İlham Əliyev də, Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevə də hər zaman xalqın arasındadırlar, sadə insanlarla bir yerdədirlər. Uzun illərdir ki, Azərbaycan cəmiyyəti onları mehız belə görməyə öyrəşib. Onlarla vətəndaş arasında heç bir keçilməz sədd yoxdur. İnsanlarla görüşdükleri məkənlərdə hər kəs onlara yaxınlaşıb ünsiyyət qura, ürək sözlərini dilə gətirir, hansısa problemi çatdırıb anında həllinə nail ola bilər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Mehriban xanım Əliyevə ilə belə tədbirlərdə mobil telefonların kameraları ilə özçəkilmək, sosial şəbəkələrdə paylaşmaq Azərbaycan gəncliyi üçün xoş bir ənənəyə çevrilib. Bu cür şəkilləri həmişə böyük maraqla izləyirik, baxanda ürəyimiz sevinir. Çünki bu, insənpərvərliyin, sadəliyin, səmimiyyətin, birliyin, qarşılıqlı hörmət və məhəbbətin, sevgi və inamın şəkilləridir. Həm də Azərbaycan gəncliyi üçün bir örnəkdir.

Bu örnəyi yaradan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, Mehriban xanım Əliyevanın səmimiyyəti, kimliyindən asılı olmayaraq insanlara diqqətdir.

Azərbaycan Prezidenti başqalarını da daim sadə və təvəzökar olmağa, dəbdəbəli villalara, maddi imkanlar hesabına istədiyini etmək gücünü deyil, insanlara layiqli xidmət göstərməyi, xeyir-xahlığı, səfəliyi, digərlerinin halından anlamağı, nümünəvi davranışları dəyər bilməyə çağırır. Özü də, övladları da hər kəs üçün bunun ən parlaq nümunəsi yaradır.

Azərbaycan nümunəsi

Dövlət rəhbərimiz öten 16 il ərzində Azərbaycanı dünya üçün bir örnəyə çevirə bilib. Respublikamız ilk növbədə özünəməxsus inkişaf yolu, misilsiz sosial-iqtisadi nailiyyətləri, bunun vətəndaşların həyatına gətirdiyi faydalar ilə dünyaya bir örnəkdir.

Şərq və Qərbin qovuşduğu, sivilizasiyaların dialoqu məkanında yerləşən Azərbaycan özünün tolerantlıq ənənələri, mükəmməl dövlət-din münasibətləri, islam inancına sayğısı ilə yanaşı, həm də malik olduğu dünyəvi dəyərlər, fərqli mədəniyyətlərə hörmət ruhu ilə də bütün ələmdə bir nümunəyə çevrilib.

Azərbaycan illərdir ki, qlobal humanitar forumlara, beynəlxalq tədbirlərə əvsahlıyibliyir. Dünyanın nüfuzlu elm, mədəniyyət, dövlət xadimlərinin qatıldığı forumlarda, toplantılarda sülhün qorunması, insanın rifahının bütün siyasi niyyətlərdən uca tutulması, multikulturalizmi idəyalarının yayılması, milli, dini, irqi ayrı-seçkiliklərin qarşısını alınması üçün bəşəriyyətə çağırışlar edilir. Bu çağırışlar ildən-ilə daha çox yayılır. Bu çağırışlardan ildən-ilə daha çox adam nəticə çıxır. Cənab İlham Əliyev bütövlükdə Azərbaycan dövlətinin, xalqının deyil, bütün bəşəriyyətin gələcəyi üçün bir işiq yarıdır.

İlham Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik dövrü əsrlər sonra da həmişə bu işiqlə, onun nurunda daha aydın görünən möhtəşəm illərlə, tarixi nailiyyətlərlə xatırlanacaq.

Bu günkü möhtəşəm nailiyyətləri yaradan qüdrətli Liderin dölgü gücüdür. Ömrü xalqın tarixinə çevrilmiş böyük dövlət adamının dünyaya gəldiyi gündür.

Doğum gününüz mübarək, cənab Prezident!

Yeni tarixi səhifələrə, yeni möhtəşəm nailiyyətlərə doğru yolunuz açıq olsun!

Nurlana ƏLİYEVƏ,
Bakı Slavyan Universitetinin
rektoru, professor,
YAP İdarə Heyətinin üzvü,
YAP Qadınlar Şurasının sədri

Paytaxtda bələdiyyə seçkiləri demokratik

Səbail

29 sayılı Səbail Seçki Dairəsinin 16 sayılı seçki məntəqəsində də səsvermə qanunvericiliyə uyğun təşkil olunmuşdu, burada vətəndaşlar öz iradələrini sərbəst şəkildə ifadə edirdilər.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri Fərhad İsmayilov səsvermənin gedişi barədə məlumat verdi. Bildirdi ki, komissiya üzvlərinin və müşahidəçilərin normal fəaliyyəti, seçkilərin səsvermə sərbəst şəkildə vermələri üçün hər cür şərait yaradılıb. Səsvermənin yüksək səviyyədə keçməsi üçün bütün təşkilatı işlər görüldü, məntəqə lazımı ləvazimat və inventarla, bütün zəruri avadanlıqlarla, seçki bülletenləri, gözlə görünməyən mürəkkəb və bu mürəkkəbi oxumaq üçün xüsusi cihazlarla təmin edildi.

Saat 12:00-a olan rəsmi məlumatla görə, seçkilərin təxminən 18 faizi səsvermədə iştirak edib: "Günlük saatlarında səsvermədə bir az passivlik hiss olundu. Amma nəhərdən sonra aktivlik artdı".

Fərhad İsmayilovun sözlərinə görə, seçkiləri izləmək üçün müxtəlif siyasi partiyaların və təşkilatların təmsil edən, bitərəflərin nümayəndələri, həmçinin fərdi qaydada müraciət etmiş müşahidəçilər qeydiyyatata alındı: "Seçkiyə 24 saat qalmışa qədər gözlədik ki, elektron müraciət edən, ərizə verən və yaxud zəng edən ola bilər. Lakin müraciət daxil olmadı üçün hansısa ünvana getməyə ehtiyac olmadı. 10 dəfə də qeydiyyatdan çıxma vəsiçəsi verilməmişdi. Ancaq ərazidən qeydiyyatdan çıxan seçicimiz olmayıb ki, başqa yerdə səs versin. İndiyədək məntəqədə heç bir qanun pozuntusu baş verməyib. Səsvermə prosesi şəffaf və demokratik şərətdə davam edir".

Məntəqə seçki komissiyasının sədri qeyd etdi ki, seçki siyahısında ilk dəfə səs verəcək 18 gənc var. Daşınan qutu üçün müraciət edən isə olmayıb: "Seçkiyə 24 saat qalmışa qədər gözlədik ki, elektron müraciət edən, ərizə verən və yaxud zəng edən ola bilər. Lakin müraciət daxil olmadı üçün hansısa ünvana getməyə ehtiyac olmadı. 10 dəfə də qeydiyyatdan çıxma vəsiçəsi verilməmişdi. Ancaq ərazidən qeydiyyatdan çıxan seçicimiz olmayıb ki, başqa yerdə səs versin. İndiyədək məntəqədə heç bir qanun pozuntusu baş verməyib. Səsvermə prosesi şəffaf və demokratik şərətdə davam edir".

Yasamal

17 sayılı 3-cü Yasamal seçki dairəsinin 28 məntəqəsində səsvermənin şəffaf və demokratik keçirilməsi üçün qanunvericiliyə uyğun bütün zəruri tədbirlər həyata keçirilmişdi. Məntəqələrin 10-da veb-kamera quraşdırılıb. Bələdiyyə üzrə 57 nəfər öz namizədliyini irəli sürüb. 30482 seçici onların ən la-yıqlısını seçəcək.

Seçkilərə müxtəlif siyasi partiyaların, qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri və öz təşəbbüsü ilə 353 müşahidəçi nəzarət edirdi. Dairənin 27-ci məntəqəsində 1284 seçici səsvermədə iştirak etməlidir. Bu məntəqədə 11 nəfər müşahidəçi seçkinin gedişini izləyib. Qeyri-hökumət təşkilatını təmsil edən müşahidəçi Əli Zülfiyev bildirdi ki, seçki prosesi şəffaf və qanunauyğun keçirilir, onun tərəfindən heç bir qanun pozuntusu qeydə alınmayıb. Həmin dairənin 26 sayılı məntəqəsində 1308 seçici səs verməlidir. Seçki prosesini 13 müşahidəçi izləyir. Onlardan 2 nəfəri Gürcüstan Respublikasının vətəndaşdır. Bu məntəqədə də veb-kamera quraşdırılıb.

Seçici İradə Rüstəmovaya dedi ki, məntəqədə vətəndaşların sərbəst şəkildə səs verməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. O, istədiyi namizədə səs verib və səsvermə prosesində heç bir qanun pozuntusu müşahidə etməyib.

Nizami

Nərimanov-Nizami rayon 18 sayılı Seçki Dairəsinin 19 nömrəli seçki məntəqəsində seçkilər adı axarında gedirdi. Seçki məntəqəsinin üzvləri seçkiləri qeydə alıb, bülletenləri təmin edib, müşahidəçilərin seçkilərin şəffaflığını izləyirdilər. Seçki məntəqəsinin sədri Sevinc Nəzərova bütün prosesin qaydasında getdiyini bildirdi, seçkilərin keçirilməsi üçün vacib olan şəraitin yaradıldığını qeyd etdi. Qeyri-adi nəyisənə baş verdiyini soruşanda gülümsəyərək dedi: "Bizim məntəqəmizdə hər seçkidə hamımız üçün maraqlı bir hadisə baş verir. Bir rəssam seçicimiz var - Bəhram Samirov. Hər dəfə seçkilərə gələndə bayramımızı təbrik edir, bizə bir çiçək haqqında, haqqında da xeyli danışır. Ozu də çox maraqlı danışır, sanki hər dəfə bir əfsanə eşidirik. Bu dəfə mavi rəngli xrizantema - bir payız güllü gətirmişdi. Yəni həmşəki kimi bir xeyli danışdı. Əlbəttə ki, hər seçki məntəqəsinin qismətinə yazılan hadisə deyil".

Həmin dairənin 18 sayılı seçki məntəqəsində də seçkilər adı axarında gedirdi. Seçki məntəqəsinin sədri Əminə Karimova 1495 seçicinin səs verməli olduğunu dedi: "Mənim üçün və hər birimiz üçün bələdiyyə seçkiləri mühüm əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycanın

müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü yolunda şəhid olan bir igidin həyat yoldaşı kimi qürur hissi keçirirəm. Mənim yoldaşım yalnız ailəsi üçün yox, bütün Vətənimiz üçün şəhid olub, bütün qəhrəmanlığı hamı kimi mənə də qürur mənbəyidir. Onsuz nə qədər çətin olsa da, 3 övlad böyütdüm, hamısını oxutdum ki, həyat yoldaşının ruhu şad olsun. Dövlətin qanadının altında yaşadığı, güzəştəridən faydalandığı, indi də ev növbəmiz yaxınlaşır. 6 nəvəm var. Biz dünyanın ən gözəl şəhərinin sakinləyirik, Azərbaycanın da müstəqilliyinə güvənən müasir və güclü bir ölkədir. Yeni seçilən namizədlərə bu dəyərlərə xidmət etməyi arzulayıram.

Nərimanov

Düən keçirilən bələdiyyə seçkiləri Nərimanov rayonunda da yüksək səviyyədə baş tutdu. Öncə qeyd edək ki, Bakının Nərimanov rayonu həm də siyasi fəallığı, ölkə miqyaslı siyasi proseslərdə mütəşəkkil iştirakı ilə diqqəti cəlb edir. İstər prezident, istər parlament, istərsə də bələdiyyə seçkiləri bu rayonda həmişə yüksək səviyyədə baş tutub və indiyədək heç bir seçkidə ciddi qanun pozuntusu qeydə alınmayıb. Budafəki bələdiyyə seçkiləri də bundanəvvəlki seçkilərdə olduğu kimi, rayonda seçici fəallığı şəraitində keçdi.

Seçkilərə hazırlıq işləri 18 sayılı Nərimanov-Nizami, 19 sayılı Nərimanov birinci, 20 sayılı Nərimanov ikinci seçki dairələrində vaxtında başa çatdırılmışdı. Seçkilərdən əvvəl seçki məntəqələrinə baxış keçirilib, onların hər biri lazımı inventar və avadanlıqlarla, o cümlədən generatorla, seyf, daşınmaz və daşınan səsvermə qutuları ilə tam təchiz olunub. 25 məntəqədə isə seçkilərin gedişatini izləmək üçün veb-kameralar quraşdırılıb.

Seçkilərin yüksək səviyyədə, ölkənin seçki qanunvericiliyinə və beynəlxalq standartlara uyğun şəkildə baş tutması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən nəzərdə tutulan hazırlıq işləri yüksək səviyyədə yekunlaşmışdı. Seçki dairələrində seçki kampaniyasının ayrı-ayrı mərhələlərində heç bir qanun pozuntusu və çətinlik yaşanmamışdı. Bütün seçki məntəqələrində vətəndaşların sərbəst şəkildə səs vermələri üçün lazımı şərait yaradılmışdı.

Rayon üzrə ümumilikdə 84 seçki məntəqəsi var. Onlardan 16 seçki məntəqəsi 18 sayılı Nərimanov-Nizami seçki dairəsi üzrə, 35 seçki məntəqəsi 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsi üzrə, 33 seçki məntəqəsi isə 20 sayılı Nərimanov ikinci seçki dairəsi üzrə fəaliyyət göstərir. Nərimanov rayonu üzrə ümumilikdə 109 min 716 seçici qeydiyyatata alındı. Onlardan 1021 nəfəri ilk dəfə səs verənler idi. 19 sayılı Nərimanov birinci seçki dairəsinin 28 sayılı seçki məntəqəsindəki müşahidələrimiz seçkilərin ictimai fəallığı şəraitində keçirildiyini təsdiq etdi. Burada seçici

çoxluğu müşahidə olunurdu. Seçki məntəqəsində müşahidəçilərin səsvermənin gedişatını izləmələri üçün hər bir şərait yaradılmışdı. Söhbət etdiyimiz müşahidəçilər seçkilərin şəffaf, demokratik, seçki qanunvericiliyinə uyğun keçirildiyini təsdiq etdilər.

Məntəqə seçki komissiyasının sədri Əsgər İmamverdiyev bildirdi ki, 1263 nəfər səsvermə hüququ olan seçicinin saat 12.00-dək yardımçı səsvermədə iştirak edib. Məntəqədə seçkilərin demokratik, şəffaf keçməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Biz də əlimizdən gələni edirik ki, sonradan əsassız söz-söhbət yaranmasın, komissiya üzvlərinə irad tutulmasın. Odur ki, istər seçicilərin, istərsə də müşahidəçilərin, namizədlərin nümayəndələrinin bütün sorğularına operativ cavab veririk.

Məntəqədə olduğumuz müddətdə seçicilər Rafael Musayev, Sevda Həsənova ilə də söhbət etdik. Onlar da 28 sayılı məntəqədəki şəraitdən və şəffaflıqdan razı qaldıqlarını, qanun pozuntusu ilə rastaşmadıqlarını bildirdilər.

Bu arzuyla, bu ümidlə istədikləri namizədə səs verməyə gələnlərin sayı anbaan çoxalır. İctimai fəallığı rayonun digər seçki məntəqələrində də özünü göstərir.

Nəsimi

Nəsimi rayonunun 21 sayılı 1-ci seçki dairəsinin 29 məntəqəsində 34281 nəfər, 22 sayılı seçki dairəsinin 28 məntəqəsində 38414 nəfər, 23 sayılı 3-cü Nəsimi-Səbail dairəsinin 31 məntəqəsində 35328 nəfər seçici qeydə alınmışdır. Rayon bələdiyyəsinə seçilmək üçün 19 nəfər müqabilində 68 nəfər namizədliyini irəli sürmüşdür.

21 sayılı 1-ci seçki dairəsinin 14 sayılı seçki məntəqəsində Böyük Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının təmsilçisi G.Zərbəliyeva, Böyük Quruluş Partiyasının üzvü S.Əkbərov, bitərəf müşahidəçi N.İsmayilova səsvermənin şəffaf keçdiyini bildirdilər. Seçkilərin yüksək səviyyədə təşkil olunduğunu seçicilər N.Cəlilova, Z.Nağıyev, Ş.Kazımova və N.Əliyev də təsdiqlədilər. Bu məntəqədə 30 seçici ilk dəfə seçkilərə qatılmışdı.

15 sayılı seçki məntəqəsində müstəqil müşahidəçilər M.Xudaverdiyeva, A.Ağarazayev, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü G.Cəbraylova, Azərbaycan Sosial-Demokrat Partiyasının təmsilçisi T.Məmmədov seçkilər zamanı heç bir qanun pozuntusuna yol verilmədiyini, seçicilər üçün bütün şəraitin yaradıldığını qeyd etdilər.

1983 seçicinin qeydə alındığı 20 sayılı seçki məntəqəsində də səsvermə yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu. Burada müşahidəçilər Sosial Rifah Partiyasının nümayəndəsi A.Daşdamirova, Ana Vətən Partiyasının təmsilçisi S.Ağayeva, YAP-ın üzvü T.Nifətliyeva, bitərəf müşahidəçi A.Verdilyeva heç bir qanun pozuntusu ilə üzləşmədiklərini, səsvermənin şəffaf şərətdə keçdi-

yini, hər bir seçicinin sərbəst şəkildə öz seçimini etdiyini təsdiqlədilər.

Xəzər

Xəzər rayonu 2 seçki dairəsinə əhatə edir. Bunlar 14 sayılı Xəzər və 13 sayılı Xəzər-Pirallahı seçki dairələridir.

Düən Xəzər rayonu üzrə seçki dairələrindəki müşahidələrimiz bələdiyyə seçkilərinin burada yüksək seçici fəallığı ilə keçdiyini göstərdi. Qeyd edək ki, seçkilərin nəticələrinə əsasən rayon üzrə Türkan, Zira, Şüvəlan, Bine, Mərdəkan, Buzovna, Qala və Şağan bələdiyyələri yenicən formalaşacaq. Düənki seçkilərdə bu bələdiyyələr üzrə 106 yer uğrunda 327 nəfər namizəd mübarizə aparıldı. İki dairə üzrə qeydə alınan seçicilərin sayı isə 93 min 801 nəfər idi.

Ayrı-ayrı seçki dairələrinə gəldikdə isə 14 sayılı seçki dairəsi üzrə Türkan, Zira, Şüvəlan və Bine bələdiyyələri üzrə 56 nəfər bələdiyyə üzvlüyünə 168 nəfər namizəd mübarizə aparıldı. Dairə Seçki Komissiyasının sədri İmran Qəmbərovun sözlərinə görə, bələdiyyə seçkilərinin yüksək səviyyədə baş tutması üçün Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən nəzərdə tutulan hazırlıq işləri seçki qanunvericiliyi, müvafiq təlimatlar və Təqvim Planına uyğun olaraq vaxtında həyata keçirilib. Seçicilərinin dəyişdirilməsi vaxtında başa çatdırılmış, səsvermə məntəqələri tam hazır vəziyyətə gətirilmiş, bütövlükdə seçki kampaniyasının hər bir mərhələsi vaxtında icra olunmuşdu. Seçki dairəsi üzrə namizədlərinin təbliğat-təşviqat materiallarını yerləşdirmələri üçün seçki məntəqələrinin yaxınlığına lövhələr quraşdırılmış, namizədlərinin seçkilərə görüşləri üçün hər bir bələdiyyənin ərazisində açıq və qapalı yerlər müəyyənləşdirilmişdi. Onu da qeyd edək ki, 14 sayılı Xəzər seçki dairəsi üzrə 37 seçki məntəqəsi fəaliyyət göstərir. Buradan ümumilikdə 48 min 831 nəfər seçici qeydə alınmışdı.

Düən 13 sayılı Xəzər-Pirallahı seçki dairəsində də seçki məntəqələrində yüksək əhvali-ruhiyyə var idi. Seçicilər öz seçimlərini etmək üçün məntəqələrə gəlirdilər. Öyrənirik ki, bütün seçki məntəqələri qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş vaxtda səsvermə üçün açıq elan olunub. Bu seçki dairəsi üzrə də 37 seçki məntəqəsi var. Qeydə alınmış seçicilərin sayı 44 min 970 nəfərdir. Düənki seçkilərdə bu dairədə Xəzər rayonunun Mərdəkan, Buzovna, Qala və Şağan bələdiyyələrində 50 yer uğrunda 159 nəfər namizəd mübarizə aparıldı.

Bütövlükdə seçki günü 13 və 14 sayılı seçki dairələrində bütün seçki prosedurları heç bir nöqsan və qanun pozuntusu qeydə alınmadı, seçki qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun uğurla davam etdi və səsvermənin gedişatı ilə bağlı məlumatlar operativ şəkildə Mərkəzi Seçki Ko-

missiyasının "Seçkilər" İnformasiya Mərkəzinə ötürüldü.

Bineqədi

Seçici fəallığı Bakının Bineqədi rayonundakı 8 sayılı birinci, 9 sayılı ikinci və 10 sayılı üçüncü seçki dairələrinin seçki məntəqələrində də müşahidə olunub. Bütün məntəqələrdə səsvermə prosesi seçki qanunvericiliyinə uyğun olaraq vaxtında başlandı.

Bunları gün ərzində 9 sayılı ikinci və 10 sayılı üçüncü seçki dairələrinin bir neçə məntəqəsində aparılmış müşahidələrə əsasən söyləyirik.

Öncə onu deyək ki, 9 sayılı Bineqədi II Seçki Dairəsi üzrə 37 seçki məntəqəsində səsvermə prosesi keçirilib. Bu dairə üzrə seçicilərin sayı 49,506 nəfərdir. Bunlardan 1960 nəfəri gənclər, onlardan da 959 nəfəri isə ilk dəfə səs verənler idi. 64 nəfər bələdiyyə üzvlüyünə namizədliyini irəli sürüb. Onlardan 17 nəfəri bələdiyyə üzv seçilməli idi.

Dairənin 8 sayılı seçki məntəqəsi səsvermə prosesinin ən aktiv keçidi məkanlardan biri idi. Saat 12:00-a olan məlumatla əsasən, artıq səsvermə hüququ olan 1299 nəfər seçicidən 300 nəfərə yaxını seçicini etmişdi. Səsvermədə iştirak edən seçicilər prosedurları qaydada yerləşdirdilər. Seçki məntəqələrində bütün proseslər veb-kamera vasitəsilə izlənilirdi.

Məntəqədə ilk dəfə seçkidə iştirak edən 18 yaşlı Səbinə İsmayilova və çox sevinmiş görünürdü. Səsvermədən sonra 18 yaşlı seçiciyə yaxınlaşmış fikirlərini öyrəndik: "Bülletəndə 64 nəfərin adı yazılmışdı. 17 nəfəri seçməli idim. Seçimimi etdim. Seçki prosesi mənə çətin gəlmir. Çünki hər seçkidə anamla gəlib kənarında gözləyirdim. Anam da səsvermədən sonra mənə bu barə-

də məlumat verirdi. Ona görə də mənə üçün çətin olmadı. Xeyrli-üçürlü olsun".

9 sayılı Seçki Dairəsinin 1 sayılı seçki məntəqəsində də fəallıq müşahidə olunurdu. Seçicilərin sayı 1414 nəfər olan məntəqədə səs verənlərdən biri, 70 yaşlı ağbircək Gülpəri Zəmanzadə bütün seçkilərdə aktiv iştirak etdiyini söylədi. Deiyinə görə, ailə üzvləri ölkədə keçirilən prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərində iştirak edib, istədiyi namizədə səslerini verirlər: "Mənim 70 yaşım olsa da, aktiv seçicilərdən biriyəm. 40 il müəllim kimi çalışmışam. Bu seçkilərdə də gəlib 17 nəfər bələdiyyə üzvünə səs verdim. Rəsulzadə qəsbəsi üçün xeyrli olsun, inşallah".

10 sayılı Bineqədi III Seçki Dairəsinin 5 və 8 sayılı seçki məntəqələrində də seçici aktivliyi müşahidə olunurdu. Bu dairədən 50 nəfər bələdiyyə üzvlüyünə namizədliyini irəli sürüb. Onlardan isə 15 nəfər bələdiyyə üzvü seçilməli idi.

1420 nəfər seçicisi olan 5 sayılı seçki məntəqəsində səsvermə prosesini veb-kamera ilə canlı da izləmək mümkün idi. Seçicilərin qeydiyyatı, barmaq izləri yoxlanıldıqdan sonra bülletenlər təqdim edilir və bildirilir ki, 50 namizəddən yalnız 15 nəfərinə səs vermək mümkündür. Əgər 15-dən artıq şəxs səs verilsə, bülleten etibarsız sayılacaq.

Onu da xatırladaq ki, hər iki seçki dairəsi üzrə namizədliyini irəli sürən şəxslərin əksəriyyəti partiya üzvləri idilər. Onların arasında YAP, DIP, BAXCP, AMIP, ASDP, Ümid Partiyasının təmsilçiləri və namizədliyini öz təşəbbüsü ilə irəli sürən bitərəflər var idi.

Qaradağ

Qaradağ rayonu Bakının ən iri inzibati ərazilərindəndir. Bakı-Şa-

maxi magistral yolunun 25-ci kilometrliyində yerləşən Qaradağ rayonunun Müşfiqabad qəsəbəsi öten əsrin 80-ci illərində salınmış, qədim yaşayış məntəqəsi kimi mövcud olub. Dövlət müstəqilliyinin bərpasından sonra ərazisi genişləndirən qəsəbə Qaradağ, Ağsəron və Bineqədi rayonlarının inzibati tabeliyinə verilib. Son illər qəsəbənin ərazisində məcburi köçkünlər üçün bəşmərtəbəli yaşayış binalarından ibarət yeni massiv də salınıb.

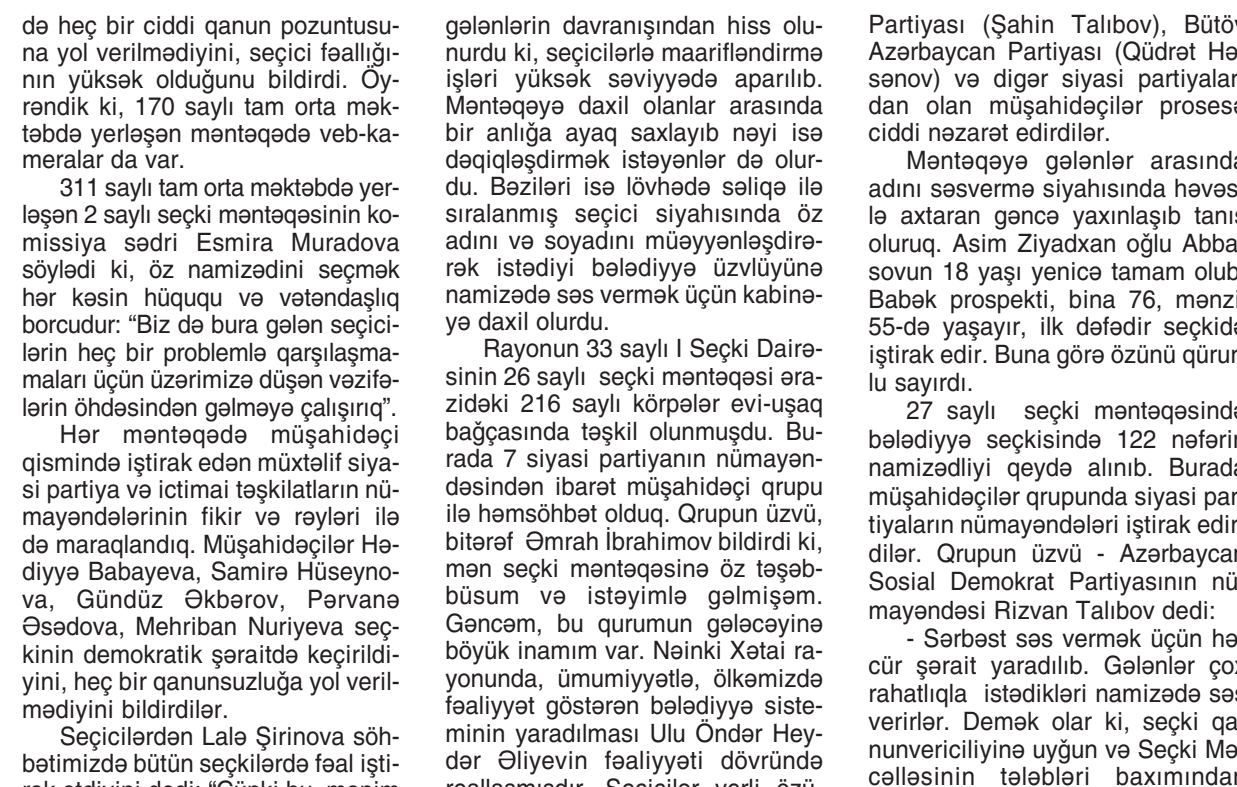
Müşfiqabad qəsəbəsindəki şəhid E.Şirəliyev adına 274 nömrəli tam orta məktəbdə fəaliyyət göstərən Qaradağ rayonu 11 sayılı Seçki Dairəsinin 27 sayılı seçki məntəqəsinin sədri Səfa Xəlilov bildirdi ki, burada 1554 seçici qeydə alındı. 39 nəfər öz namizədliyini verib, təbliğat dövründə mübarizələri də qanunauyğun şəkildə aparılıb. Seçkilərimiz isə 13 nəfərinin seçməlidir. Bu seçim hər iki tərəfin üzərinə böyük məsuliyyət qoyur, çünki qəsəbədə həllini gözləyən sosial-məişət problemləri az deyil.

Məntəqədə ictimai təşkilatların, eləcə də siyasi partiyaların müşahidəçiləri seçicilərin sərbəst şəkildə səs vermələrindən razılıq bildirirdilər.

Qəsəbə mədəniyyət evindəki 28, 6 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasındakı 29 və 13 sayılı poliklinikadakı 30 sayılı seçki məntəqələrində də səs verənlər sərbəst şəkildə öz seçimlərini edirdilər.

28 sayılı məntəqənin sədri Namiq Cəfərov bildirdi ki, Müşfiqabad qəsəbəsi üzrə səs verəcək 5779 seçicinin seçimi mühüm məsələdir. Ona görə də bu seçkilərdə iştirak əvvəlkilərdən daha çoxdur. Məntəqələrdə müşahidəçi qismində iştirak edən müxtəlif siyasi partiya və ictimai təşkilatların nümayəndələrinin fikirləri də seçici və məntəqə komissiya üzvlərinin fikri ilə üst-üstə düşürdü.

standartlara tam uyğun şəkildə keçirildi

Sabunçu

Respublikamızın hər yerində olduğu kimi, Sabunçu rayonunda da sakinlər inandıqları namizədlərə etimad göstərmək, səs vermək üçün seçki məntəqələrinə gəldilər. Biz də seçkiləri müşahidə etmək üçün Sabunçu rayonu 27 sayılı Seçki Dairəsinin 29, 9, 4, 2 sayılı seçki məntəqələrində olduq.

İlk baş çəkdiyimiz 67 sayılı tam orta məktəbdə fəaliyyət göstərən 27 sayılı Seçki Dairəsinin 29 sayılı seçki məntəqəsi oldu. Məntəqə seçki komissiyasının sədri İradə

Bayramovadan öyrəndik ki, burada səs verəcək seçicilərin sayı 1351 nəfərdir. İradə Bayramova seçki məntəqəsində qabaqcadan lazımı işlərin görüldüyünü bildirdi: "Bu gün də gördüyünüzü kimi, sakinlər fəallıq göstərirlər, lövhədən öz adlarını, ünvanlarını tapırlar, sonra isə bütün seçki qaydalarına riayət edərək səs verirlər. Təbliğat yaxşı aparılıb. Seçicilər öz hüquq və vəzifələrini yaxşı bilirilər. Yeni nəsil şəxsiyyət vəsiqələri olanların səs verməsi üçün də öncədən şərait yaradılıb".

Məntəqə seçki komissiyasının sədri bildirdi ki, Sabunçu rayonu üzrə bələdiyyə seçkisi 38 nə-

fər öz namizədliyini irəli sürüb, sakinlərimiz onlardan 15 nəfərini seçmişdirlər.

Daha sonra Sabunçu rayonunda yerləşən 10 sayılı peşə məktəbindəki 9 sayılı seçki məntəqəsinə üz tutduq. Seçki komissiyasının sədri Səyyar Abdullayev də seçkiyə hazırlıqların, təbliğat işlərinin lazımı qaydada aparıldığını bildirdi.

Rayondakı 170 sayılı tam orta məktəbdə isə 27 sayılı Seçki Dairəsinin 4 sayılı seçki məntəqəsi fəaliyyət göstərirdi. 1291 seçicisi olan məntəqə seçki komissiyasının sədri Fuad Mirzəyev seçkinin gedişin-

də heç bir ciddi qanun pozuntusuna yol verilmədiyini, seçici fəallığının yüksək olduğunu bildirdi. Öyrəndik ki, 170 sayılı tam orta məktəbdə yerləşən məntəqədə veb-kameralar da var.

311 sayılı tam orta məktəbdə yerləşən 2 sayılı seçki məntəqəsinin komissiya sədri Esmira Muradova söylədi ki, öz namizədini seçmək hər kəsin hüququ və vətəndaşlıq borcudur: "Biz də bura gələn seçicilərin heç bir problemlə qarşılaşmalarını üçün üzərilməzə düşən vəzifələrin öhdəsindən gəlməyə çalışırıq".

Hər məntəqədə müşahidəçi qismində iştirak edən müxtəlif siyasi partiya və ictimai təşkilatların nümayəndələrinin fikir və rəyləri ilə də maraqlandıq. Müşahidəçilər Hədiyyə Babayeva, Samira Hüseynova, Gündüz Əkbərov, Parvənə Əsədova, Mehriban Nuriyeva seçkinin demokratik şəraitdə keçirildiyini, heç bir qanunsuzluğa yol verilmədiyini bildirdilər.

Seçicilərdən Lələ Şirinova söhbətində bütün seçkilərdə fəal iştirak etdiyini dedi: "Çünki bu, mənim vətəndaşlıq borcumdur". Bəxtiyar Həsənov, Aleksandr Kazakov və başqa seçicilər də seçkinin qayda-qanunla keçdiyini bildirdilər. 27 sayılı Seçki Dairəsinin 4 sayılı seçki məntəqəsində həm seçici, həm də müşahidəçi kimi iştirak edən Murad Cənəbov da seçkinin gedişindən razılığını ifadə etdi.

Xətai

Rayonun ictimai-siyasi həyatında əhəmiyyətli yer tutan bələdiyyə seçkilərinin azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi üçün zəruri şərait yaradılmışdır. Məntəqələrə səsverməyə

gələnlərin davranışından hiss olunurdu ki, seçiciləri maarifləndirmə işləri yüksək səviyyədə aparılıb. Məntəqəyə daxil olanlar arasında bir anlığa ayaq saxlayıb nəyi isə dəqiqləşdirmək istəyənlər də oldu. Bəziləri isə lövhədə səlhiyə ilə sıralanmış seçici siyahısında öz adını və soyadını müəyyənledirərək istədiyi bələdiyyə üzvlüyünə namizədə səs vermək üçün kabinetə daxil olurdular.

Rayonun 33 sayılı I Seçki Dairəsinin 26 sayılı seçki məntəqəsi arazidəki 216 sayılı körpələr evi-uşaq bağçasında təşkil olunmuşdu. Burada 7 siyasi partiyanın nümayəndəsindən ibarət müşahidəçi qrupu ilə həmsöhbət olduq. Qrupun üzvü, bitərəf Əmrah İbrahimov bildirdi ki, mən seçki məntəqəsinə öz təşəbbüsüm və istəyimlə gəlmişəm. Gəncəm, bu qurumun gələcəyinə böyük inamım var. Nəinki Xətai rayonunda, ümumiyyətlə, ölkəmizdə fəaliyyət göstərən bələdiyyə sisteminin yaradılması Ulu Öndər Heydər Əliyevin fəaliyyəti dövründə reallaşmışdır. Seçicilər yerli özünüidare etmədə bu quruma böyük önəm verirlər və inanırlar ki, yeni seçiləcək bələdiyyə işçiləri ərazidə əhəliyə xidmətlərinin keyfiyyətinin daha da yüksəldilməsində və yerli əhəmiyyətli problemlərin həllində onlara dəstək olacaqlar. Bunu istədiyimiz namizədə səs vermək üçün məntəqəmizə gələn hər bir seçicinin əhvali-ruhiyyəsinə də hiss etmək mümkündür.

Dairənin 28 sayılı seçki məntəqəsində səsverməyə gələnlərə normal şərait yaradılmışdır. Azərbaycan Sosial Rifah Partiyası (Ceyhun Əliyev), Ana Vətən Partiyası (İlham Məsimov), Milli Dirçəliş Hərəkatı

Partiyası (Şahin Talıbov), Bütöv Azərbaycan Partiyası (Qüdrət Həsənov) və digər siyasi partiyalardan olan müşahidəçilər prosesə ciddi nəzarət edirdilər.

Məntəqəyə gələnlər arasında adını səsvermə siyahısında həvalə axtaran gəncə yaxınlaşıb tanış oluruq. Asim Ziyadxan oğlu Abbasovun 18 yaşına yenicə tamam olub. Babək prospekti, bina 76, mənzil 55-də yaşayır, ilk dəfədir seçkidə iştirak edir. Buna görə özünü qürurlu sayır.

27 sayılı seçki məntəqəsində bələdiyyə seçkisi 122 nəfərin namizədliyi qeydə alınıb. Burada müşahidəçilər qrupunda siyasi partiyaların nümayəndələri iştirak edirdilər. Qrupun üzvü - Azərbaycan Sosial Demokrat Partiyasının nümayəndəsi Rizvan Talıbov dedi: "Sərbəst səs vermək üçün hər cür şərait yaradılıb. Gələnlər çox rahatlıqla istədikləri namizədə səs verirlər. Demək olar ki, seçki qanunvericiliyinə uyğun və Seçki Məcəlləsinin tələbləri baxımından azad, şəffaf və demokratik səsvermə mövcuddur. Təmsil olunduğum siyasi partiyalardan olan həmkarlarımın prinsiplərini mövqeyi ondan ibarətdir ki, səsvermə ədalətli keçsin."

Suraxanı

Bakının Suraxanı rayonunda da əhəli böyük ruh yüksəkliyi ilə bələdiyyə seçkilərinin keçirildiyi məntəqələrə doğru axışdı. Həminin qəlbində bir arzusu var idi: bələdiyyə üzvlüyünə doğma vətənimizə, qədri bəli xalqımıza bütün varlığı ilə bağlı olan, sosial-iqtisadi, ekoloji, sosial müdafiə və digər sa-

hələrdə rayon sakinlərinin etimadını doğrultmaq gücünə malik ən sədaqətli, ləyaqətli oğul və qızlarımız seçilməlidir.

Səsvermə otaqları müasir üslubda hazırlanmış daşınan və daşınmaz səsvermə qutuları, məlumat lövhələri, gözəgörünməyən mürəkkəb dolu qablar, ultrabənövşəyi lampalar, yazı ləvazimatları, gizli səsvermə üçün lazım olan digər zəruri əşyalar, həmçinin rabitə ilə, generatorlarla, təşviqat materialları ilə tam təmin olunub. Məntəqələrdə bələdiyyə seçkilərinin ədalətli və şəffaf keçirilməsinin təminatı, müşahidəçilərin, KİV nümayəndələrinin və digər aşkarlıq institutlarının seçki prosesi boyunca azad və sərbəst fəaliyyəti üçün hər cür şərait yaradılıb. 10 məntəqədə veb-kameralar quraşdırılıb ki, bu da səsvermənin gedişində bütün prosesləri əvvəldən axıra qədər izləməyə, arası kəsilmədən müşahidə aparmağa, şəffaflığın və aşkarlığın daha geniş miqyasda təminatına imkan verir.

Söhbət zamanı Suraxanı Dairə Seçki Komissiyasının sədri Qasım Rzayev bildirdi ki, 32 sayılı Suraxanı 3-cü seçki dairəsinə Əmircan, Bülbülə və Yeni Suraxanı bələdiyyələri daxildir. Həmin bələdiyyələrə 154 nəfərin namizədliyi irəli sürüldü. Onlardan 120-si namizədliyini müstəqil yolla özü verib. Qalanların namizədliyi isə YAP, Ana Vətən, Bütöv Azərbaycan, Ümid və Vətəndaş Həmrəyliyi partiyaları tərəfindən irəli sürüldü. Bələdiyyə üzvlüyünə namizədlərə rayon üzrə 39 min 919 nəfər səs verilməlidir. Onlardan 520 nəfəri səsvermədə ilk dəfə iştirak edir. Seçkilərin gedişini izləmək üçün 415 nəfər müşahidəçi qeydə alınıb. Onların arasında iqtidar və müxalifət nümayəndələri də var, könüllülər də. Seçki məntəqəsinə gəlmək imkanına malik olmayan xəstələr və əlillər də diqqətdən kənar qalmayıb. Bu məqsədlə xüsusi maşın da ayrılıb. Məntəqə seçki komissiyasının üzvü olan bir şəxsin və bir müşahidəçinin iştirakı ilə daşınan səsvermə qutusu birbaşa onların əvlərinə aparılır və orada səs verilir.

Bir nəfər seçiciyə yaxınlaşıb. Özüni təqdim edir. Ənvər Qafarov: "Səvinirəm ki, bələdiyyə üzvlüyünə namizədlərin əksəriyyəti yüksək potensiala malik, bacarıqlı, işgüzar, xalqın etimadını doğrultmağa biləcək gənclərdir. Bu, möhtərəm prezidentimizin müasir gələcəyə olan qayğısının bariz nümunəsidir. Bu, yaşlı təbəqənin üzvləri olan bizləri də ürəkdən sevindirir."

Digər bir seçici ilə görüşüb, seçkilərin gediş barədə öz təəssüratını bildirməsinə xahiş etdik.

Qasım Əliyev qocaman müəllimdir. O dedi: "Ömrümün 42 ilini gənc nəslin təlim-tərbiyəsinə həsr etmişəm. Açıq deyim ki, seçkilərin nümunəvi qaydada, demokratik prinsiplər əsasında keçirilməsi bir ziyalı kimi mənə ürəkdən sevindirir. Belə də olmalıdır. Çünki canımızdan əziz bildiyimiz Azərbaycan dünyada nümunəvi ölkələrdən biridir ki, burada insanlar dinclik və əmin-amanlıq şəraitində yaşayıb-yaradırlar. Ölkəmizdə söz və fikir azadlığı mövcuddur. Şəxsiyyətinə, iş təcrübəsinə, vətəne və xalqa sədaqətinə dərin bələd olduğumuz hər bir namizədə sərbəst surətdə səs vermək hüququna maliklik".

Vətəndaşlara bu sərbəstliyi yaradan iş dövlət başçımızdır. Biz ona möhkəm can sağlığı və doğma məmləkətimizin daha yüksək tərəqqisi naminə böyük uğurlar diləyirik.

"AZƏRBAYCAN"

Web-kameralar şəffaflığın təmin olunmasına mühüm töhfə verdi

Azərbaycanda keçirilən seçkilərdə şəffaflığın yüksək səviyyədə təmin olunması üçün bütün digər vasitələrlə yanaşı, informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının imkanlarından da geniş istifadə olunur.

Bunlardan biri internet vasitəsilə səsvermə prosesini canlı izləmə imkanını verən veb-kameralardan istifadədir. Geniş ictimaiyyət tərəfindən səsvermənin gedişinin müşahidə edilməsinə, habelə məntəqə seçki komissiyalarının üzvləri tərəfindən seçki sənədləri ilə işin aparılması, heç bir qanunsuz müdaxilə olmadan seçicilərə səsver-

mə üçün sərbəst şəraitin yaradılması, seçki bülletenlərinin seçki qutusuna salınması, səslerin sayılması, nəticələrin müəyyənləşdirilərək rəsmiləşdirilməsi prosesinin izlənilməsi və bununla da aşkarlığın daha geniş surətdə təmin edilməsi məqsədilə Mərkəzi Seçki Komissiyası 2008-ci ildən başlayaraq seçkilərdə əlavə tədbirlər qis-

mində informasiya mərkəzinin sisteminə qoşulmaqla mövcud seçki məntəqələrinin 500-də (təqribən 10 faizində), sonradan isə 1000-də (təqribən 20 faizində) veb-kameralar tətbiq edib.

Internet vasitəsilə səsvermə prosesini canlı izləmə imkanını verən veb-kameralardan istifadə təcrübəsi dünən

bələdiyyə seçkilərində də davam etdirildi. Bu seçkidə də Ermənistan tərəfindən əraziləri işğal edilmiş rayonlarımızı əhatə edən 6 seçki dairəsi istisna olmaqla, 119 seçki dairəsi üzrə 1000 seçki məntəqəsində veb-kameralar quraşdırılmışdır. Bu da seçki prosesini əvvəldən axıra qədər izləməyə, geniş və hərtərəfli müşahidə aparmağa və bələ-

liklə, aşkarlığın daha dolğun təminatına şərait yaradı.

Bələliklə, veb-kameraların təbii əvəli seçkilərdə olduğu kimi, bu dəfə də seçkilərin şəffaflığının təmin olunması işinə dəyərli töhfə verdi.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Bölgələrdə seçkilər ədalətli və şəffaf şəraitdə keçirildi

Ölkənin ictimai-siyasi həyatında mühüm əhəmiyyətə malik hadisələrdən biri hesab olunan bələdiyyə seçkiləri Naxçıvan Muxtar Respublikasının paytaxtı olan Naxçıvan şəhərində də yüksək əhvali-ruhiyyə ilə keçirilib.

AZOTBAC-IN Naxçıvan bürosunun əməkdaşları bu əlamətdar hadisə ilə bağlı ilk olaraq 4 sayılı Naxçıvan Şəhər Seçki Dairəsində olublar. Dairə Seçki Komissiyasının sədri Çingiz Məmmədov bildirdi ki, bu seçki dairəsi üzrə 37 məntəqədə 44 min 455 seçici qeydiyyatla alınıb. Onlardan 504-ü ilk dəfə olaraq bu hüquqdan istifadə edib. Naxçıvan bələdiyyəsi üçün 29, Əlibad bələdiyyəsi üzrə 13 nəfərin namizədliyi qeydə alındı.

Əməkdaşlar Naxçıvan şəhərindəki Heydər Əliyev Uşaq-Gənclər Yəradıcılıq Mərkəzində yerləşən 9 sayılı seçki məntəqəsində də olublar. Qaydalara uyğun olaraq 4-9 sayılı məntəqə seçki komissiyasının sədri Aynur Rzaeyeva komissiya üzvləri qarşısında seçki qutularının mühürlənməsini həyata keçirdi. Məntəqədəki şəffaf seçki qutuları ayrı-ayrılıqda mühürlənib, seçkiyə vaxtında - saatlar 8:00-ı göstərəndə start verilib. Şəhər saatlarından başlayaraq məntəqəyə seçkilərin axını müşahidə edildi. Bu məntəqədə 934 seçici qeydiyyatdadır. Onlardan 10-u ilk dəfə səs verib.

"Naxçıvan Dəmir Yolları" Məhdud Məsuliyyətli Cəmiyyətinin binasında yerləşən 4-17 sayılı seçki məntəqəsində də seçkilərin çoxluğu və yüksək əhvali-ruhiyyə ilə seçkilərin qatılmaq istəkləri diqqətimizi çəkdi. Artıq saat 12:00-dək 351 seçici səs verib. Onlardan Əyyub İsmayilov seçki prosesində iştirak etməyi özü üçün vətəndaşlıq məsələsi, mənevə bəhrə hesab edib. O deyib ki, seçiminə ədərkən bələdiyyələrdə sakinlərin istək və arzularını yerinə yetirə biləcək namizədlərə səs verib.

Qeyd edək ki, bu məntəqə üzrə seçkilərin sayı 1398-dir. Quraşdırılan veb-kamera seçkilərin gedişini internet vasitəsilə də izləməyə imkan verir. Bu da seçkilərin şəffaf və demokratik şəraitdə keçirilməsində xidmət edir.

1292 seçicinin qeydiyyatda olduğu Naxçıvan Tibb Kollecinin binasında yerləşən 4-12 sayılı seçki məntəqəsində də qələbəli müşahidə olunub. Seçkilərdən yaş 75-i haqlıq Tofiq Bayramov qeyd edib ki, komissiya üzvlərinin qanunauyğun fəaliyyəti vətəndaşların sərbəst seçkilərdə öz iradələrini ifadə etmələrinə və istədikləri namizədlərə səs vermələrinə şərait yaradıb. Buraya gələn hər kəs yaradılan bu şəraiti yüksək qiymətləndirib.

Seçici Vəli Baxşalıyev deyib ki, seçki prosesi Azərbaycan Respublikasının seçki qanunvericiliyinə tam uyğundur. O deyib: "Mən də bələdiyyə üzvlüyünə namizədlər arasında ən layiqli bildiklərimə səs verdim. İnənirəm ki, seçdiyimiz bələdiyyə üzvləri şəhərimizin daha da inkişafına və gələcəsinə xidmət edəcəklər".

Naxçıvan şəhər 14 nömrəli tam orta məktəbdə yerləşən 4-28 sayılı seçki məntəqəsində isə seçki siyahısında 1471 seçicinin adı var. İlk dəfə seçki hüququndan istifadə edən Zərifə Sarıyeva deyib ki, buna görə həm sevincli, həm də həyəcanlıdır. Onun fikrincə, bələdiyyələr əhatə etdiyi ərazilərdə müsəbat yeniliklər yadına bilərə. Ona görə də seçkilərdə iştirak edərkən layiqli namizədlərə səs vermək lazımdır.

Muxtar Respublikanın Şəhur, Babək, Ordubad, Culfa, Kəngərli, Şahbuz və Sədərək rayonlarında da seçki fəallığı müşahidə edildi. Seçkilərdə həm bir qanun pozuntusuna yol verilməyib. Bütün məntəqələrdə seçkilər şəffaf və demokratik şəraitdə keçib.

Gəncə

Özünüdərətmə orqanı olan bələdiyyələrə növbəti seçkilər uğurlu keçməsi ilə yadda qaldı. İnsanlar şəhər təzdan seçki məntəqələrinə gələrək öz vətəndaşlıq borclarını fəallıqla yerinə yetirdilər.

Dekabrın 23-də bələdiyyələrə keçirilən seçkilər qərb bölgəsində də seçki fəallığı ilə müşayiət olundu. Seçki məntəqələrində səsvermə prosesi ilə bağlı müşahidələr, seçkilərə aparılan söhbətlər onu deməyə əsas verir ki, insanlar öz talealarını təsadüfi adamlara etibar etmə istəmir və buna görə də ən çox inandıqları adamlara səs verirdilər.

Gəncədə 4 dairə üzrə 112 məntəqədə seçki keçirilmişdir. Seçkiləri 1000 nəfərdən artıq müşahidəçi izləmişdir. Şəhər təzəndir. Səsvermə gələcək şəhər sakinlərində ruh yüksəkliyi müşahidə olunur. Hamı özünün və ailəsinin, eləcə də yaşadığı ərazinin problemlərini həllində fəallıq göstərəcək şəxslərə etibar etmək arzusunda. Elə bu arzu ilə şəhər saat 8-dən etibarən seçki məntəqələri dolub-boşaldı. Seçkilər həm bir təzyiq olmadan sərbəst şəkildə istədikləri namizədlərə səs verirdilər.

38 sayılı Nizami I (Gəncə) seçki dairəsinin 10 sayılı məntəqəsi Azərbaycan Dövlət Aqrar Universitetində yerləşir. Burada seçki prosesi çox şəffaf və demokratik keçib. Bütün gün ərzində həm bir qanun pozuntusu müşahidə olunmayıb.

Məntəqəyə səs verməyə gələn Arif Qaziyev deyir ki, o, bələdiyyələrə çox inanır. Bir neçə dəfə bir sıra problemlə Nizami rayon bələdiyyəsinə müraciət edib. O daqçə də işə operativ yanaşılaraq həll edildi. Odur ki, növbəti seçkilərdə də fəallıqla iştirak edərkən ən çox inandıqı şəxsə səs verib.

38 sayılı Nizami II (Gəncə), 39 sayılı Kəpəz I (Gəncə), 40 sayılı Kəpəz II (Gəncə) seçki dairələrinin məntəqələrində də yüksək əhvali-ruhiyyə hökm sürmüşdür. 39 sayılı Kəpəz I (Gəncə) seçki dairəsinin 13 sayılı məntəqəsində oldu. Məntəqə seçki komissiyasının sədri Nizami Rzaev deyir ki, məntəqədə 1225 seçici qeydiyyatla alındı. Müşahidəçilərin üçün də rahat şərait yaradıldı. Seçkilərin azad və şəffaf keçirilməsi üçün məntəqədə veb-kamera da quraşdırılmışdır.

Seçkilərin azad və şəffaf keçirildiyini Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının nümayəndəsi Leyla Mustafayeva, Ana Vətən Partiyasının nümayəndəsi Nurlana Quliyeva da təsdiqlədilər. Onlar səsvermə başlayandan həm bir qanunazidd hərəkət etmədikləri söylədilər.

Bələdiyyə seçkilərinə ciddi hazırlığın nəticəsidir ki, 38 sayılı Nizami II (Gəncə) seçki dairəsinin 13 sayılı məntəqəsində böyük cəmlənmə hissə olundu. Yaradılmış şəraitdən bəhrələnmə seçkilər növbə ilə barməğinə mürəkkəb vurduaraq siyahıda öz adı qarşısında imza edib və bülətnə alaraq səsvermə kabinetində istədiyi namizə-

din qarşısında işarə etməklə səs verirdi. Dairə Seçki Komissiyasının sədri Cabbar Qarayevdən aldığımız məlumata görə, bütün gün ərzində seçici fəallığı müşahidə olundu. Məntəqələrdə lazımi şərait təmin olundu, müxtəlif siyasi partiyalardan olan müşahidəçilərin həm bir-birinə dairəyə əhəmiyyət daxil etməmişdir.

Seçkinin gedişi barədə AXCP-dən olan müşahidəçi Elman Atakişiyeva və Böyük Qurtuluş Partiyasından olan müşahidəçi Sahil İbrahimova verdiyimiz suala müsəbat cavab verdi. Onlar dedilər ki, həm bir qanunazidd hərəkətə yol verilməmişdir. Ümumiyyətlə, məntəqədə olan 12 nəfər müşahidəçinin hamısı seçkinin gedişindən razı qaldıqlarını söylədi.

Sumqayıt

Əhəlisinin sayı ilbəil artan Sumqayıt sakinləri bütün seçkilərdə fəal iştirak edib və əksəriyyət səsini hamısı ən layiqli namizədə verib.

42 sayılı Sumqayıt ikinci dairəsinin şəhər 3 sayılı orta məktəbdə yerləşən 7 sayılı seçki məntəqəsində fəal iştirak edildi. Bu məntəqədəki şəffaf seçki qutularının mühürlənməsi prosesini kifayət qədər şəffaf keçdiyini və səsverməyə gələnlərinin fəallığının normal olduğunu söylədi. 90 nəfər seçicisi olan bu məntəqədə səsvermə üçün bütün şərait yaradıldı.

Səsverməyə gələnlər Camilə Əliyeva, Rəhilə Rəhimova, Mürsəl Qasimov, Abzər Əsədova və digərləri məntəqədə təşkil edilən şəraitdən razı qaldıqlarını bildirdilər. Seçici Svetlana Korçina bildirdi ki, son illər bələdiyyələrinin fəallığı genişləndi. Valentina Rəhimova ikinci mikrorayon sakinidir. Almanesilli qadın Sumqayıtın yaşaydır. Mələhat Əsgərova, Sevda Rüstəмова və Firingiz Bəhulova seçkilərin şəffaf keçirildiyini vurğuladı.

Şəhər 3 sayılı tam orta məktəbdə 42 sayılı Sumqayıt ikinci Seçki Dairəsinin 8 sayılı seçki məntəqəsi də fəallıyət göstərib. Məntəqənin sədri Ülker Çəndirli səsvermənin normal keçdiyini və nəticələrə təsir göstərə biləcək qanun pozuntularına rast gəlinmədiyini söylədi. Seçici Benyamin Məmmədov bildirdi ki, 1935-ci ildə anadan olub. O, vürğuladı ki, pensiyaların artımı dövlətimizin biza göstərdiyi yağıdır: "Biz də görə seçkilərdə yaxından iştirak edək ki, dövlətimizin apardığı uğurlu siyasətlə ayaqlaşsa bilən ziyalı insanlar seçilsin. Yaxşıların seçimi bizdən asılıdır".

44 sayılı Sumqayıt-Xızı seçki dairəsinin 1 sayılı məntəqəsində də seçki fəallığı hissə edildi. Bu məntəqədə səs verən Eldar İsgəndərov, Nəzakət Əliyeva, Şahla Qasimova və başqaları seçkinin şəffaf keçdiyini söylədilər.

43 sayılı Sumqayıt 3-ü seçki Dairəsinin 14 sayılı məntəqəsində 15 nəfər ilk dəfə səs verirdi. Yaşlı nəslin nümayəndəsi Vilayət Məmmədov, ilk dəfə səs verən Elçin Əzizov bizimlə söhbət-də seçkidən razı qaldıqlarını bildirdilər.

Həmin məktəbin binasında fəallıyət göstərən 13 sayılı məntəqədə də seçki təlimatı və qanuna uyğun şəkildə aparıldı.

Abşeron

Abşeron rayonunun sakinləri bugünkü qədər seçkiləri bütün seçkilərdə fəal iştirak edib və ən layiqli namizədlərə səs verirdilər.

45 sayılı Abşeron Seçki Dairəsi 36 məntəqənin özündə birləşdirir. Seçki Dairəsi üzrə seçkilərin sayı 47890 nəfərdir. Seçki məntəqələri texniki avadanlıqlarla tam təmin olunub. Səsvermənin nəticəsi olaraq Xirdalan, Digah, Fatmayı, Goradil, Masazır, Məhdialıbad və Məmmədli bələdiyyələri formalaşacaq.

Dairə üzrə 12 məntəqədə quraşdırılmış kameralar vasitəsilə səsvermənin gedişini birbaşa izləmək mümkündür.

23 sayılı seçki məntəqəsi Masazır qəsəbəsində Milli Qəhrəman Ə.Əliyev adına Qubabli rayon tam orta məktəbində təşkil olunub. Burada seçkilərin sayı 1492 nəfərdir. Məntəqə seçki komissiyasının sədri Sərvər Azadəliyev seçkilərin seçkilərə göstərdikləri marağdan danışdı. O bildirdi ki, səsverməni müxtəlif partiyalardan olan müşahidəçilərlə izləyirlər.

Məntəqə seçki komissiyasının katibləri Yusif Nəcəfov, Tural Orduxanov, üzvləri Cəvahir Məlik-zadə, İradə Hacıyeva, Məhbubə Tahirəova seçkilərin adlarını siyahıda tapmaqda kömək edirdilər. Seçkilər Xumar Yusifova, Nübar Zeynalova, Sevinc Şirəliyeva və digərləri səsvermənin gedişindən razı qaldıqlarını və istədikləri namizədə səs verdiklərini bildirdilər.

Lankaran

Hər dəfə olduğu kimi, bədəfəki bələdiyyə seçkilərinə də Lankaranda hazırlıq işləri yüksək səviyyədə aparılmışdı. Seçkilərin şəffahlığını, demokratikliyinə və müntəşəkiliyinə itəmin etmək məqsədilə Lankaran Şəhər İcra Hakimiyyəti öz səlahiyyətlərinə daxil olan vəzifələr çərçivəsində dairə və məntəqə seçki komissiyalarının normal fəallıyət və texniki təchizatı ilə bağlı lazımi tədbirlər həyata keçirmişdi. Bütün seçki məntəqələrində fəal iştirak etmişdir. Bütün seçki məntəqələrində fəal iştirak etmişdir. Bütün seçki məntəqələrində fəal iştirak etmişdir. Bütün seçki məntəqələrində fəal iştirak etmişdir.

Rayonda ikisi qarışıq olmaqla 4 DSK fəallıyət göstərib. 73 sayılı Lankaran şəhər, 74 sayılı Lankaran kənd, 75 sayılı Lankaran-Masallı və 76 sayılı Lankaran-Astara Seçki dairələri üzrə ümumilikdə 116 seçki məntəqəsi yaradılıb. Bu məntəqələrin 22-də veb-kameralar quraşdırılıb. Rayon üzrə seçkilərin sayı 116 min 846 nəfərdir.

73 sayılı Lankaran Şəhər Seçki Dairəsinin 10 sayılı orta məktəbdə yerləşən 7 sayılı məntəqədə səs verməyə gələnlər arasında diqqətimizi gənc bir qız çəkdi.

- Adım-soyadım Aytən Ağazadədir, - deyir o bildirdi. - İlk dəfə seçkilərdə iştirak edirəm. Yəqin ki, bu unudulmaz anları ömrüm boyu unutmuram. Səsvermədə iştirak etməklə həyatımın yeni mərhələsinə qədəm qoyuram. Həyəcanlı olsam da, özümü xoşbəxt hesab edirəm. Ölkə vətəndaşı kimi öz seçici hüququmdan sərbəst şəkildə istifadə etməyimdən qürur hissi keçirirəm.

75 sayılı Lankaran-Masallı seçki dairəsi rayonun Liman şəhərində yerləşir. Dairə Seçki Komissiyasının sədri Cəmil Hüseynov bildirdi ki, bu dairədə Lankaran rayonu üzrə 29, Masallı rayonu üzrə 12 seçki məntəqəsi təşkil edildi. Seçici siyahılardan daqiqləşdirilib və rayon üzrə 28 min 611 nəfər seçicinin adı siyahıya daxil edildi. Dairənin əhatə etdiyi bütün məntəqələrə zəruri texniki avadanlıqlarla təchiz olunub. Seçici siyahılardan hamının tanış ola biləcəyi yerdən asılıdır. Dairənin 3 məntəqəsində veb-kamera quraşdırılıb.

Öyrəndik ki, dairə üzrə bir neçə seçicinin 100-dən yuxarı yaş var. Bu, rayonun Bolacı kəndində yaşayan 1905-ci il təvəllüdü Şahbikə Fərhad qızı Axundovadır. Sağlamlığında problem olduğundan 114 yaşlı Şahbikə nənə 13 sayılı seçki məntəqəsinə gələ bilməyib, əzizə ilə müraciət edərkən daşınan qutu vasitəsilə evində səs verib.

75 sayılı dairənin 23 sayılı Şağlaser kənd seçki məntəqəsində də seçkilərin sərbəst səsvermələri və komissiya üzvlərinin normal fəallıyətli üçün bütün imkanlar yaradılıb. Kənd sakinini, Qarabağ döyüşlərində qəhrəmancasına şəhid olmuş İqbal Həsənovun anası Əsmayə Həsənova dedi ki, mən günümü görüb, dövrəni sümüşəm. Sevinirəm ki, xalqımız ədalətli şəraitdə yaşayır. Çoxlu oğul-uşaqım, nəvə-nəticəm var. Hər biri də həyatda öz yerini tutub. Bu yaxınlarda şəhid ailəsi kimi mənə də 11 min manat birdəfəlik müavinət və hər cür şəraiti olan mənzil verildi. Buna görə şəxsən Prezident İlham Əliyevə təşəkkürümü bildirim. Biz ondan çox razıyıq. O ki qaldı bələdiyyə seçkisinə, yaxşı tanıdığım, etimad göstərdiyim namizədə səsini verdim. Qoy həmişə yaxşı işləsinlər, xalq-xidmət etsinlər. Biz də onlardan razı qalaq.

Ağdam

Cəbhə bölgəsində yerləşən, ərazisinin dörd-də üç hissəsi Ermənistan silahlı qüvvələrinin işğalı altında olan Ağdam rayonunun sakinləri bələdiyyə seçkilərinə fəal vətəndaş mövqeyi nümayiş etdirirdilər. İmamqulubəyli kəndində yerləşən seçki məntəqəsinin qarşısında xeyli sakin toplaşmışdı. Səsvermədə iştirak edib çıxanlar bir-biri ilə səmimi görüşüb əhval-əhval vur, seçki təəssüratlarını bölüşürdülər. Ağsaqqal Şükür Mirzəyev dedi:

- Prezident, parlament və bələdiyyə seçkilərinə həmişə iştirak etmişəm. Bugünkü seçkidə emosiyalardan əsər-əlamət yoxdur, proses qaydasında gedir, həm bir qanunusuzluğa yol verilmir. Hər kəs öz səsvermə hüququndan istifadə edərək, gəlib istədiyi namizədə maneəsiz səs verib işinin-gücünün arxasına yollanır. Bu gün müşahidə olunan mənzərə onu göstərir ki, seçkidən seçkiyə demokratiya yolunda böyük addım atılmışdır. Səsvermə prosesi çox sakit məcrada gedir. Camaatımız ağı qarından yaxşı seçir. Kənddə kimin nəyə qadir olduğunu hamı yaxşı bilir. Tam əminliklə demək istəyirəm ki, bu gün xalqın bəyənidiyi namizədlər seçiləcək.

118 sayılı Ağdam kənd dairə seçki komissiyasının sədri Rəşad Şükürovdan öyrəndik ki, 39 məntəqənin özündə birləşdirən dairə üzrə seçkilərin ümumi sayı 31.063 nəfərdir. Səsverməyə bələdiyyə üzvlüyünə namizədliyi qeydə alınmış 384 nəfər buraxılmışdır. Onların 134-ü seçiləcəkdir. Səsvermə şəffaf və demokratik, qanun tələblərinə uyğun qaydada davam edir.

Mingəçevir

Energetiklər şəhəri Mingəçevirdə bələdiyyə seçkilərinə nümunəvi hazırlığın məntiqi nəticəsidir ki, səsvermə prosesi həm bir qanun pozuntusu müşahidə olunmaddan davam edirdi. 47 sayılı Mingəçevir dairə seçki komissiyasının əhatə etdiyi 30 məntəqə üzrə siyahılarda 37.732 nəfər şəhər sakinin adı daxil edilmişdir. Səsvermənin şəffahlığını təmin etmək məqsədi ilə seçki məntəqələrində 12-də veb-kamera quraşdırılmışdır. 19 yera 60 namizəd qeydə alınmışdır. Bələdiyyə üzvlüyünə namizədlər arasında YAP, Ana Vətən, Ümid partiyalarının təmsilçiləri, eləcə də seçki prosesinə fərdi qaydada qoşulan vətəndaşlar yer alırdılar.

Mingəçevir şəhər texniki humanitar İseyin direktoru Nailə Məmmədova seçki təəssüratları barədə dedi ki, ölkəmizdə və şəhərimizdə demokratik tələblərə cavab verən normal seçki müntiqi yaranmışdır. Biz, seçkilər dövrə səhəri-müntiqəni abadlaşdırmaqda, gələcəsinə fəal iştirak etməyə qadir namizədlərə səs veririk. Təbii ki, namizədlərin əksəriyyətinin yaxından tanıyıq. Son illər vüsət almış abadiq-quruculuq işləri, yeni yaradılan bəzə məhəllələr hər birimizdə razılıq doğurur. İnanırıq ki, bu gün seçdiyimiz yeni bələdiyyələr şəhərimizdə aparılan quruculuq işlərində fəal iştirak etməklə bu prosesi daha da sürətləndirəcəklər.

Göygöl

Bələdiyyə seçkilərində Göygöl sakinləri də fəallıqla iştirak etmişlər. 101 sayılı Göygöl-Daşkasan Dairə Seçki Komissiyasının sədri Abbas Zolovun verdiyi məlumata görə, seçkilərə ciddi hazırlığın nəticəsidir ki, həm bir qanun pozuntusu qeydə alınmamışdır. Göygöl rayonunda 46, Daşkasan rayonunda isə 28 seçki məntəqəsi səhərdən axşama kimi seçkilərə dolu olmuşdur. Göygöldə 206 yera 629 nəfər, Daşkəsanda isə 95 yera 287 nəfər bələdiyyə üzvlüyünə namizəd vardı. Dairənin əhatə edən məntəqələrdə seçkiləri müşahidə etmək üçün Böyük Qurtuluş, Vətəndaş Birliyi, Azərbaycan Demokratik İslahatlar və Yeni Azərbaycan partiyalarının nümayəndələri seçkilərin gedişini müşahidə etmişlər.

Samux

102 sayılı Samux-Şəmkir seçki dairəsində 51 seçki məntəqəsi fəallıyət göstərmişdir ki, onlardan da 44-ü Samuxda, 7-si isə Şəmkirdə yerləşir. Ümumilikdə 45 min 464 seçicinin qeydə alındığı dairəni əhatə edən bütün seçki məntəqələrində böyük izdiham olmuşdur. Şəhər təzdan seçki məntəqələrinə gələn və istədiyi namizədə səs verən seçicilərin üzündən sevinc oyanur. Əliuşaqı kəndinin 101 yaşlı sakinə Xəmə Məhdiyeva da səs verənlərin arasında idi. Yaxınlaşmış təəssüratlarını soruşduq. Dedi ki, seçkilərin gedişindən olduca razıdır. Həm kim onlara təzyiq göstərmir. Kim hansı namizədə istəyirsə, ona da səs verir. Kənd sakinləri bələdiyyəyə gəlmək istədikləri adamların namizədliyinə ələ özləri irəli sürüblər. İndi də onlara səs verməklə öz arzularını reallaşdırırlar.

Dairənin əhatə edən seçki məntəqələrində ilk dəfə səs verənlərin sayı da müəyyənleşmişdir. Həmin gün 839 nəfər ilk dəfə səs vermişdir. Ümumiyyətlə, məntəqələrdə seçkilərin sərbəst şəkildə səs vermələri üçün hər cür şərait yaradılmışdır.

Goranboy

Beynəlxalq təcrübədən yararlanmaqla ən qabaqcıl iş prinsiplərini gündəlik fəallıyətində tətbiq edən bələdiyyələr artıq insanlar ara-

sında böyük nüfuz qazanmışdır. Məhz buna görə də növbəti bələdiyyə seçkilərinə insanlar fəallıqlarını daha da artıraraq istedikləri namizədə səs vermişlər. Həmin gün 97 sayılı Goranboy-Ağdam-Tərter seçki dairəsinin seçki məntəqələrində də fəallıq hissə olundu. Dairə Seçki Komissiyasının sədri Faiq Məhərrəmovla söhbət zamanı aydın oldu ki, şəhər təzdan bütün məntəqələrdə izdiham yaşanır.

Ümumilikdə 37 seçki məntəqəsində 23 min 977 nəfər seçici bələdiyyə seçkilərində namizədlərə öz münasibətini bildirməyidi. 161 yer uğrunda 484 nəfər bələdiyyə üzvü olmaq uğrunda mübarizə aparıldı. 293 nəfər ilk dəfə, 785 nəfər yaş 80-dən yuxarı olan seçicilər məntəqələrdə gələrkən namizədlərə öz münasibətini bildirmişlər.

97 sayılı seçki dairəsinin əhatə edən ərazilərdə xeste və hərəkət məhdud olan seçicilərin də iştirakı təmin olunmuşdur. Məntəqə seçki komissiyasının üzvlərindən ibarət xüsusi qrup daşınan seçki qutusuunu evlərə aparmış və onların səs verməsini təmin etmişlər.

Qazax

Məlum olduğu kimi, dövlət və cəmiyyətin idarə olunmasında bələdiyyələr də yaxından iştirak edirlər. Odur ki, insanlar bələdiyyə seçkilərində ələ namizədi seçməyə çalışırlar ki, sonra-dən peşiman olmasınlar. Bu baxımdan Qazaxda keçirilən bələdiyyə seçkilərinə ciddi şəkildə hazırlıq işləri görülmüşdü. Xüsusilə istədikləri adımı bələdiyyə üzvü görmək arzularını gerçəkləşdirmək üçün seçkilərdə fəallıq göstərib, ən layiqli-lərinə səs verirdilər.

107 sayılı Qazax seçki dairəsinin əhatə edən məntəqələrdə bunun bir daha şahidi olduq. Seçkilərin nə qədər məsuliyyətlili olduğunu dərk edən rayon sakinləri böyük həvəslə məntəqələrə gəlir, istədikləri namizədlərə səs verirdilər. Dairə üzrə 14 bələdiyyəyə 136 üzv seçilməli idi. Bunun üçün 453 namizəd bələdiyyə üzvü olmaq uğrunda mübarizə aparıldı. Seçki prosesini izləyərkən bir daha şahid olduq ki, insanlar növbəti bələdiyyə seçkilərində də şəffaf və demokratik keçiriləcəyinə əminidirlər. Bunu Bütbüt Azərbaycan Xalq Cəbhəsi, Milli Dirçəliş və Sosial Rifah partiyalarının müşahidəçiləri də təsdiq etdilər. Yaşı 100-ü ötmüş Sayalı Nəbiyeva da seçkilərin demokratik keçdiyini söylədi. Dedi ki, Qazaxın həmsərhəddə kəndi olan Kəmərlidəndir: "Sevinirəm ki, müstəqil respublikamızda keçirilən seçkilərdə iştirak edirəm. Erməniler, demək olar ki, hər gün atası açır. Lakin biz qətiyyətlə qorxuruq. Bilirik ki, Azərbaycan Ordusu onların cavabını verəcəkdir".

Quba

52 sayılı Quba Seçki Dairəsi üzrə seçki məntəqələri seçki qanunvericiliyinə uyğun olaraq bütün texniki avadanlıqlarla təmin edilib. Rayonda fəallıyət göstərən 72 seçki məntəqəsinin 10-da kameralar quraşdırılıb. 7 kamera rayon mərkəzində, 3-ü isə Valvala, Dağlı və Qaçrəş kəndlərindədir.

Dairə üzrə qeydə alınmış müşahidəçilərin sayı 730 nəfərdir. Onlar respublikamızda fəallıyət göstərən siyasi partiyaların nümayəndələri və bitərəflərdir. Rayonda 19 bələdiyyə formalaşdırılacaq. 165 bələdiyyə üzvünə qarşı 491 namizəd mübarizə aparıldı.

DSK-nın sədri Mübariz Abasov bildirdi ki, şəhər erkən start götürmüş səsvermədə ilk dəfə səs verən gələnlərin sayı 258 nəfərdən çoxdur. İstər rayon mərkəzində, istərsə də kəndlərdə gələnlər fəallığı ilə seçilirlər. Yaşı 80-dən yuxarı seçicilərin sayı 627 nəfərdir. 72 məntəqənin hər birində seçicilər seçki qanun və təlimatlarına uyğun şəkildə istədikləri namizədə səs verirlər. Seçkilərin azad və demokratik keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb.

5 sayılı məntəqə Quba şəhər 3 sayılı tam orta məktəbdə təşkil edildi. Məntəqə seçki komissiyasının sədri Səra Ağayeva səsvermə üçün bütün şəraiti yaradıldığını bildirdi.

Seçicilər G.Zeynalova, Z.Yehyayeva, G.Şix-balayeva və başqaları da seçkilərin şəffaf keçdiyini bildirdilər.

Yardımlı

Yerli idarəetmə orqanlarına keçiriləcək seçkilər üçün 72 sayılı Yardımlı-Masallı DSK-da 82 məntəqə yaradılıb. Bunlardan 68-i Yardımlıda, 14-ü isə Masallıda yerləşir. 5 məntəqədə veb-kameralar quraşdırılıb. Fiziki cəhətdən qüsurlu seçicilər də nəzərə alınmış və 3 məntəqədə panduslar yerləşdirilib.

Seçkilərin yüksək səviyyədə - azad və demokratik şəraitdə keçirilməsi üçün hər cür şərait yaradılıb. Seçki məntəqələrinin maddi-texniki bazası gücləndirilib, namizədlərin təbliğat-təşviqat kampaniyasına aparması üçün aqı və qapalı yerlər ayrılıb. Bu haqda yerli "Zirvə" qəzetində məlumat dərk olunub. Bütlük bələdiyyə seçkilərində 720 namizəd mübarizə aparır. Seçkilərə saat 08:00-da start verilib və seçki məntəqələrində aktivlik müşahidə olunur. Seçicilər sərbəst şəkildə gəlib öz iradələrini ifadə edirdilər.

14 sayılı Köryədi seçki məntəqəsində səs verməyə gələn ağsaqqal Ağasəf İsmayilov dedi:

- Öz iradəmi azad və sərbəst şəkildə ifadə etmək üçün burada hər cür şərait var. Mənə heç kəs təsir göstərmədi, bülətnə əlib səsini verdim. Xeyrili olsun!

45 sayılı Şəfaqlı seçki məntəqəsində səs verməyə gələn gənclər Ceyhun Cəfərov və Cavid Məmmədov da seçkilərin gedişindən razılıqlarını bildirdilər.

- Yaxşı şərait yaradılıb, seçkilərin yönəldilməsi prosesinə rast gəlmədim. Şəxsiyyət vəsiqəmi təqdim etdik, bülətnə əlib və istədiyimi namizədlərə səsini verdim.

Şabran

54 sayılı Şabran-Siyəzen Seçki Dairəsi ərazidə yaşayan seçicilərin müəyyən hissəsini əhatə edir. 52200 nəfər seçicisi olan dairədə Seçki Dairəsinin 5 sayılı seçki məntəqəsi Şabran rayon 3 sayılı tam orta məktəbin binasında fəallıyət göstərib.

Məntəqə sədri Fidan Fərzəliyeva bildirdi ki, seçicilər tam demokratik şəkildə öz namizədlərinə səs verirlər.

Rafiq Əsədullayev, Güllər Məmmədova, Səfa Allahverdiyev, Rəyza Gamallı və digərləri seçkinin gedişindən razı qaldıqlarını bildirdilər.

5 sayılı seçki məntəqəsində ilk dəfə səs verənlərin sayı 8 nəfər idi. Səsvermə günü mü-

şahidəçilər üçün xüsusi yer ayrılmışdı. 7 müşahidəçi qanun pozuntusuna yol verilmədiyini bildirdi.

Astara

Rayon sakinləri 69 seçki məntəqəsində növbəti beş il üçün onlara daha yüksək xidmət edə bilən, probleml

Mərkəzi Seçki Komissiyasında bir sıra görüşlər keçirilib

Mərkəzi Seçki Komissiyasının (MSK) sədri Məzahir Pənahov bələdiyyə seçkilərini müşahidə etmək məqsədilə Azərbaycanı səfərdə olan Moldova, Rumıniya, Belarus, Bolqarıstan, Qazaxıstan, Qırğız və Litva Mərkəzi Seçki Komissiyalarının nümayəndə heyətləri ilə görüşüb.

MSK-nin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdi ki, xarici ölkələrin ali seçki qurumlarının nümayəndə heyətini salamlayan sədr Məzahir Pənahov görüşdən məmnunluğunu ifadə edib. MSK sədri seçki qurumları arasındakı qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın seçki praktikasının təkmilləşməsinə töhfə verəcəyini vurğulayıb.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri Məzahir Pənahov ölkəmizdə bələdiyyə seçkilərini müşahidə etmək üçün Azərbaycanı səfərdə olan Gürcüstanın ali seçki qurumları ilə görüşüb.

MSK Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdi ki, qurumun rəhbəri Məzahir Pənahov qonaqları salamlayaraq bələdiyyə seçkiləri ərafındakı görüşlərdən məmnunluğunu bildirib və hər iki ölkənin ali seçki qurumları arasındakı əlaqələrdən söhbət açıb.

Nümayəndə heyətlərinin üzvləri MSK sədri Məzahir Pənahova səmimi qəbulu görə təşəkkürünü bildirdi. MSK sədri seçkilərin yüksək səviyyədə hazırlanması, azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi istiqamətində atılmış addımlar və həyata keçirilmiş genişmiqyaslı layihələrin qonaqların diqqətini cəlb etdi.

MSK Katibliyinin Media və ictimai əlaqələr şöbəsinin AZƏRTAC-a bildirdi ki, qurumun rəhbəri Məzahir Pənahov qonaqları salamlayaraq bələdiyyə seçkiləri ərafındakı görüşlərdən məmnunluğunu bildirib və hər iki ölkənin ali seçki qurumları arasındakı əlaqələrdən söhbət açıb.

Görüşdə, həmçinin ali seçki qurumları arasında əməkdaşlığın daha da dərinləşdirilməsi və qarşılıqlı maraqa kəsb edən məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Respublikasında bələdiyyə seçkilərini müşahidə etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Gürcüstanın ali seçki qurumları ilə görüşüb.

Azərbaycan Respublikasında bələdiyyə seçkilərini müşahidə etmək üçün ölkəmizdə səfərdə olan Gürcüstanın ali seçki qurumları ilə görüşüb.

Bələdiyyə seçkilərinə şəffaf nəzarət

MSK Katibliyinin İnformasiya Mərkəzi seçkilərin gedişi barədə ictimaiyyəti operativ məlumatlandırdı

Dünya ölkələrində bələdiyyə seçkiləri keçirildi. Bundan əvvəlki seçkilərdən uğurla çıxan Mərkəzi Seçki Komissiyası (MSK) Katibliyinin İnformasiya Mərkəzinin qarşısında yeno növbəti məsuliyyəti proses - bələdiyyə seçkiləri dayanırdı. Seçkilərdə təbiiq olunan yeniliklər və digər məsələlər barədə məlumat öyrənmək üçün biz də bu mərkəzdə olduq.

Mərkəzi Seçki Komissiyasına yenicə çatmışdı ki, MSK sədri Məzahir Pənahovun Katibliyinin İnformasiya Mərkəzində mətbuat konfransı başladı. Bələdiyyə seçkilərinin 118 dairəni və 5049 məntəqəni əhatə etdiyini söyləyən MSK sədri dedi ki, səsvermədə iştirak edəcək seçicilərin sayı 4 milyon 972 min 356 nəfərdir. Seçkilərdə əlaqədar siyahılar dəqiqləşdirilib və məntəqələr dəqiqləşdirilib.

Məzahir Pənahov seçkiləri izləmək üçün məntəqələrdə xüsusi kresloların qoyulduğunu diqqətə çatdırdı. Həmin kreslolar ele qoyulub ki, bütün məntəqəni müşahidə etmək mümkün olsun. Ümumilikdə müşahidəçilərin fəaliyyəti üçün həmişə olduğu kimi bu dəfə də yüksək şərait yaradılıb.

19:00-da məlumat verilecəyi açıqlandı.

İnformasiya Mərkəzinin konfrans zalında quraşdırılan monitor Dövlət Avtomatlaşdırılmış İnformasiya Sistemində qoşulmaqla səsvermənin gedişi və nəticələri haqqında məlumatları vaxtaşırı çatdırırdı.

MSK sədri əlavə edib ki, artıq səsverməyə başlanıb və istənilən şəxs Mərkəzi Seçki Komissiyasının saytına daxil olmaqla onlayn şəkildə veb-kameralar vasitəsilə seçki prosesini izləyə bilər.

Mərkəzdə seçki prosesini izləmək üçün jurnalistlər üçün də hər cür şəraitin yaradıldığına şahid oldu. Eyni anda 50-dən çox jurnalist seçkilərin nəticələrini, eləcə də dairə, məntəqə seçki komissiyalarının işi, seçici sayı və s. barədə istənilən məlumatı onlayn şəkildə öyrəne

bilirdilər. Bunun üçün məlumatı isə mətbuata və ictimaiyyətə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin İnformasiya Mərkəzinin müdiri Fərid Orucov çatdırırdı. F.Orucov gün ərzində 5 dəfə seçici fəaliyyəti barədə məlumatları onlayn şəkildə öyrəne

bilirdilər. Bunun üçün məlumatı isə mətbuata və ictimaiyyətə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin İnformasiya Mərkəzinin müdiri Fərid Orucov çatdırırdı. F.Orucov gün ərzində 5 dəfə seçici fəaliyyəti barədə məlumatları onlayn şəkildə öyrəne

bilirdilər. Bunun üçün məlumatı isə mətbuata və ictimaiyyətə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin İnformasiya Mərkəzinin müdiri Fərid Orucov çatdırırdı. F.Orucov gün ərzində 5 dəfə seçici fəaliyyəti barədə məlumatları onlayn şəkildə öyrəne

bilirdilər. Bunun üçün məlumatı isə mətbuata və ictimaiyyətə Mərkəzi Seçki Komissiyası Katibliyinin İnformasiya Mərkəzinin müdiri Fərid Orucov çatdırırdı. F.Orucov gün ərzində 5 dəfə seçici fəaliyyəti barədə məlumatları onlayn şəkildə öyrəne

MSK-ya daxil olan müraciətlə bağlı məsələ müzakirə olunub

Bələdiyyə seçkiləri ilə bağlı Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olan müraciətlə əlaqədar məsələyə baxılıb. AZƏRTAC xəbər verir ki, komissiyanın üzvü Bəxşeyiş Əsgərov müraciətin 75

saylı seçki dairəsinin Türkbə bələdiyyəsindən daxil olduğunu və müraciətdə həmin seçki dairəsinin 29 və 30 saylı məntəqələrində pozuntular baş verdiyini iddia olduğunu bildirilib. MSK seçki

qanunvericiliyinin tələbinə əsasən daxil olan müraciətə operativ şəkildə reaksiya verərək müraciətin araşdırılması üçün aidiyyəti dairə seçki komissiyasına göndərilməsinə qərar verib.

Qərar N 21/97

2019-cu il dekabrın 23-də keçirilən bələdiyyə seçkilərində 23 dekabr 2019-cu il tarixli 01 sayılı müraciətə baxılmasına dair Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının Qərarı

2019-cu il dekabrın 23-də keçirilən bələdiyyə seçkilərində 75 sayılı Lənkəran - Masallı seçki dairəsindən Türkbə bələdiyyəsi üzrə qeydə alınmış namizədlər Cəfərov Nofəl Əli oğlu və Şükürov Ələkbər Allahverdi oğlu 23 dekabr 2019-cu il saat 16:28:41-də teleqramla Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına (Mərkəzi Seçki Komissiyası) müraciət edərək 75 saylı seçki dairəsinin 29 saylı seçki məntəqəsində qeydə alınmış namizəd Ağayev Vəkil Mürşüd oğlunun məntəqə seçki komissiyasının səlahiyyətlərinə müdaxilə edərək namizədlərin və müşahidəçilərin hüquqlarını pozduğunu, həmin gün saat 16:34:02-də eyni bələdiyyə üzrə qeydə alınmış digər namizəd Hüseynov Rövşən Mütəllib oğlu və vətəndaş Rüstəmov Məhdi Tahir oğlunun seçki günü bilərəkdən qeyd edilən seçki məntəqəsinin tabeliyinə müdaxilələr etməyə cəhd etdiklərini göstərmişlər. Elə həmin gün saat 16:28:41-də aralarında bəzələrdən yuxarıda göstərilən şikayətlər daxil olmuş şəxslərin də olduğu, Türkbə bələdiyyəsinə qeydə alınmış digər namizədlər Ağayev Vəkil Mürşüd oğlu, Nuriyev Elşad Əliqası oğlu, İbrahimov Mehman Qurban oğlu və Əsədullayev Cahil Səfər oğlu da Mərkəzi Seçki Ko-

missiyasına teleqramla müraciət edərək Türkbə kənd inzibati dairəsi üzrə nümayəndəsi Leyla Əzizova və onun müavini Əfqan İbrahimovun 29 və 30 saylı seçki məntəqələrinə gələrək onlar tərəfindən olan namizədləri və müşahidəçiləri seçki məntəqəsindən bayıra çıxaraq həmin məntəqələrdə qutulara topa büləntlər atdıqlarını və bir sıra digər qanunsuz hərəkətlərə yol verdiklərini göstərərək qanuna uyğun tədbirlərin görülməsini tələb etmişlər.

Müraciət Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinin (Seçki Məcəlləsi) 112-ci və 112-1-ci maddələrinə və "Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasına və dairə seçki komissiyalarına seçki hüquqlarının pozulması ilə əlaqədar şikayət və müraciətlərin verilməsi və onlara baxılması haqqında Təlimat"ın 1, 2, 4, 6, 7 və 8-ci bəndlərinə əsasən qərar alır:

1. 75 sayılı Lənkəran - Masallı seçki dairəsinin Türkbə bələdiyyəsi üzrə qeydə alınmış namizədlər Cəfərov Nofəl Əli oğlu və Şükürov Ələkbər Allahverdi oğlunun, qeydə alınmış namizəd Hüseynov Rövşən Mütəllib oğlu və müşahidəçi İbrahimov Məhdi Əliqası oğlunun, qeydə alınmış namizədlər Ağayev Vəkil Mürşüd oğlu, Nuriyev Elşad Əliqası oğlu, İbrahimov Mehman Qurban oğlu və Əsədullayev Cahil Səfər oğlunun seçki günü həmin seçki dairəsinin 29 və 30 saylı seçki məntəqələrində baş verən qanun pozuntularına dair Mərkəzi Seçki Komissiyasına daxil olmuş 23 dekabr 2019-cu il tarixli 01 sayılı müraciətə araşdırılması üçün aidiyyəti üzrə həmin seçki dairəsinin dairə seçki komissiyasına göndərilsin.

2. Bu Qərar dərc edildiyi gündən qüvvəyə minir.

Sədr **Məzahir Pənahov**
Katib **Ərifə Muxtarova**
Katib **Mikayıl Rəhimov**

23.12.2019-cu il

YAP: "Bələdiyyə seçkiləri ölkəmizdə seçki demokratiyasının daha da inkişafına öz töhfəsini verəcək"

Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) bələdiyyə seçkiləri ilə bağlı açıqlama yayıb. Bu barədə AZƏRTAC-a YAP-in mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Açıqlamada deyilir ki, Azərbaycan Respublikasında dekabrın 23-də yerli və xarici müşahidəçilərin iştirakı və seçkilərin fəaliyyəti şəraitində yerli özünüidarəetmə orqanlarına - bələdiyyələrə növbəti azad, demokratik və şəffaf seçkilər keçirilib.

Yeni Azərbaycan Partiyası bələdiyyə seçkilərinə "Xalq üçün" şüarı ilə qatılaraq seçki kampaniyasının bütün mərhələlərində uğurla iştirak edib. Hər bir rayon və şəhər təşkilatının nəzdində seçki qurumları yaradılıb, seçki qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olaraq, Mərkəzi Seçki Komissiyasına qeydə alınmış Yeni Azərbaycan Partiyasının bu qurumda və hər bir seçki dairəsində səlahiyyətli nümayəndəsi, habelə respublika üzrə Mərkəzi Seçki Komissiyası, seçki dairələrinə və seçki məntəqələrinə üzrə bəzi maddələr yuxarıda göstərilən təyinatla təyin edilib.

Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən qəbul edilmiş qərar əsasən Azərbaycanda mövcud 1606 bələdiyyənin hər birini əhatə etməklə, ümumilikdə 14 min nəfərən çox bələdiyyə üzvlüyünə namizəd irəli sürüldü. Yeni Azərbaycan Partiyasının müəyyən etdiyi namizədlər arasında gənclər və qadınlar əhəmiyyətli yer tutur.

YAP bələdiyyə seçkilərinin təbliğat-təşviqat kampaniyasını çərçivəsində "Xalq üçün" şüarı ilə ölkənin bütün regionlarında, hər bir bələdiyyə ərazisində seçkilərə çoxsaylı görüşlər keçirib. Bu görüşlər bir daha təsdiq edib ki, Azərbaycan vətəndaşları Yeni Azərbaycan Partiyası tərəfindən irəli sürülən namizədləri dəstəkləyir.

Bələdiyyə seçkilərindən əvvəl və onun gedişində radikal müxalifət öz əhəmiyyətini sadiq qalaraq bu seçkiləri güzdən salmaq, yerli idarəetmənin strukturundakı rolunu şübhə altına almaq istiqamətində uğursuz təbliğat aparmışa cəhdlər göstərdi. Lakin əhəlinin seçkilərə göstərdiyi maraqa və böyük ictimai fəaliyyətlərin bir daha cəmiyyət-

lə ayaqlaşma bilmədiklərini və xalqın arasında nüfuzunu tam olaraq itirdiyini bir daha sübut etdi.

Bu gün keçirilən səsvermə nəticəsində bələdiyyələrin yeni tərkibi formalaşacaq, minlərlə vətəndaş ölkənin yerli özünüidarəetmə orqanlarında təmsil olunaraq regional idarəetmənin, sosial və iqtisadi problemlərinin həllində, bütövlükdə dayanıqlı inkişafın təmin edilməsi prosesində yaxından iştirak etmək imkanları qazanacaq.

Açıqlamada deyilir: "Partiyamızın çoxsaylı müşahidəçilərinin verdikləri ilkin məlumatlara əsasən YAP-ın bu seçkilərdə seçkilərin tam dəstəyini aldığını ifadə edə bilərik. Bu inam Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi uğurlu islahatlardan, ardıcıl həyata keçirilən müxtəlif sosial layihələrdən, ölkəmizin regionda və dünyada artan nüfuzundan irəli gəlir. Hesab edirik ki, dekabr ayının 23-də baş tutmuş növbəti bələdiyyə seçkiləri ölkəmizdə seçki demokratiyasının daha da inkişafına öz töhfəsini verəcək".

Azərbaycan vətəndaşları bələdiyyə seçkilərində ən layiqli namizədlərə səs verdilər

Dekabrın 23-də Azərbaycanda növbəti bələdiyyə seçkiləri keçirildi. Seçici hüququna malik Azərbaycan vətəndaşları növbəti 5 il üçün yerli özünüidarəetmə orqanlarına üzv seçilmək istəyən namizədlərə səs verdilər.

Bu, indiyədək respublikamızda keçirilən sayca beşinci bələdiyyə seçkisi idi.

Bələdiyyə seçkilərinin noyabr ayının 30-dan başlayan təbliğat-təşviqat mərhələsi Seçki Məcəlləsinin tələblərinə uyğun keçdi və qanun pozuntusu qeydə alınmadı. Hər bir bələdiyyə üzrə namizədlər üçün təşviqat məqsədilə açıq və qapalı görüş yerləri müəyyənləşdirilmişdi. Həmçinin seçkilərdə əlaqədar bütün siyahılar dəqiqləşdirilmiş və məntəqələrdən asılımışdır.

Zəruri avadanlıqla təmin edilmiş məntəqələrə 5 milyon 20 min 287 seçki bülleteni paylanılmışdır.

Səsvermə isə ölkə üzrə 7 seçki dairəsi istisna olmaqla, ümumilikdə 118 seçki dairəsi üzrə 5049 seçki məntəqəsində keçirildi. Ölkə üzrə səsvermədə iştirak edəcək seçicilərin sayı 4 milyon 972 min 356 nəfər idi. Mövcud olan 125 seçki dairəsinin 7-si bu proseslərdə iş-

tirək etmirdi. Çünki bunlar Ermənistan tərəfindən işğal olunmuş ərazilərdə yerləşən dairələrdir. Ümumilikdə həmin dairələrdən başqa digər 4 dairədə də məcburi köçkün vətəndaşlarımız var. Məcburi köçkün seçicilərin sayı 339 min 326 nəfərdir.

Dünyəni seçkilərdə bələdiyyə üzvü olmaq istəyən namizədlərin sayı 41 min 462 nəfər idi. Bu dəfə namizədlərin sayı 2014-cü ilin bələdiyyə seçkilərindən təxminən 4 min 300 nəfər çox idi. Namizədlərin bir qismi seçkidə öz təşəbbüsü ilə iştirak edirdi. Bir qisim namizəd isə 13 siyasi partiya tərəfindən irəli sürülmüşdü. Seçkinin nəticələrinə əsasən onlardan 15 min 156 nəfəri seçkilər keçirilən 1606 bələdiyyənin üzvü kimi fəaliyyət göstərəcəklər.

Bələdiyyə seçkilərini izləmək üçün qeydiyyatdan keçən yerli müşahidəçilərin sayı 52 min 636 nəfər idi. Həmçinin 17 beynəlxalq müşahidəçi akkreditasiyadan keçmişdi. Seçkilərdə şəffafliqin təmin edilməsi üçün 1000 seçki məntəqəsində veb-kameralar quraşdırılmışdır.

Səher saat 8:00-da başlayan seçkilər saat 19:00-da başa çatdı. Gün ərzində MSK-ya səsvermənin nəticələrinə xələf gətirəcək ciddi müraciətlər da-

xil olmadı. İstənilən şəxs MSK-nın internet sahifəsinə daxil olaraq seçki məntəqələrində səsvermə prosesini fasiləsiz izləyə bilərdi. Seçkilərdə şəffafliq nümayiş etdirmək və səsvermənin nəticələrinə operativ şəkildə ictimaiyyətə çatdırılmaq üçün MSK Katibliyinin İnformasiya Mərkəzi çox səmərəli fəaliyyət göstərdi, gün ərzində səsvermənin gedişi barədə ictimaiyyətə 5 dəfə məlumat verdi.

Saat 19:00-da seçki məntəqələri bağlanarkən səsvermədə iştirak etmiş seçicilərin sayı 1 milyon 627 min 64 nəfər və yaxud ümumi seçicilərin 32,72 faizini təşkil etdi. Məntəqələr üzrə protokollar tərtib edildikdən sonra nəticələr MSK-nın internet sahifəsinə yerləşdirildi.

Azad, ədalətli və şəffaf seçkilər demokratiyanın əsas meyarlarından biri sayılır. Azərbaycanda da seçkilərin demokratik keçirilməsi ilə bağlı kifayət qədər təcrübə və zəngin ənənə mövcuddur. Dekabrın 23-də keçirilən bələdiyyə seçkiləri Azərbaycan dövləti və xalqının demokratiya yolu ilə inamla irəlilədiyini bir daha təsdiq etdi.

Rəşad CƏFƏRLİ, "Azərbaycan"

Tbilisidə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə Xarici İşlər nazirlərinin səkkizinci üçtərəfli görüşü keçirilib

Görüşün yekununa dair Bəyanat qəbul edilib

Tbilisidə Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə Xarici İşlər nazirlərinin səkkizinci üçtərəfli görüşü keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Gürcüstanın Tbilisi şəhərində Xarici İşlər naziri David Zalkalianinin dəvəti əsasında, Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədovun və Türkiyənin Xarici İşlər naziri Məvlud Çavuşoğlu ilə görüşün yekununa dair Bəyanat qəbul edilib.

Bəyanatda deyilir ki, tərəflər həm siyasi dialoq, həm də spesifik üçtərəfli layihələrin icrası üçün vacib bir platforma kimi Xarici İşlər nazirlərinin əvvəlki üçtərəfli görüşlərində qəbul olunmuş Trabzon Bəyanatı, Batumi Birgə Kommünikasiyası, Gəncə, Qars, Tbilisi, Bakı və İstanbul bəyannamələrindəki öhdəliklərini vürğulayıblar. Ölkələri arasında artan ikitərəfli və üçtərəfli əməkdaşlıqdan məmnunluqlarını ifadə ediblər və strateji tərəfdaşlıq, məhrəbən qonşuluq, qarşılıqlı hörmət və etimada əsaslanan əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinə sadıq olduqlarını bir daha təsdiq ediblər. Hər üç ölkənin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığına qarşılıqlı hörmət və qəti dəstəklərini bir daha təsdiq ediblər. Bu xüsusda, regionda mövcud münaqişələrin sülh, təhlükəsizlik, sabitlik və iqtisadi inkişafa zərər vürdüyü qətdir. Beləliklə status-kvonun qəbul edilməz olduğunu və davamlı olmadığını, münaqişələrin gecikmədən sülh yolu ilə həll olunmasını vacibliyi vürğulanıb.

Tərəflər Gürcüstanın Abxaziya və Tsixinvali/Cənubi Osetiya və Azərbaycan Respublikasının Dağlıq-Qarabağ bölgəsi və ətraf rayonlarında münaqişənin dayanıqlı sülh yolu ilə beynəlxalq hüququn prinsipləri və normaları, xüsusilə də suverenlik, ərazi bütövlüyü və dövlətlərin beynəlxalq səviyyədə tanınmış sərhədlərinin toxunulmazlığı prinsipləri əsasında, eləcə də BMT, ATƏT və Avropa Şurasının müvafiq qətnamələri və qərarlarına uyğun olaraq həllinin mühüm əhəmiyyətini bir daha vürğulayıb, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına təhlükəsiz və ləyaqətli qayıdışının zərurliyini qətdir.

Nazirlər müdafiə sahəsində əməkdaşlığa bağlı 2018-ci il Anlaşma Memorandumu ilə vürğuləndiyi kimi, müdafiə sahəsində üçtərəfli əməkdaşlığın

əhəmiyyətini bir daha təsdiq ediblər, müdafiə sənayesində növbəti əməkdaşlıq, üçtərəfli təlim və məşğələlərdə əməkdaşlığın, eləcə də yüksək səviyyəli görüşlərin zərurliyini vürğulayıblar. Bununla bağlı 2019-cu il 12 iyun tarixində Qəbələ şəhərində baş tutmuş Müdafiə nazirlərinin Üçtərəfli Görüşünü alqışlayıblar.

Bəyanatda enerji, nəqliyyat, telekommunikasiya, innovasiya, texnologiya, sənaye, kənd təsərrüfatı, turizm və ətraf mühit sahələrində birgə layihə və proqramların icrası vasitəsilə iqtisadi-ticarət əməkdaşlığının daha da gücləndirilməsi, investisiya və ticarətin təşviqi üçün mövcud potensialdan istifadə etmək, həmçinin əməkdaşlığın təşviq edilməsinə dəstək göstərməyə razılıq ifadə olunub. Tərəflər beynəlxalq səviyyəli layihələrin birgə təşviqi daxil olmaqla, Cənub Dəhlizinin enerji layihələrinin həyata keçirilməsi üçün qarşılıqlı əlaqələrin davam etdirilməsi və daha da dərinləşdirilməsi üzrə qətiyyətli olduqlarını bir daha təsdiq ediblər. Həmçinin tərəflər enerji sahəsində əməkdaşlığın gücləndirilməsinə hazır olduqlarını ifadə ediblər və enerji sektorundan məsul nazirlərin iştirakı ilə üçtərəfli görüşlərin keçirilməsinə təşviq etməyi qərar alıblar.

Üç ölkənin müvafiq şirkətləri arasında elektrik enerjisi sahəsində birgə layihələrin inkişaf etdirilməsi və qarşılıqlı təc-

rübə mübadiləsi sahəsində əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsinin əhəmiyyəti qeyd olunub və elektrik enerjisi sahəsində əməkdaşlığın yaxşılaşdırılması məqsədilə üçtərəfli elektrik enerjisi bazarnın yaradılmasının əhəmiyyəti vürğulanıb. Enerji sahəsində strateji tərəfdaşlığı qeyd edilib, tərəflər Trans-Anadolu Qaz Boru Xətti (TANAP), "Cənub qaz dəhlizi"nin (CQD) digər əhəmiyyətli komponentlərinə, eləcə də Xəzər regionundan Avropaya təbii qaz nəqlinin həcmimin artırılması məqsədini daşıyan enerji layihələrinə tam dəstək verdiklərini təsdiq edərək, bu layihələrin uğurla tamamlanması və fəaliyyətinin təmin olunmasını Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyənin rolunu vurğulayıblar.

Həmçinin nazirlər Trans-Xəzər Şərq-Qərb Orta Dəhliz də daxil olmaqla əsas beynəlxalq tranzit dəhlizləri üzərində yerləşən üç ölkənin tranzit potensialının, Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə arasında Avropa Şurasının enerji sahəsində əməkdaşlığının gücləndirilməsi üçün atılmış əhəmiyyətli addımları vurğulayıblar, nəqliyyat və rəqəmsal infrastrukturun inkişafı, ağır və yumaşq infrastrukturun inkişafı, xüsusilə də tranzit potensialının artırılması üzrə nəqliyyat dəhlizlərinin rəqəmsallaşdırılması üçün yeni layihələrin həyata keçirilməsi məqsədilə

əməkdaşlığın daha da genişləndirilməsinin vacibliyini qeyd ediblər. Nazirlər Asiya və Avropa arasında rəqəbətqüvvəli nəqliyyatın asanlaşdırılmasını Bakı-Tbilisi-Qars (BTQ) demir yolu xəttinin və Demir İpək Yolunun bir hissəsi kimi Marmaray layihəsinin əhəmiyyətli rolunu vurğulayıblar. Bu xüsusda, BTQ-nin tam fəaliyyəti üçün onun tamamlanmasının sürətləndirilməsi, eləcə də qeyd olunan demir yolu vasitəsilə yük daşıma- larının həcmimin artırılması və səmərəli daşınmasına başlanılması, həmçinin BTQ demir yolunun və Demir İpək Yolunun gücləndirilməsi məqsədilə xəttin tutumunun artırılması və infrastruktur çatışmazlığının aradan qaldırılması üçün işlərin yekunlaşdırılması üçün razılıq gəliblər. Multimodal nəqliyyat əməkdaşlığı üzrə Türkiyə-Gürcüstan-Azərbaycan komitəsinin yaradılmasının əhəmiyyəti vürğulanıb.

Bəyanatda informasiya və kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlığın vacibliyi qeyd edilir. Trans-Avropa Super Informasiya Magistralı layihəsinin planlaşdırılması və həyata keçirilməsi də daxil olmaqla, Asiya və Avropa arasında beynəlxalq rəqəmsal əlaqələrin inkişafı etdirilməsi istiqamətində sayərlər gücləndiriləcəyi ilə bağlı razılıq ifadə olunub.

Nazirlər Qara Dəniz İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı (QDİƏT) çərçivəsində əmək-

daşlığın əhəmiyyətini vürğulayıb, QDİƏT-i layihə yönümlü təşkilat etmək öhdəliklərini bir daha qeyd ediblər və QDİƏT-i canlandırmaq üçün birgə işləmə qərarına gəliblər. Müvafiq ölkələrin gömrük qurumları arasında mövcud yaxşı əməkdaşlığın əhəmiyyəti qeyd olunub, Türkiyə Ticarət Nazirliyi, Gürcüstanın Vergi Xidməti və Azərbaycanın Dövlət Gömrük Komitəsi arasında Gömrük Məsələləri üzrə Üçtərəfli Komitənin təsis edilməsi üçün işlərin aparılması barədə razılıq əldə olunub.

Bəyanatda bölgənin nəqliyyat iqtisadi dəhlizinin cəlb ediciliyinin möhkəmləndirilməsi və genişləndirilməsinin rəqəmsallaşdırılması, məlumatın elektron mübadiləsi vasitəsilə malların hərəkətinin asanlaşdırılması üçün çərçivənin formalaşdırılmasının əhəmiyyəti vürğulanıb.

Dövlətlər arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi kimi nəzərdə tutulan layihə və proqramları həyata keçirilməyə ekspertiza, bilik, texnologiya və ən yaxşı təcrübənin mübadiləsi vasitəsilə sənaye sahəsində əməkdaşlığın əhəmiyyəti ifadə edilib. Kiçik və Orta Müəssisə (KOM) sahəsində bilikliyin və təcrübənin bölüşməsi və KOM-lar arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi məqsədilə KOM-a yardımçı təşkilatlar arasında birgə əməkdaşlığın əhəmiyyətini vürğulayıblar.

Azərbaycanın Xarici İşlər naziri Tbilisidə Gürcüstanın Baş Naziri ilə görüşüb

Tbilisidə Azərbaycan, Türkiyə və Gürcüstan Xarici İşlər nazirlərinin rəhbərlərinin səkkizinci üçtərəfli görüşü çərçivəsində nazir Elmar Məmmədov Gürcüstanın Baş Naziri Giorgi Qaxariya ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşdə tərəflər arasında ikitərəfli əməkdaşlığın perspektivləri barədə fikir mübadiləsi aparıldı. Giorgi Qaxariya dövlətimizin başçısı İlham Əliyevi 2020-ci ildə Gürcüstanı dəvət etdi.

Müxtəlif beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın perspektivlərindən danışan Baş Nazir Gürcüstanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyi üçün Azərbaycana təşəkkürünü ifadə etdi.

Öz növbəsində, nazir Elmar Məmmədov iki ölkə arasında strateji münasibətlərə toxunaraq bu münasibətlərin daha da inkişaf etdirilməsinin əhəmiyyətini qeyd etdi. Nazir, eyni zamanda, Gürcüstanın Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinə göstərdiyi dəstəyə görə təşəkkürünü ifadə etdi.

Tərəflər enerji sahəsində global əhəmiyyət daşıyan Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft boru kəməri, Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu xətti, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz boru kəməri, habelə iki ölkənin iştirak etdiyi digər regional əməkdaşlıq layihələrinin ikitərəfli münasibətlərin inkişafının əsaslarını təmin etməklə yanaşı, ümumən regionda sabitlik və təhlükəsizliyin bərqərar olunmasına da xidmət etdiyini vürğulədilər.

Aparılan fikir mübadiləsi zamanı iki ölkə arasında enerji sahəsində hər iki ölkənin potensialının olduğu diqqətə çatdırıldı.

Nazirlər Azərbaycan və Gürcüstan arasında dövlət sərhədinin delimitasiyası və demarkasiyası üzrə Dövlət komissiyalarının fəaliyyəti barədə fikir mübadiləsi apardılar və dövlət sərhədinin delimitasiyası ilə bağlı komissiyanın növbəti iclasının yaxın zamanda keçiriləcəyini qeyd etdilər.

Görüş əsnasında, həmçinin global təhlükəsizlik gündəliyindəki bir sıra məsələlər üzrə fikir mübadiləsi aparıldı.

436 hərbi qulluqçunun mənzillə təmin olunması ilə bağlı qərar qəbul edilib

Dekabrın 21-də Prezident İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin hərbi qulluqçularının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi tədbirləri barədə" 2019-cu il 28 dekabr tarixli fərmanı ilə yaradılmış Komissiyanın növbəti iclası keçirilib.

Maliyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, hərbi qulluqçuların mənzil təminatı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xüsusi diqqət və nəzarətindədir. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı hər il dövlət büdcəsinin imkanları daxilində müvafiq məbləğdə vəsait ayrılır.

Komissiyanın sədri, Maliyyə naziri Samir Şərifov bildirib ki, hərbi qulluqçuların mənzil təminatı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin xüsusi diqqət və nəzarətindədir. Bu tədbirlərin həyata keçirilməsi ilə bağlı hər il dövlət büdcəsinin imkanları daxilində müvafiq məbləğdə vəsait ayrılır.

Komissiyanın iclasında Müdafiə Nazirliyi tərəfindən təqdim olunan siyahı əsasında mənzil almaq hüququ qazanan növbəti 763 hərbi qulluqçunun mənzil növbəsinə qəbul olunması qərar alınıb. Qeyd olunub ki, hazırda mənzil növbəsinə olan 339 hərbi qulluqçu ilə birlikdə iclasın qərarına əsasən, növbəyə qəbul edilən hərbi qulluqçulardan 97 nəfəri də daxil olmaqla cəmi 436 hərbi qulluqçunun mənzillə təmin olunması nəzərdə tutulub.

Bu məqsədlə Mənzil İnşaatı Dövlət Agentliyinin sifarişli inşa edilən Bakı şəhəri, Hövsan Yaşayış Kompleksindən 2019-cu ilin dövlət büdcəsində nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına 436 ədəd tam təmirli mənzil alınıb, həmin mənzillərin hərbi qulluqçuların mülkiyyətinə verilməsi və onların adlarına rəsmiləşdirilməsi istiqamətində işlər həyata keçirilib.

Bununla da bu gündəlik komissiya tərəfindən 1721 nəfər hərbi qulluqçunun Bakı şəhəri daxil olmaqla respublikanın müxtəlif regionlarında mənzillə təmin olunması ilə bağlı qərarlar qəbul edilib.

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 23 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Ermənistan Respublikası Noyember rayonunun Dovex, Voskenes kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, İcevan rayonunun Berkaber, Ayqevit kəndlərində yerləşən mövqelərdən Qaxaz rayonunun Kəməri, Aşağı Əskipara, Məzəm, Qızılcahı, Bala Cəfərlı kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə, Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Ağdam rayonunun işğal altında olan Mərzili, Füzuli rayonunun Qaraxanbəyli kəndləri yaxınlığında, həmçinin Ağdam rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə tutulub.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Milli Məclisin komissiya sədri, Respublika Ağsaqqallar Şurasının sədri Fəttah Heydər Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnaq Abdullayevə əzizi

QƏNİRƏ XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Milli Məclisin komissiya sədri, Respublika Ağsaqqallar Şurasının sədri Fəttah Heydər Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi naziri Sahil Babayevə əzizi

MAARIF İSMAYILOVUN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik İsa Həbibbəyli Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnaq Abdullayevə əzizi

QƏNİRƏ XANIMIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Sahibkərlər (İşəgötürənlər) Təşkilatının Milli Konfederasiyasının Rəyasət Heyəti və kollektivi Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnaq Abdullayevə əzizi

QƏNİRƏ CƏFƏROVANIN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Aydın Əliyev Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Kamran Əliyevə əzizi

QƏNƏR TAĞIYEVİN vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Ağstafaçay Hidroqovşağı İstismarı İdarəsi açılış tenderi elan edir

Tender 2 LOT üzrə keçirilir.
LOT 1 - Cari və əsaslı təmir üçün mal-materialların, maşın mexanizmlər təmiri üçün ehtiyat hissələrinin satın alınması
LOT 2 - Cari təmir işləri üçün materialların satın alınması
İştirak haqqı 60 manatdır.
Tender iştirakçılara təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron imzalanı vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlumatları əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirakçıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar.
İddiaçılar öz tender təkliflərində bütün vergi rüsumları və digər xərclərini nəzərdə tutmalıdırlar.
Tenderdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən məbləğə iştirak haqqını göstərən hesabatı təqdim etməklə yanaşı, müsabiqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.

Ağstafaçay HQİİ VÖEN: 3600080771
Bank rekvizitləri:
H/h: AZ85AII32051019445200201152
VÖEN: 3600068011
Bank: "Kapital Bank"ın Ağstafa filialı
Kodu: 200521
VÖEN: 9900003611
M/h: AZ37NABZ01350100000000001944
S.W.I.F.T.BIK - AIIBAZ2X

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.
İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidirlər:
- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyatdan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərini 1 faizi həcmində bank təminatı (zərflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 60 bank günü qüvvədə olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödənişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin olmaması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları tərəfindən təsdiq olunan maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank arayışı;
- podratçının müəyyən etdiyi digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır). İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalma təşkilatına ünvanlaya bilərlər.

Tender proseduru "Dövlət satınalmaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçiriləcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəricilərinə dair sənədləri 17.01.2020-ci il saat 12:00-a və tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 28.01.2020-ci il saat 12:00-dək Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların təklifləri 29.01.2020-ci il saat 12:00-da açılaçaqdır. İddiaçıların açılış nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

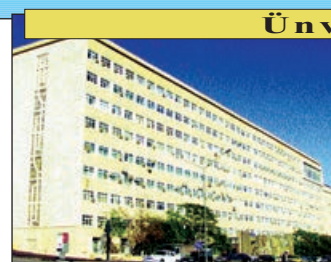
Əlaqələndirici şəxs: Yaqubov Nəsim İbrahim oğlu
Ünvan: Ağstafa şəhəri, Heydər Əliyev küçəsi, 4

QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və digər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə aparılır.
E-şərtlər toplusunu 24.12.2019-cu il tarixindən sonra əldə edə bilərsiniz.

Tender komissiyası

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan
AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail: secretary@azerbaijan-news.az az.reklam@mail.ru azerbaijan-news@mail.ru www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71, Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30, 538-97-96, Məsul katib - 539-43-23, Məsul katib müavini - 539-44-91, Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39, 539-84-41, 539-21-00, İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55, Beynəlxalq həyat, idman və informasiya şöbəsi - 432-37-68, 538-56-60, 538-63-82, İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11, Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73, Kompüter mərkəzi - 538-20-87, Mühəsibathq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığıb sahifələndirilmiş "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda sənədlərlə bərabər, dərəcə üçün göndərilən digər yazılarda fikirlər də Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

Tiraj 8896
Sifariş 4261
Qiyməti 40 qəpik